

MINISTERUL
EDUCAȚIEI, CULTURII
ȘI CERCETĂRII

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

**EVALUAREA CRITERIALĂ
PRIN DESCRIPTORI
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR
CLASELE I-IV**

Chișinău, 2019

CUPRINS:

1. Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV	5
1.1. Prezentare generală.....	6
1.1.1. Scop, obiective, elemente de noutate	6
1.1.2. Acțiuni manageriale de implementare a MECD în clasele I-IV	7
1.2. Concepția evaluării criteriale prin descriptori în învățământul primar	8
1.2.1. Conceptul evaluării criteriale prin descriptori în contextul Codului Educației al Republicii Moldova și al Curriculumului pentru învățământul primar	8
1.2.2. Obiectivele ECD	9
1.2.3. Funcțiile ECD	9
1.2.4. Principiile ECD	9
1.3. Organizarea procesului de evaluare criterială prin descriptori în clasele I-IV	9
1.3.1. Produsele școlare în procesul de ECD	9
1.3.2. Strategiile de ECD	11
1.4. Procesarea și interpretarea datelor evaluării în clasele I-IV.....	13
1.4.1. Documentele școlare	13
1.4.2. Calificativele și descriptorii nivelurilor de performanță	13
1.4.3. Monitorizarea elevilor care necesită mai mult sprijin	15
1.4.4. Rezultatele școlare semestriale și cele anuale ale elevilor	15
1.4.5. Corectarea lucrărilor elevilor	17
1.4.6. Caietele de lucru ale elevilor	17
1.5. Produse recomandate și criterii de succes	18
1.5.1. Clasa I. Produse specifice disciplinelor școlare.....	18
1.5.2. Clasa a II-a. Produse specifice disciplinelor școlare.....	22
1.5.3. Clasa a III-a. Produse specifice disciplinelor școlare.....	30
1.5.4. Clasa a IV-a. Produse specifice disciplinelor școlare.....	40
1.5.5. Produse transdisciplinare, recomandate la diverse discipline și clase	51
2. Ghid de implementare a metodologiei privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV	53
Cuvânt înainte	54
2.1. Practici de evaluare criterială prin descriptori în învățământul primar.....	55
2.1.1. Succesul și situația de succes.....	55
2.1.2. Lauda – o modalitate de a consolida succesul școlar	55
2.1.3. Metode, procedee și tehnici de evaluare în contextul ECD	57
2.1.4. Tehnici de reflecție în contextul ECD	60
2.1.5. Fișe de lucru pentru elevi în contextul ECD	61
2.1.6. Tehnologia evaluării sumative orale (ESO)	63
2.1.7. Tehnologia evaluării prin probe practice	64
2.1.8. Instrumente de comunicare socială (părinți, familie, reprezentanți legali ai copilului) a rezultatelor evaluării	66
2.2. Modele orientative de implementare a ECD la nivelul proiectării de lungă durată	68
2.2.1. Clasa I. Matematică	68
2.2.2. Clasa a II-a. Educație muzicală	70
2.3. Modele orientative de implementare a ECD la nivelul proiectării de scurtă durată	73
2.3.1. Clasa a II-a. Limba și literatura română	73
2.3.2. Clasa a III-a. Științe	76
2.3.3. Clasa a IV-a. Educație fizică.....	78
Bibliografie selectivă	79
Anexa 1 Tabelul performanțelor școlare, clasele I-IV.....	80
Anexa 2 100 de cuvinte încurajatoare pentru un copil	96

ABREVIERI:

MECD	- Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori, clasele I-IV
ECD	- Evaluare criterială prin descriptori
EI	- Evaluare inițială
ES	- Evaluare sumativă
ESO	- Evaluare sumativă orală
EA	- Evaluare anuală
EFE	- Evaluare formativă în etape
EFP	- Evaluare formativă punctuală
EFI	- Evaluare formativă interactivă
FB	- Calificativul <i>Foarte Bine</i>
B	- Calificativul <i>Bine</i>
S	- Calificativul <i>Suficient</i>
<i>i</i>	- Descriptorul nivelului de performanță <i>Independent</i>
<i>g</i>	- Descriptor al nivelului de performanță <i>Ghidat de învățător</i>
<i>s</i>	- Descriptor al nivelului de performanță <i>Cu mai mult sprijin</i>

1. METODOLOGIA

PRIVIND EVALUAREA CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI

ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

CLASELE I-IV

1.1. PREZENTARE GENERALĂ

1.1.1. Scop, obiective, elemente de noutate

Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV (în continuare – MECD) stabilește modul de organizare și realizare a procesului de evaluare criterială prin descriptori în clasele I-IV și este obligatorie pentru aplicare din **1 septembrie 2019**.

Prezenta metodologie are **scopul** de a reglementa acțiunile manageriale și didactice privind continuarea procesului de implementare a evaluării criteriale prin descriptori și este elaborată în temeiul Codului educației al Republicii Moldova¹ și a Curriculumului pentru învățământul primar (2018).

MECD are ca bază generalizarea rezultatelor monitorizării continuă a procesului de implementare în instituțiile de învățământ a următoarelor documente:

- *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa I* (ediția I aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07 septembrie 2015; ediția a II-a aprobată la Consiliul Științifico-Didactic al IȘE din 27.12.2017);
- *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a II-a* (ediția I aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr. 623 din 28 iunie 2016; ediția a II-a aprobată la Consiliul Științifico-Didactic al IȘE din 27.12.2017);
- *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a III-a* (aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr.70 din 05 septembrie 2017);
- *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a IV-a* (aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr.1124 din 20 iulie 2018).

Obiectivele MECD sunt următoarele:

- confirmarea conceptului evaluării criteriale prin descriptori în contextul Codului Educației al Republicii Moldova și al Curriculumului pentru învățământul primar;
- utilizarea coerentă a produselor școlare, criteriilor și descriptorilor în cadrul strategiilor de evaluare la nivelul proiectării și realizării procesului educațional în clasele I-IV;
- optimizarea modalităților de procesare a datelor evaluării în documente școlare;
- interpretarea rezultatelor obținute în activitatea de evaluare formatoare și managementul recuperării ameliorative;
- valorificarea rezultatelor școlare ale elevilor în vederea diferențierii și individualizării învățării;
- intensificarea impactului evaluării pentru autonomia școlarului mic;
- înlăturarea vulnerabilităților elucidate în cadrul monitorizării continuă a implementării ECD în clasele I-IV în perioada 2015-2019;
- dezvoltarea culturii evaluative a cadrelor didactice din perspectiva evaluării criteriale prin descriptori, în contextul învățământului centrat pe competențe și a tendințelor de modernizare a evaluării.

Elementele de noutate ale MECD vizează:

- actualizarea listelor de produse școlare recomandate la disciplinele școlare în conformitate cu prevederile curricula disciplinelor din învățământul primar și urmărind continuitatea între clase;

1

Articolul 16. *Evaluarea și scara de notare.* (5) În învățământul primar, evaluarea rezultatelor învățării este criterială și se efectuează prin descriptori.

Articolul 152. *Prezentul cod intră în vigoare în 30 de zile de la publicare, cu excepția:* d) art. 16 alin. (5), în partea ce ține de evaluarea rezultatelor învățării prin descriptori, care se pune în aplicare din anul 2015, începând cu clasa I.

Articolul 3. *Noțiuni principale.* În sensul prezentului cod, următoarele noțiuni principale semnifică:

descriptori – criterii calitative de evaluare care descriu modul de manifestare a competențelor elevului și permit determinarea gradului de realizare a acestora (minim, mediu, maxim). În conformitate cu nivelul atins, descriptorii permit acordarea de calificative (suficient, bine, foarte bine).

- evidențierea unei liste de produse transdisciplinare, recomandabile la diverse discipline și clase, în vederea asigurării, la nivelul procesului evaluativ, a abordărilor transdisciplinare promovate de Curriculumul pentru învățământul primar;
- generalizarea reperelor privind organizarea procesului de evaluare criterială prin descriptori în clasele I-IV, în contextul Curriculumului pentru învățământul primar;
- raționalizarea modalităților de procesare și interpretare a datelor evaluării în documente școlare;
- reconfigurarea Tabelului performanțelor școlare al elevului într-o structură unitară pentru perioada claselor I-IV și în corespundere cu prevederile Curriculumului pentru învățământul primar.

1.1.2. Acțiuni manageriale de implementare a MECD în clasele I-IV

Specialiștii responsabili de învățământul primar din cadrul OLSDI:

1. *vor organiza* la nivel local, pe parcursul fiecărui an de studii, activități de tip seminare instructive, ședințe, mese rotunde, consilieri metodice privind implementarea MECD;
2. *vor asigura* formarea în cadrul instituțiilor de formare continuă și la nivel local a managerilor școlari și cadrelor didactice din raion/ municipiu în vederea implementării MECD;
3. *vor monitoriza* implementarea MECD la nivelul local.

Managerii școlari responsabili de învățământul primar (director, director-adjunct, șef comisie metodică):

1. *vor organiza* la nivel instituțional, pe parcursul fiecărui an de studii, activități de tip seminare instructive, ședințe, mese rotunde, consilieri metodice privind implementarea MECD;
2. *vor asigura* participarea cadrelor didactice din instituția de învățământ la formări în cadrul instituțiilor de formare continuă și la nivelurile local și instituțional în vederea implementării MECD;
3. *vor monitoriza* implementarea MECD la nivelul instituției de învățământ.

Cadrelor didactice care predau la clasele I-IV:

1. *vor implementa* MECD la nivelul proiectărilor didactice de lungă și de scurtă durată, precum și la nivelul demersului didactic propriu-zis în clasa de elevi;
2. *vor participa* la activități de dezvoltare profesională în cadrul instituțiilor de formare continuă și la nivelurile local și instituțional în vederea implementării MECD;
3. *vor organiza* activități de pedagogizare și consiliere a părinților privind MECD.

MECD pune accent pe conștientizarea de către cadrele didactice a procesului evaluativ. Evaluarea nu se rezumă doar la constatarea măsurii în care obiectivele educaționale au fost îndeplinite, ci, dimpotrivă, oferă multiple oportunități de a perfecționa procesul instructiv-educativ în demersurile ulterioare întreprinse de cadrul didactic. Extinderea evaluării de la verificarea și aprecierea rezultatelor către evaluarea procesului, către evaluarea nu doar a elevilor, dar și a conținutului, metodelor, obiectivelor, situațiilor de învățare, aprecierea nu numai a achizițiilor cognitive, dar și a abilităților și atitudinilor – această abordare permite atât atingerea obiectivelor stabilite, cât și dezvoltarea competențelor școlare.

1.2. CONCEPȚIA EVALUĂRII CRITERIALE PRIN DESCRIPTORI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

1.2.1. Conceptul evaluării criteriale prin descriptori în contextul Codului Educației al Republicii Moldova și al Curriculumului pentru învățământul primar

În contextul Codului Educației al Republicii Moldova, ECD este abordată ca un proces dinamic, holistic, continuu și complex de determinare și valorificare a particularităților individuale de învățare ale copilului în vederea sporirii performanțelor lui individuale. Astfel, **ECD reprezintă un sistem de eficientizare permanentă și diferențiată a predării, învățării și evaluării prin introducerea criteriilor și descriptorilor, fără acordarea notelor.**

- **Criteriile de evaluare** constituie sisteme de calități importante care se regăsesc în produsele învățării: „criteriu de evaluare = calitate a procesului și produsului învățării realizat de către elev”.

▪ **Descriptorii** reprezintă criterii calitative de evaluare care descriu modul de manifestare a competențelor elevului și permit determinarea gradului de realizare a acestora (minim, mediu, maxim), constituind indicatori operaționali direct observabili:

- **în comportamentul performanțial al elevilor**
- **și la nivelul rezultatelor și produselor activității concrete a acestora.**

Astfel, descriptorii generali pentru învățământul primar descriu modul de manifestare a competențelor elevului în procesul realizării finalităților curriculare pe două dimensiuni interconținuate:

- **dimensiunea formativă** (formatoare, dinamică) vizează comportamentul performanțial al elevului și **permite caracterizarea prin descriptorii a nivelurilor de performanță: independent; ghidat de învățator; cu mai mult sprijin;**
- **dimensiunea cumulativă** (decizională) vizează nemijlocit performanțele elevului la disciplinele școlare și **permite atribuirea de calificative: foarte bine; bine; suficient** (fig. 1)

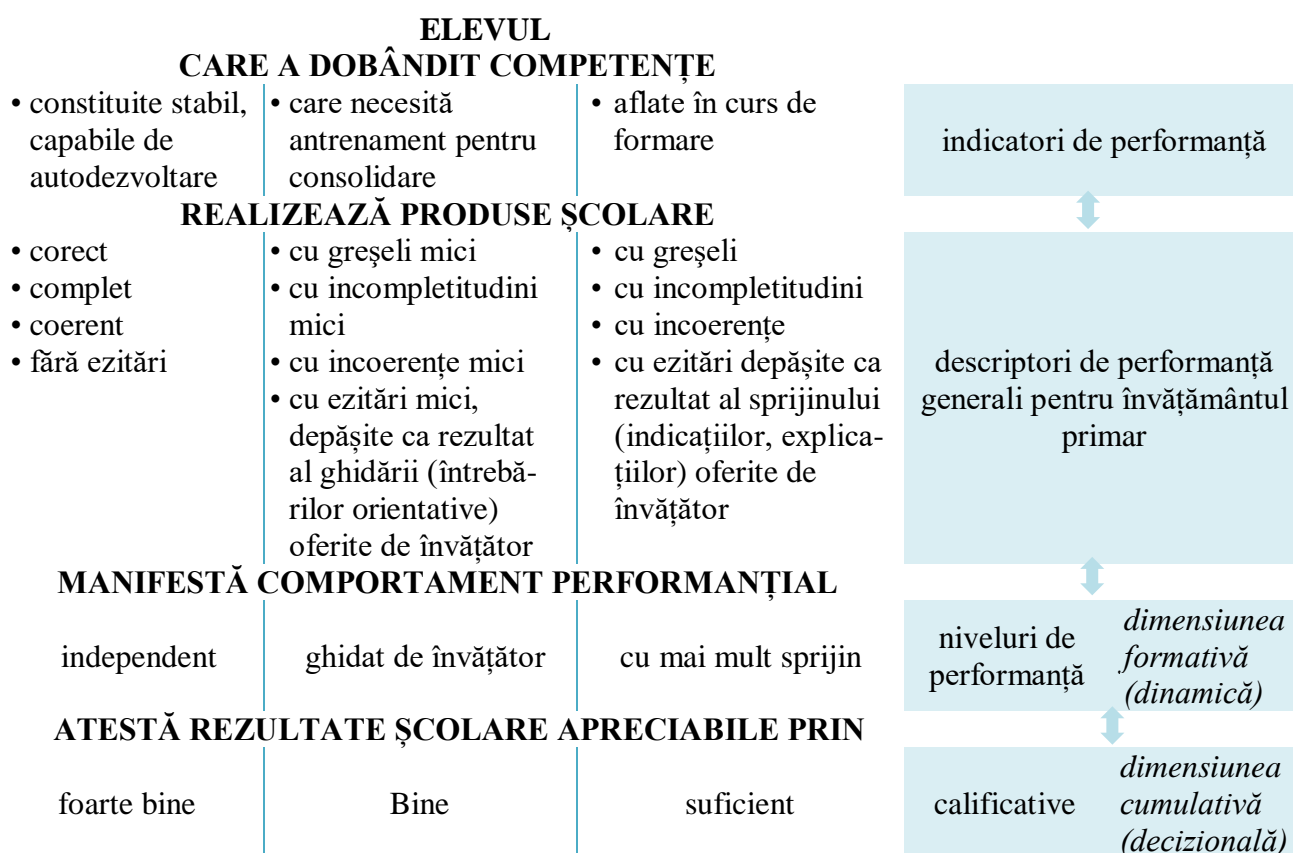

Figura 1. *Aprecierea rezultatelor școlare în contextul ECD (conform Curriculumului pentru învățământul primar)*

ECD se înscrie în paradigma evaluării formatoare, de aceea în clasele I-IV se acordă prioritate dimensiunii formative a aprecierii rezultatelor școlare. Astfel, școlarului mic i se asigură condiții favorabile pentru edificarea comportamentului performanțial de succes într-un ritm confortabil și în contextul individual al formării personalității. Efectele urmărite vizează menținerea sănătății psihofiziologice a școlarii mici, formarea motivației intrinseci, dezvoltarea stimei de sine în baza educării capacităților de autoevaluare, favorizarea competențelor interpersonale în contextul evaluării reciproce, sprijinirea competențelor de învățare, dinamizarea autonomiei învățării și a autoeducației.

1.2.2. Obiectivele ECD

Baza metodologică a ECD este *evaluarea pentru învățare*, iar **obiectivul principal** rezidă în îmbunătățirea rezultatelor obținute individual sau în grup, contribuind la motivarea pentru învățare, la (auto)corectarea greșelilor, prin urmare la o evoluție a dezvoltării personalității școlarului mic.

Atingerea obiectivului principal în procesul ECD determină următoarele **obiective**:

- trierea informației cu referire la progresul, lacunele și obstacolele de învățare întâlnite de elev; interpretarea informației în baza unor criterii stabilite în prealabil;
- diagnosticarea, în măsura posibilităților, a factorilor care se află la originea dificultăților de învățare atestate la elevi;
- adaptarea activităților de instruire și de învățare, în funcție de interpretarea informației culese.

1.2.3. Funcțiile ECD

Evaluarea produce efecte asupra elevilor, cadrelor didactice, factorilor de decizie responsabili, altor agenți educaționali. Diversitatea efectelor este determinată în baza funcțiilor evaluării (constatativă, diagnostică, prognostică, motivațională, decizională, informațională) și a implicațiilor pe care le au acestea în activitatea cadrelor didactice și a elevilor.

În acest context, se reliefează funcțiile ECD:

- Funcția de bază este cea de *suport al învățării*: își propune să intervină în procesul individual de reglare a rezultatelor prin și pentru succesul elevului.
- Funcții centrale: *verificare; decizie; reglare; autoreglare*.
- Funcții principale: *constatare* (cunoaștere: ce este? cum este?); *diagnosticare* (explicare: cum se explică? din ce cauză?); *prognosticare* (ameliorare: cum poate fi ameliorat? care va fi starea viitoare?)
- Funcții specifice: *informare* a sistemului social asupra activității de învățământ; *mediere* a relației dintre produsele sistemului școlar și nevoile societății; *asigurare a feedback-ului* necesar funcționalității interne activității de învățământ (reglarea).

1.2.4. Principiile ECD

Fiind subordonat interesului superior al copilului, procesul ECD se fundamentează pe un sistem unitar de principii:

principii psiho-pedagogice:

- principiul centrării pe personalitatea celui evaluat (educat), pe caracteristicile sale individuale și de vârstă;
- principiul motivării pentru învățare;
- principiul confidențialității;
- principiul succesului;
- principiul transparenței și participării la procesul evaluării (copil/părinte/ reprezentant legal al copilului).

principii didactice:

- principiul relevanței și eficienței;
- principiul integrității procesului educațional de predare-învățare-evaluare;
- principiul priorității autoevaluării;
- principiul corelării evaluării formative cu cea sumativă;
- principiul personalizării demersurilor de proiectare și realizare a evaluării.

Realizarea obiectivelor și funcțiilor în cheia principiilor date generează **caracteristicile ECD**:

▪ stimulatoare;	▪ autentică;	▪ transparentă;
▪ centrată pe judecăți de evaluare;	▪ colaborativă;	▪ unitară;
▪ ofertantă de feed-back formativ;	▪ dezvoltativă;	▪ multimodală.

1.3. ORGANIZAREA PROCESULUI DE EVALUARE CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI ÎN CLASELE I-IV

1.3.1. Produsele școlare în procesul de ECD

- **Obiectul evaluării** în școala primară îl constituie rezultatele școlare individuale ale copilului.

Spectrul rezultatelor vizate este determinat de curriculumul școlar centrat pe formarea de competențe. De fapt, nu evaluăm competențe, dar „urme” vizibile ale acestora, adică produsele prin care se ajunge la rezultatele elevilor.

- **Produsul școlar reprezintă un rezultat școlar proiectat pentru a fi realizat de către elev și măsurat, apreciat de către cadrul didactic, elevul însuși, colegii și, eventual, părinții.**

Relația finalității curriculare – produse școlare:

Competențe specifice	➔	nivel de disciplină pe toată perioada învățământului primar
Unități de competențe	➔	nivel de unitate de învățare pe clasă
Produse școlare	➔	nivel de activitate la lecție

O competență/ unitate de competență poate fi evaluată prin diferite produse, și invers: același produs poate permite evaluarea diferitor unități de competențe. Acest fapt oferă libertate fiecărui cadru didactic în alegerea produselor în conformitate cu posibilitățile, condițiile și resursele disponibile.

- **În capitolul 1.5., MECD oferă liste de produse școlare recomandate în corespundere cu prevederile Curriculumului pentru învățământul primar:**

- **produse specifice disciplinelor școlare** pentru fiecare dintre clasele I-IV;
- **produse transdisciplinare**, recomandate la diverse discipline și clase.

ATENȚIE!

- ➔ La fiecare disciplină, vor fi valorificate atât produse specifice disciplinei respective, cât și produse transdisciplinare.
- ➔ În corespundere cu specificul disciplinei „Dezvoltare personală”, ponderea produselor transdisciplinare va fi sporită în raport de alte discipline. În contextul dat și conform curriculumului disciplinar, MECD nu oferă produse specifice la disciplina dată pentru clasele III-IV, recomandând valorificarea produselor transdisciplinare.
- ➔ În cadrul zilelor de activități transdisciplinare, vor fi valorificate produse transdisciplinare.

Listele de produse recomandate au caracter deschis și pot fi completate, dar este recomandabil de a identifica produsul adecvat, proiecția cea mai veridică pentru fiecare caz concret.

În listele oferite, fiecărui produs școlar i se atribuie un număr de ordine (produsele pe discipline și clase: P1, P2, P3 etc.; produsele transdisciplinare: PT1, PT2, PT3 etc.). Numerația respectivă va fi utilizată: în proiectele didactice de lungă și de scurtă durată; în cadrul procesării datelor evaluării.

La disciplinele opționale, învățătorul are posibilitatea de a formula propriile produse școlare după modelul disciplinelor obligatorii înrudite. Pot fi propuse produse opționale și în cadrul disciplinelor obligatorii – un produs opțional într-un modul, prin corelare cu o finalitate curriculară.

- Fiecare produs școlar este însoțit de un sistem de criterii de succes. **Criteriile de succes prezintă pentru elevi criteriile de evaluare, fiind formulate în limbaj accesibil, pe scurt, folosind verbe, de obicei la persoana I singular.** Sintagma „criterii de evaluare” se va utiliza doar de către cadrele didactice în medii profesionale, la scrierea rapoartelor, lucrărilor metodice, articolelor etc. În activitatea concretă cu elevii se va opera doar cu criterii de succes.

Exemplu	Clasa I. Limba și literatura română. Produsul P11: Textul citit la prima vedere	
	Criterii de succes (pentru elevi)	Criterii de evaluare (pentru cadre didactice)

<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc cursiv și fluent textul. 2. Articulez toate cuvintele. 3. Respect intonația impusă de conținut și de semnele de punctuație. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citește cursiv și fluent textul. 2. Articulează toate cuvintele. 3. Respectă intonația impusă de conținut și de semnele de punctuație.
---	---

Produsul școlar și sistemul aferent de criterii alcătuiesc împreună o unitate integră și inseparabilă, care va fi utilizată în cadrul diverselor situații didactice: în proiectare; la elaborarea instrumentelor de evaluare; în procesarea și interpretarea datelor evaluării.

Cadrul didactic trebuie să asigure cunoașterea și înțelegerea de către elevi a criteriilor de succes și a descriptorilor de performanță.

- ✓ Criteriile de succes se anunță anticipat elevilor, trebuie explicate, pot fi stabilite/ negociate cu elevii.

✓ Pentru a asigura accesibilitatea corespunzătoare vârstei elevilor, criteriile de succes pot fi reinterpretate/ reformulate în funcție de nivelul experienței relevante. Eventual, în funcție de vârstă și specificul clasei, sintagma „criterii de succes” poate fi substituită la clasă prin una mai accesibilă școlarilor mici, de exemplu „pași spre succes”.

✓ Cadrul didactic va afișa criteriile de succes în cursul activităților în care acestea sunt vizate, astfel încât elevii să și le însușească treptat, dar nu va abuza în acest sens, nu va transforma sala de clasă într-o expoziție permanentă de panouri și planșe. Suprasăturarea spațiilor cu elemente destinate percepției vizuale induce fenomenul de „gunoi vizual” și are efecte opuse celor intenționate.

ATENȚIE! Criteriile de succes nu sunt prevăzute pentru a fi memorate de către elevi. Sunt instrumente de sprijin și ghidare în autoformare, nicidecum materie de învățat pe de rost.

✓ Criteriile de succes vor servi drept repere pentru o activitate conștientă. Cadrul didactic va valorifica criteriile de succes și descriptorii de performanță în contextul unor metode și tehnici de învățare-evaluare centrate pe interactivitate, pe judecăți de valoare și pe autoreglarea învățării. Astfel, criteriile de succes pot repera anumite suporturi oferite elevilor, de exemplu: fișe sau grile de autoevaluare/ evaluare reciprocă, fișe de învățare etc.

✓ Cadrul didactic va valorifica criteriile de succes și în realizarea unor tehnici de feedback pentru reglarea imediată/ permanentă a învățării, de exemplu: „reușit s-a dovedi a fi ...”; „ți-aș recomanda ...”; „te felicit pentru ...” etc.

✓ Produsele școlare opționale, de asemenea, vor fi propuse în unitate cu un sistem de criterii. Propunerea se va argumenta în funcție de necesitățile și interesele elevilor sau alți factori, învățătorul asumându-și responsabilitatea pentru impactul asupra elevului. În proiectările didactice, produsul opțional se va marca cu asterisc și se va prezenta deplin, împreună cu criteriile de succes.

Cum utilizează cadrul didactic produsele școlare?

✓ Studiază, prin confruntare cu prevederile curriculumului, lista de produse specifice disciplinei școlare pentru clasa respectivă și lista de produse transdisciplinare, care sunt recomandate în MECD.

✓ Selectează produsele relevante pentru cazul concret și le valorifică în proiectarea didactică, în elaborarea instrumentelor de evaluare și în cadrul monitorizării/ analizei performanțelor elevilor.

✓ Pentru a elabora un instrument de evaluare (probă orală/ scrisă/ practică, test etc.), alege produsul(ele) în funcție de: unitățile de competențe vizate; obiectivele lecției; varietatea situațiilor de învățare; aspecte de didactica disciplinei; experiența elevilor. Produsele alese orientează cadrul didactic în alcătuirea sarcinilor propuse elevilor în proba de evaluare. Astfel, nu la toate lecțiile se valorifică produse școlare, ci doar în cazul evaluării instrumentale și în contextul strategiei de evaluare vizate.

1.3.2. Strategiile de ECD

Din punct de vedere al situațiilor de evaluare, se evidențiază:

▪ **evaluarea instrumentală** realizată în condiții special create ce presupun elaborarea și aplicarea unor instrumente de evaluare (test însoțit de matrice de specificații și barem de corectare/ verificare/ apreciere; probă orală, scrisă, practică sau combinată, fișe de evaluare, grile de autoevaluare sau de evaluare reciprocă etc.);

▪ **evaluarea non-instrumentală** realizată în circumstanțe obișnuite pe baza observării activității elevilor și a feedback-ului imediat, fără folosirea instrumentelor de evaluare, fiind destinată sensibilizării partenerilor angajați în proces (cadrul didactic și elevii) la manifestările comportamentului performanțial al elevilor în scopul prevenirii și combaterii dificultăților și eficientizării procesului didactic.

ECD accentuează *caracterul reflexiv* al evaluării, care trebuie asigurat în contextul ghidării autoevaluării/ evaluării reciproce.

În funcție de momentul unui act evaluativ într-un parcurs de învățare, se disting: evaluarea inițială – predictivă; evaluarea formativă – continuă; evaluarea sumativă – cumulativă. Respectând semnificațiile acestor strategii de evaluare, se diferențiază trei tipuri de evaluare formativă: evaluarea formativă în etape; evaluarea formativă punctuală; evaluarea formativă interactivă.

➔ **Evaluarea inițială (EI):**

- ✓ se proiectează la nivel de lungă și de scurtă durată: la debutul anului școlar și la începutul unităților de învățare (modulelor); eventual - la început de semestru;
- ✓ este precedată de activități evocative; la debutul anului școlar se recomandă o perioadă evocativă cu o durată judicioasă;
- ✓ poate să se raporteze la finalitățile curriculare însușite anterior, determinate ca fiind necesare pentru succesul elevilor în noul parcurs de învățare; poate avea caracter de diagnosticare a experiențelor la un anumit subiect sau la o anumită unitate de învățare;
- ✓ poate fi non-instrumentală, dar și instrumentală – pe baza unor instrumente de evaluare alese în funcție de contextul specific: probă orală, scrisă sau practică; test; interogare evaluativă în forme diverse (de ex.: dictare matematică; dictare cu aprecierea valorii de adevăr; joc didactic „Așa – da, așa – nu” etc.); pot fi utile diverse tehnici interactive („Știu – Vreau să știu – Învăț” etc.);
- ✓ este de tip formator, are caracter reflexiv și creează elevilor condiții de autoevaluare și autoreglare a învățării;
- ✓ este ghidată de învățător, care își asumă responsabilitatea corectării ulterioare a parcursului de învățare al elevului prin combaterea și prevenirea dificultăților;
- ✓ prevede apreciere pe baza descriptorilor generali (fig. 1), prin cuvinte încurajatoare (Anexa 2), fără înregistrare în catalogul școlar.

➔ **Evaluarea sumativă (ES):**

- ✓ se proiectează la nivel de lungă și de scurtă durată: la Limba română și Matematică - la finele fiecărei unități de învățare (sau secvențial, în cazul unei unități voluminoase), la fine de semestru (evaluare semestrială), an școlar (evaluare anuală); la celelalte discipline – doar la fine de semestru, an școlar;
- ✓ este succedată de activități diferențiate de postevaluare (reînvățare/ recuperare, antrenament, dezvoltare), în cadrul cărora se asigură condiții pentru reflecție;
- ✓ se raportează la unitățile de competențe stipulate pentru unitatea de învățare finalizată;
- ✓ este instrumentală, elevii fiind conștienți de demersurile evaluative întreprinse;
- ✓ este ghidată de învățător, care își asumă responsabilitatea „pregătirii” elevului prin evaluări formative; astfel, elevul percepe evaluarea sumativă drept un moment așteptat, dar nu unul care poate provoca tensiune și frică;
- ✓ prevede apreciere prin calificative sau descriptori ai nivelurilor de performanță (v. fig. 1), cu înregistrare în catalogul școlar (v. cap. 1.4.).

➔ **Evaluarea formativă în etape (EFE):**

- ✓ se proiectează la nivel de lungă și de scurtă durată: la Limba română și Matematică - cel puțin 2 EFE pe parcursul unei unități de învățare; la celelalte discipline – doar la finele unităților de învățare;
- ✓ se raportează la câteva dintre unitățile de competențe stipulate pentru parcursul de învățare respectiv (de obicei, 2-3 unități de competențe, în funcție de contextul concret);
- ✓ totalitatea unităților de competențe vizate prin evaluările formative în etape trebuie să acopere integral lista unităților de competențelor vizate prin evaluarea sumativă ulterioară;
- ✓ este instrumentală, elevii fiind conștienți de demersurile evaluative întreprinse;
- ✓ presupune valorificarea produselor selectate pentru fiecare dintre unitățile de competențe vizate (de obicei, 1-2 produse la o unitate de competență, în funcție de context);
- ✓ are caracter reflexiv și creează elevilor condiții de autoevaluare și autoreglare a învățării;
- ✓ este ghidată de învățător pe baza criteriilor, cu utilizarea cuvintelor încurajatoare;
- ✓ presupune acțiuni de recuperare pentru asigurarea succesului imediat;
- ✓ prevede apreciere prin descriptori ai nivelurilor de performanță (v. fig. 1), cu înregistrare în catalogul școlar (v. cap. 1.4.).

➔ **Evaluarea formativă punctuală (EFP):**

- ✓ se proiectează la nivel de scurtă durată, cu o frecvență judicioasă stabilită la discreția învățătorului;
- ✓ se raportează la una dintre unitățile de competențe stipulate pentru modulul respectiv;
- ✓ se realizează pe bază de instrumente și presupune valorificarea unuia sau a câtorva produse selectate pentru unitatea de competență vizată;
- ✓ este de tip reflexiv și creează elevilor condiții de autoevaluare și autoreglare a învățării;
- ✓ este ghidată de învățător pe baza criteriilor, cu utilizarea cuvintelor încurajatoare;

- ✓ prevede apreciere prin descriptori ai nivelurilor de performanță (v. fig. 1); rezultatele elevilor care necesită mai mult sprijin se înregistrează în catalogul școlar (v. cap. 1.4.).
  - ➔ **Evaluarea formativă interactivă (EFI):**
- ✓ se proiectează la nivel de scurtă durată, la fiecare lecție;
- ✓ se raportează la obiectivele lecției;
- ✓ se realizează fără instrumentare (nu presupune instrument de evaluare);
- ✓ este o activitate de tip feedback:
  - emoțional (de ex.: zâmbet; gesturi de aprobare; mimică de încurajare);
  - de conținut (de ex.: ai scris corect; ai fost original; ai citit cu o intonație potrivită; ai rezolvat corect; fii atent în continuare la utilizarea liniei de dialog);
  - de activitate (de ex.: te-ai implicat; ai fost activ; ai apreciat obiectiv colegul; ai susținut atmosfera de lucru în grup; am încredere că poți să te implici; ai nevoie de un pic de curaj);
- ✓ mizează și pe autoevaluare, evaluare reciprocă;
- ✓ este ghidată de către învățător pe baza criteriilor, cu utilizarea cuvintelor încurajatoare; rezultatele nu se înregistrează.

1.4. PROCESAREA ȘI INTERPRETAREA DATELOR EVALUĂRII ÎN CLASELE I-IV

1.4.1. Documentele școlare

Procesarea datelor evaluării în clasele I-IV se realizează în următoarele *documente școlare*: catalogul școlar; dosarul personal al elevului; tabelul performanțelor școlare al elevului; portofoliul performanțelor școlare al elevului.

- **Catalogul clasei** este un document de stat, completarea căruia constituie o obligațiune a învățătorului diriginte și a cadrelor didactice responsabile de alte discipline. Completarea se realizează în conformitate cu instrucțiunea în vigoare.

- **Tabelul performanțelor școlare** este un document obligatoriu pentru toți elevii claselor primare din Republica Moldova, în care se etalează performanțele individuale ale elevului în fiecare dintre clasele I-IV, în corespundere cu finalitățile curriculare (Anexa 1).

- Se recomandă ca fiecare elev să dețină un **portofoliu al performanțelor școlare** la disciplină, în care, ca dovezi, se adună: caiete de lucru, caiete de teste/ probe de evaluare, lucrări scrise/ practice, fișe de evaluare/ autoevaluare etc. **Învățătorul va decide modalitatea de clasare a materialelor în portofoliu: în ordine cronologică sau după produsele evaluate. Este important să nu se admită o avalanșă haotică, să fie posibilă urmărirea progresului elevului și elucidarea promptă a dificultăților.**

Totalitatea materialelor cumulate în portofoliu pe durata învățării definește dezvoltarea achizițiilor elevului și exprimă *ceea ce știe* elevul (ca informație), precum și *ceea ce știe să facă* în mod concret, practic. Evaluarea acestor variabile permite optimizarea demersului formativ, astfel, portofoliul va funcționa și ca metodă de evaluare (v. cap. 1.5.5., PT 20: Portofoliu de progres).

- La discreție, cadrele didactice au libertatea să elaboreze și să utilizeze **instrumente personalizate pentru monitorizarea performanțelor elevilor** (grile, diagrame, tabele etc.), acestea însă **nu vor constitui documente oficiale și nu vor fi solicitate de către manageri** în cadrul evaluării calității procesului educațional.

- La solicitarea părinților sau reprezentanților legali ai copilului, cadrul didactic va prezenta rezultatele individuale ale elevului în baza portofoliului performanțelor școlare. Pot fi realizate extrase din catalogul clasei, care îl vizează doar pe elevul respectiv. Comunicarea cu părinții poate fi realizată prin diverse mijloace, scrise sau verbale, dar asigurând confidențialitatea.

1.4.2. Calificativele și descriptorii nivelurilor de performanță

- Cadrele didactice sunt obligate să înregistreze sistematic în catalog rezultatele școlare ale elevilor conform normelor în vigoare, art. 16, pct. 4, pct. 5 din *Codul educației*, și în corespundere cu *Instrucțiunea privind completarea catalogului școlar, clasele I-IV* (2019):

- **calificativele se notează cu majuscule de tipar:** FB – „foarte bine”; B – „bine”; S – „suficient”;

- **descriptorii nivelurilor de performanță se notează cu litere mici de mână: i – „independent”; g – „ghidat de învățător”; s – „cu mai mult sprijin”;**
- se interzice utilizarea altor semne pentru înregistrarea rezultatelor școlare în catalog.

Tabelul 1. Înregistrarea în catalogul clasei a rezultatelor școlare ale elevilor la disciplinele de învățământ

CLASA I	EFE	ES	
Limba și literatura română Matematică	Pe parcursul modulului	La fine de modul, semestru, an	<i>Sem. 1 – nicio înregistrare Sem. 2 - descriptori (i, g, s)</i>
Celelalte discipline	La fine de modul	La fine de semestru, an	
CLASELE II-III	EFE	ES	
Limba și literatura română Matematică	Pe parcursul modulului <i>descriptori (i, g, s)</i>	La fine de modul, semestru, an <i>calificative (FB, B, S)</i>	
Celelalte discipline	La fine de modul <i>descriptori (i, g, s)</i>	La fine de semestru, an <i>descriptori (i, g, s)</i>	
CLASA a IV-a	EFE	ES	
Limba și literatura română Matematică Limba străină	Pe parcursul modulului <i>descriptori (i, g, s)</i>	La fine de modul, semestru, an <i>calificative (FB, B, S)</i>	
Celelalte discipline	La fine de modul <i>descriptori (i, g, s)</i>	La fine de semestru, an <i>descriptori (i, g, s)</i>	

▪ Calificativele și descriptorii nivelurilor de performanță se scriu în catalog la data realizării respectivei evaluări (EFE sau ES), în termen de, cel mult, cinci zile lucrătoare.

▪ Calificativele se trec în agenda elevului.

➤ **Cum procedăm pentru a acorda calificativ la ES?**

- 100% - 90% din probă corespunde calificativului **Foarte Bine**;
- 89% - 65% din probă corespunde calificativului **Bine**;
- 64% - 34% din probă corespunde calificativului **Suficient**.
- 33% -1% - Recuperare

➤ **Cum procedăm pentru a stabili descriptorul nivelului de performanță ca rezultat al unei probe de evaluare?** (în funcție de disciplină și clasă: ES, EFE, EFP)

În baza descriptorilor generali pentru învățământul primar (v. fig. 1),

dacă produsele școlare au fost realizate:

se stabilește descriptorul nivelului de performanță:

- corect; complet; coerent; fără ezitări	<i>independent</i>
- cu greșeli mici; cu incompletitudini mici; cu incoerențe mici; cu ezitări mici, depășite ca rezultat al ghidării (întrebărilor orientative) oferite de învățător	<i>ghidat de învățător</i>
- cu greșeli; cu incompletitudini; cu incoerențe; cu ezitări depășite ca rezultat al sprijinului (indicațiilor, explicațiilor) oferit de învățător	<i>cu mai mult sprijin</i>

ATENȚIE! În cazul aprecierii prin descriptori, proba de evaluare nu va prevedea acordarea de punctaj și nu se va aplica grila de apreciere pe baza procentajului. În aceste cazuri, se evaluează comportamentul performanțial al elevului, prin care acesta a atins succesul scontat: independent, ghidat de învățător sau cu mai mult sprijin.

➤ **Cum procedăm în cazul în care elevul a absentat la ES?**

La cea dată, în catalog se înregistrează absența elevului.

Cadrul didactic decide necesitatea perioadei de recuperare și realizează evaluarea elevului la o altă dată. La data respectivă se înregistrează calificativul/ descriptorul obținut, iar în rubrica „Observații” (pe

pagina din dreapta) se scrie majuscula de tipar „R” – recuperare.

Pentru alte tipuri de evaluare nu se realizează evaluări repetate.

➔ **Cum procedăm în cazul în care elevul a lipsit înainte de ES/ EFE?**

Se recomandă să se ofere proba doar în cazul în care elevul acceptă.

Se va lua în considerare doar rezultatul acceptat de elev.

În caz contrar, se intervine după procedeul „R” (Recuperare).

➔ **Cum procedăm în cazul în care elevul nu a reușit să atingă succes la ES?**

În cazul în care rezultatele elevului la o evaluare sumativă sunt mai joase decât minimumul acceptat (în funcție de disciplină: sub calificativul „Suficient” sau sub nivelul „cu mai mult sprijin”), la acea dată nu se face nicio înregistrare în catalog. După o perioadă de recuperare, cadrul didactic repetă evaluarea sumativă a elevului. La data respectivă se înregistrează calificativul/descriptorul obținut, iar în rubrica „Observații” (pe pagina din dreapta) se scrie majuscula de tipar „R” – recuperare.

Notă pentru disciplinele cu 1-2 ore pe săptămână: În cazul în care elevul a lipsit sau a dovedit rezultate mai joase decât minimumul acceptat la EFE de la sfârșitul unui modul, cadrul didactic poate suplimenta ES de la fine de semestru, propunându-i elevului una sau câteva sarcini individuale.

1.4.3. Monitorizarea elevilor care necesită mai mult sprijin

▪ Secțiunea catalogului „Monitorizarea elevilor care necesită mai mult sprijin” prezintă dovezi privind activitatea diferențiată și individualizată cu elevii care demonstrează rezultate școlare scăzute/insuficiente la disciplinele de bază.

▪ **Monitorizarea se realizează punctual, doar pentru acei elevi care manifestă nivelul de performanță „cu mai mult sprijin” la disciplinele Limba și literatura română și Matematică, și doar pe produsele stabilite de învățător ca fiind cele care prezintă dificultățile cele mai mari.** Scrisorile metodice oferă recomandări privind aceste produse, dar decizia finală aparține învățătorului.

▪ Produsele stabilite se scriu fără prescurtări, indicând și numărul respectiv de ordine în conformitate cu MECD (v. cap. 1.5.). Criteriile de succes pentru acest produse, de asemenea, se scriu fără prescurtări.

▪ Monitorizarea se realizează lunar, începând din momentul identificării dificultăților până la stabilizarea dinamicii pozitive (stabilizarea nivelului „independent” sau, cel puțin, „ghidat de învățător”). Se notează descriptorii respectivi și, între paranteze, numerele de ordine ale criteriilor de evaluare care denotă dificultățile elevilor.

Produsul evaluat: P7. Rezolvarea ecuațiilor simple

Criteriile de evaluare: 1) Precizează componenta necunoscută a operației. 2) Formulează regula aflării componentei necunoscute. 3) Aplică regula și scrie exercițiul de rezolvare. 4) Calculează. 5) Efectuează proba. 6) Scrie răspunsul.

	Numele și prenumele elevului	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie	Ianuarie	Februarie	Martie
1	Ababii Ion	s (1 - 6)	s (2, 3, 6)	s (2, 3, 4)	g (4)	i	I	
2	Vicol Ana	s (2, 3, 6)	s (3, 4)	i	g (6)	i		
3	Nacu Dan	_____	_____	s (2, 3, 6)	g (4)	i	s (1-3)	g (4)

1.4.4. Rezultatele școlare semestriale și cele anuale ale elevilor

Rezultatele școlare semestriale și cele anuale ale elevilor:

- se exprimă, după caz, prin **calificativele semestriale/ anuale** sau **descriptorii semestriali/ anuali**;
- se stabilesc ca medii semestriale/ anuale.

Cum procedăm pentru a realiza mediile semestriale și cele anuale?

➔ **Pasul 1.** Selectăm calificativele/ descriptorii din catalog:

Pentru mediile semestriale se iau în calcul:

- rezultatele evaluării la fine de module;
- rezultatele evaluării la fine de semestru, an școlar.²

Pentru mediile anuale, se iau în calcul:

- mediile semestriale.

² în cazul în care a fost realizată separat o asemenea evaluare

➔ **Pasul 2.** Folosim procedeul unificat de conversie: de la calificative/ descriptori – la punctaj:

se atribuie	pentru calificativul	pentru descriptorul
3 puncte	Foarte Bine (FB)	independent (<i>i</i>)
2 puncte	Bine (B)	ghidat de învățător (<i>g</i>)
1 punct	suficient (S)	cu mai mult sprijin (<i>s</i>)

➔ **Pasul 3.** Calculăm media punctajelor.

➔ **Pasul 4.** Folosim în sens invers procedeul de conversie: de la media punctajelor – la calificativ/ descriptor semestrial/ anual.

Exemplul 1. Matematică, clasa I

Ținem cont de faptul că în semestrul 1 al clasei I nu se înregistrează rezultatele evaluărilor, astfel nu se realizează media semestrială la semestrul 1, iar media anuală este egală cu media din semestrul 2.

Să admitem că în semestrul 2 au fost proiectate și realizate: 3 ES la fine de module; 1 EA (anuală).

Sem. 2 Cl. I	Descriptori	<i>i</i> ES 1	<i>i</i> ES 2	<i>g</i> ES 3	<i>i</i> EA	Media semestrială = Media anuală	
	Conversie	3	3	2	3	$3 + 3 + 2 + 3 = 11; 11 : 4 \approx 2,7$	$2,7 \approx 3 \rightarrow i$

Exemplul 2. Științe, clasa a II-a

Să admitem că:

- în fiecare semestru au fost proiectate și realizate: 2 EFE la fine de module și 1 ES la fine de semestru;
- la finele anului școlar nu a fost proiectată evaluare anuală separată.

Sem. 1	Descriptori	<i>g</i> EFE 1	<i>i</i> EFE 2	<i>g</i> ES 1	Media semestrială	
	Conversie	2	3	2	$7 : 3 \approx 2,3$	$2,3 \approx 2 \rightarrow g$
Sem. 2	Descriptori	<i>g</i> EFE 3	<i>i</i> EFE 4	<i>i</i> ES 2	Media semestrială	
	Conversie	2	3	3	$8 : 3 \approx 2,7$	$2,7 \approx 3 \rightarrow i$
Cl. II	Descriptori	<i>G</i> Sem. 1		<i>i</i> Sem. 2	Media anuală	
	Conversie	2		3	$5 : 2 \approx 2,5$	$2,5 \approx 3 \rightarrow i$

Exemplul 3. Educație moral-spirituală, clasa a III-a

Să admitem că au fost proiectate și realizate:

- în semestrul 1: 2 EFE la fine de module și 1 ES la fine de semestru;
- în semestrul 2: 2 EFE la fine de module, 1 ES la fine de semestru și 1 EA (anuală).

Sem. 1	Descriptori	<i>s</i> EFE 1	<i>s</i> EFE 2	<i>g</i> ES 1	Media semestrială	
	Conversie	1	1	2	$4 : 3 \approx 1,3$	$1,3 \approx 1 \rightarrow s$
Sem. 2	Descriptori	<i>i</i> EFE 3	<i>S</i> EFE 4	<i>g</i> ES 2	<i>g</i> EA	Media semestrială
	Conversie	3	1	2	2	$8 : 4 = 2$ $2 \rightarrow g$
Cl. III	Descriptori	<i>S</i> Sem. 1		<i>g</i> Sem. 2	Media anuală	
	Conversie	1		2	$3 : 2 \approx 1,5$	$1,5 \approx 2 \rightarrow g$

Exemplul 4. Limba română, clasa a IV-a

Să admitem că au fost proiectate și realizate:

- în semestrul 1: 6 ES la fine de module și 1 ES semestrială, dintre care 5 scrise și 2 orale;
- în semestrul 2: 8 ES la fine de module și 1 EA (anuală), dintre care 6 scrise și 3 orale.

Sem. 1	Calificative	FB	B	B	FB	B	B	FB	Media semestrială		
	Conversie	3	2	2	3	2	2	3	17 : 7 $\approx$ 2,4	2,4 $\approx$ 2 $\rightarrow$ B	

Sem. 2	Calificative	B	S	B	B	FB	B	FB	B	B	Media semestrială	
	Conversie	2	1	2	2	3	2	3	2	2	19 : 9 $\approx$ 2,1	2,1 $\approx$ 2 $\rightarrow$ B

Cl. IV	Calificative	B Sem. 1			B Sem. 2			Media anuală	
	Conversie	2			2			4 : 2 = 2	2 $\rightarrow$ B

▪ Rezultatele școlare semestriale (după caz: calificativele semestriale/ descriptorii semestriali) se trec în catalog, în secțiunea „Evidența rezultatelor școlare”.

Rezultatele anuale (după caz: calificativele anuale/ descriptorii anuali) se trec: în catalog, aceeași secțiune; în tabelul de performanță școlară al elevului; în dosarul personal al elevului.

▪ Promovarea în clasa următoare se certifică prin scrierea cuvântului *promovat* în dosarul personal al elevului.

1.4.5. Corectarea lucrărilor elevilor

Cultura evaluativă impune revalorizarea corectării lucrărilor elevilor (pe caiete, fișe, teste etc.): corectarea nu înseamnă pedeapsă, dar o stimulare a elevului pentru învățare.

▪ Dacă greșeala este de ordinul standardelor învățate, atunci elevul trebuie să se mobilizeze pentru a se autocorecta. Cadrul didactic doar va sublinia greșeala, iar elevul va avea posibilitate să se corecteze pe câmp sau să reia mai jos cuvintele/ sarcinile greșite.

▪ Dacă greșeala nu vizează un standard învățat, atunci învățătorul poate corecta, iar această corectare nu va constitui element de depreciere, ci de învățare.

1.4.6. Caietele de lucru ale elevilor

Caietele de lucru ale elevilor se vor verifica zilnic, după fiecare lecție. Pentru activitățile curente în caietele de lucru nu se vor da calificative, nici descriptorii ai nivelurilor de performanță. Pot fi scrise recomandări stimulative, aprecieri încurajatoare (Anexa 2).

În caietele de lucru pot fi realizate probe de evaluare (EFP, EFE, eventual și ES): nemijlocit sau prin aplicarea fișei/cardului pe pagina de caiet. Propunem o variantă de lucru în acest sens:

- Elevii trasează o linie orizontală (de ex., oranj) înainte de a scrie proba sau a aplica fișa, iar la final trasează o linie dedesubt;
- La verificarea caietelor, învățătorul scrie pe linia de sus tipul evaluării și produsele respective (de ex.: EFP (P2); EFE 1 (P2, P5, PT2)), iar dedesubt apreciază rezultatul elevului în funcție de cazul concret (calificativ sau descriptor al nivelului de performanță; cuvinte încurajatoare);
- Pe câmp, elevii realizează autoevaluarea, folosind o legendă acceptată (culori, simboluri etc.);
- La terminare, caietele se plasează în portofoliul elevului, ceea ce permite o ordonare cronologică și evitarea avalanșei de fișe în portofoliu.

La discreția cadrului didactic, pot fi organizate caiete separate de evaluare (EFE și/sau ES).

Atenție! Învățătorul nu va folosi procedeul cromatic pentru a exprima aprecieri în caiete sau pe fișe lucrate de elevi, nici în agende.

1.5. PRODUSE RECOMANDATE ȘI CRITERII DE SUCCES

1.5.1. CLASA I. Produse specifice disciplinelor școlare

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

➔ Comunicare orală

P1. Informații prezentate succint

1. Prezint în 3-4 enunțuri informații importante la tema propusă.
2. Utilizez cuvinte și expresii potrivite.
3. Rostesc corect și clar fiecare enunț.

P2. Prezentarea orală

1. Respect tema propusă.
2. Expun coerent și clar fiecare gând.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Utilizez cuvinte și expresii potrivite.

P3. Lectura imaginii

1. Numesc ghidat obiecte, acțiuni din imagine.
2. Formulez propoziții.
3. Respect ordinea ideilor.

P4. Răspunsul la întrebări

1. Citesc atent și repetat întrebarea.
2. Formulez răspuns corect.
3. Ordonez ghidat cuvintele în propoziție.
4. Rostesc corect și clar.

P5. Dialogul oral

1. Respect tema/ cerința propusă.
2. Utilizez formulele date pentru a crea un dialog.
3. Expun clar fiecare gând.

P10. Textul ³citit de mai multe ori (cunoscut)

1. Citesc cursiv, fluent și conștient textul.
2. Articulez toate cuvintele.
3. Citesc expresiv, cu intonația potrivită.

P11. Textul* citit la prima vedere

1. Citesc cursiv și fluent textul.
2. Articulez toate cuvintele.
3. Respect intonația impusă de conținut și de semnele de punctuație.

P14. Propoziția alcătuită și scrisă

1. Respect tema propusă.
2. Ordonez corect cuvintele în propoziție.
3. Respect regulile de scriere și de punctuație învățate.

P15. Mesaj electronic scurt

1. Scriu formula de adresare.
2. Redau ideea printr-un enunț scris scurt.
3. Îmi scriu numele.

P16. Dictarea

1. Scriu corect literele/ silabele/ cuvintele.
2. Respect regulile învățate.

P6. Expunerea orală a textului audiat

1. Ascult atent textul.
2. Redau, cu ajutor, conținutul textului audiat.
3. Folosesc cuvinte noi, expresii potrivite din textul audiat.
4. Expun clar fiecare gând.

P7. Ascultare activă

1. Când ascult sunt liniștit și atent.
2. Am încredere în coleg și îl respect.
3. Înțeleg ceea ce se vorbește și accept.
4. Dacă nu înțeleg, întreb cu multă amabilitate.

P8. Opinia mea

1. Știu că am dreptul la o opinie.
2. Expun, cum cred, opinia mea despre un anumit fapt sau lucru.
3. Explic de ce gândesc așa.

P9. Conversația

1. Respect tema conversației.
2. Spun pe scurt părerea.
3. Am răbdare ca vorbitorul să spună ideea până la sfârșit.
4. Nu vorbesc odată cu vorbitorul.
5. Aștept să mi se dea cuvântul.

➔ Lectura

P12. Poezia recitată

1. Anunț titlul și autorul poeziei.
2. Recit toate versurile.
3. Rostesc corect și clar cuvintele.
4. Recit expresiv.

P13. Textul literar povestit

1. Utilizez cuvinte din text.
2. Respect ordinea ideilor.
3. Expun clar fiecare gând.

➔ Comunicarea în scris

3. Scriu cu acuratețe.

P17. Transcriere/ copieri de text

1. Transcriu/ copiez corect textul.
2. Aranjez textul în pagină.
3. Scriu cu acuratețe.

P18. Scrisul

1. Iau poziția corpului, mâinii, caietului.
2. Respect forma și mărimea literelor.
3. Respect spațiul și înclinația uniformă.
4. Urmăresc aranjarea în pagină.
5. Scriu cu acuratețe.

³ *literar/ nonliterar

P19. Autodictarea

1. Memorez enunțul auzit.
2. Scriu, după memorie, corect fiecare cuvânt.

➔ Lectura particulară

P20. Prezentarea unui text literar cunoscut

1. Numesc titlul, autorul textului.
2. Redau conținutul.
3. Exprim atitudinea proprie față de personaje.
4. Expun clar și coerent gândurile.

3. Scriu semnele de punctuație pe care le-am învățat.

P21. Prezentarea unei cărți citite

1. Numesc titlul, autorul.
2. Redau conținutul.
3. Exprim gânduri și sentimente proprii față de carte.

MATEMATICĂ

P1. Scrierea numerelor naturale

1. Precizez cu câte cifre se scrie numărul și ce indică fiecare cifră.
2. Scriu numerele folosind cifre/litere.
3. Respect cerințele de scriere corectă.

P2. Calcul oral în baza unui exercițiu dat

1. Calculez în minte.
2. Scriu răspunsul.
3. Efectuez proba (la necesitate).

P3. Calcul oral în baza înțelegerii terminologiei matematice

1. Citesc cu atenție cerința.
2. Determin operația pe care trebuie să o efectuez.
3. Calculez în minte.
4. Scriu răspunsul.

P4. Calcul în coloniță

1. Aranjez corect numerele în coloniță.
2. Efectuez calcule și scriu fiecare cifră a rezultatului.
3. Efectuez proba (la necesitate).

P5. Rezolvarea problemelor simple

1. Citesc cu atenție problema.
2. Precizez care este condiția și întrebarea problemei.
3. Scriu schema problemei.
4. Scriu rezolvarea prin exercițiu.
5. Scriu răspunsul problemei.

P6. Formularea problemelor

1. Observ cu atenție suportul dat pentru formularea problemei.
2. Îmi imaginez o situație potrivită.
3. Aleg date potrivite (la necesitate).
4. Formulez condiția problemei.
5. Formulez întrebarea problemei.

P7. Formarea șirurilor de numere după o regulă dată

1. Înțeleg regula.
2. Aplic regula și scriu șirul.

P8. Completarea șirurilor de numere/forme geometrice

1. Observ cu atenție șirul.
2. Descopăr regula de formare.
3. Aplic regula și completez șirul.

P9. Recunoașterea formelor geometrice

1. Observ forma geometrică.
2. Îmi amintesc denumirea ei.
3. Notez răspunsul conform cerințelor.

P10. Efectuarea măsurărilor

1. Aleg instrumentul de măsurare potrivit.
2. Aleg unitatea de măsură potrivită.
3. Efectuez măsurarea.
4. Scriu rezultatul obținut.

P11. Exercițiu lacunar (cu numere/semne lipsă)

1. Citesc cu atenție.
2. Determin după cerințe numărul/semnul care lipsește.
3. Completez exercițiul.

EDUCAȚIE MORAL-SPIRITUALĂ

P1. Aprecierea prin simboluri

1. Ascult/citesc cu atenție relatarea.
2. Apreciez valoric demonstrând/schițând simbolul corespunzător.
3. Argumentez (la cerință).

P2. ABC-ul incluziunii

1. Accept colegii așa cum sunt.
2. Listez valorile morale de care mă ghidez în relațiile cu toți colegii.
3. Aranjez în ordine alfabetică aceste valori.

P3. Agenda faptelor bune (proces)

1. Recunosc faptele bune în viața de zi cu zi.
2. Îmi analizez comportamentul prin raportare la normele valorice.
3. Sunt sensibil(ă) la problemele celorlalți și ale comunității.
4. Particip în acțiuni de binefacere/caritate.
5. Notez sistematic în agendă faptele bune săvârșite, precizând valoarea respectată în fiecare caz (la cerință).
6. Relatez despre o faptă bună pe care am făcut-o și de care sunt mândru.

P4. Agenda faptelor bune (produs)

1. Întocmesc agenda faptelor bune.
2. Completez agenda de fiecare dată când fac o faptă bună, lăudabilă.
3. Adaug în agendă fotografii, descrierea acestora, idei, recomandări, desene, mesaje.

4. Exprim puncte de vedere față de anumite situații prezentate în agendă.
5. Dovedesc creativitate în decorarea copertii și a paginilor din agendă.

EDUCAȚIE MUZICALĂ

P1. Fredonatul temelor muzicale

1. Intonez melodia (*muto*).
2. Exprim prin fredonare caracterului general al temei muzicale/ melodiei.
3. Recunosc denumirea și autorul creației muzicale audiate.

P2. Interpretarea cântecului

1. Cunosc despre ce se cântă în piesa vocală/ vocal-corală.
2. Stabilesc/aleg elementele limbajului muzical care dau expresivitate cântecului.
3. Interpretez expresiv cântecul: a) intonez corect melodia; b) sincronizez interpretarea în ansamblu (începutul, tempo, sfârșitul); b) rostesc clar cuvintele; c) improvizez/ execut mișcări de dans potrivite ritmului melodiei; c) acompaniez melodia la instrumente muzicale pentru copii/ percuție corporală etc.
4. Respect regulile cântului în timpul interpretării.

P3. Audiția creației muzicale

1. Respect regulile de audiere.
2. Cunosc/recunosc titlul și compozitorul.
3. Determin tipul melodiei: cantabil, dansant, de marș.
4. Îmi exprim impresiile despre creație.

P4. Caracterizarea creației muzicale audiate

1. Caracterizez emoțiile, sentimentele, exprimate de melodie.
2. Determin cine interpretează muzica/ melodia.
3. Numesc titlul/denumirea creației/lucrării din lista celor studiate.
4. Numesc compozitorul, autorul versurilor.
5. Argumentez în ce momente din viață poate să sune această creație muzicală.
6. Utilizez în caracterizare terminologia muzicală studiată.

P5. Improvizație muzicală (ritmică/ melodică)

1. Aleg un instrument muzical (tobiță, tamburină, clopoței, xilofon, triangu etc.).
2. Creez un desen ritmic/ melodie potrivită imaginii/ textului propus.
3. Interpretez expresiv ritmul/ melodia.

P6. Acompaniament muzical

1. Audiez piesa muzicală.
2. Aleg instrumentul(ele) potrivit(e) pentru acompaniament.
3. Aleg desenul ritmic potrivit (dintre cele propuse).
4. Citesc/ exersează desenul ritmic.
5. Acompaniez melodia.

EDUCAȚIE PLASTICĂ

P1. Lucrare plastică utilizând creioane colorate/ cariocă

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Utilizez corespunzător creioane/cariocă de diferite culori.
3. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).

P2. Lucrare plastică utilizând punctul/ linia/ culoarea/ pata ca elemente de limbaj plastic

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Utilizez punctul/ linia/ culoarea/ pata ca elemente de limbaj plastic.
3. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).

P3. Compoziție plastică

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Utilizez elemente de limbaj plastic în redarea unui mesaj.
3. Organizez armonios spațiul plastic.
4. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).
5. Realizez subiectul într-un mod individual.

P4. Expoziție de lucrări

1. Selectez lucrări plastice proprii/ ale colegilor.
2. Stabilesc locul desfășurării expoziției.
3. Aranjez lucrările plastice sub îndrumarea învățătorului.
4. Propun un generic al expoziției.
5. Prezint expoziția.

EDUCAȚIE FIZICĂ

P1. Exerciții de front și formații

1. Cunosc diferite forme de aranjare, mișcări și deplasări de front și formații.
2. Execut exercițiile de front și formații la comanda învățătorului.
3. Mă încadrez în activitatea de grup.
4. Respect regulile de acțiune (interval, direcție etc.).
5. Manifest interes și disponibilitate.

P2. Exerciții pentru dezvoltarea deprinderilor motrice de bază și cu caracter aplicativ

1. Înțeleg/ explic exercițiul.
2. Execut exercițiul.
3. Respect regulile de securitate.
4. Manifest insistență și interes.

P3. Exerciții de dezvoltare fizică armonioasă

1. Cunosc pozițiile inițiale.
2. Reproduc mișcările segmentelor corpului.
3. Respect regulile de securitate.
4. Manifest interes și disponibilitate.

P4. Elemente acrobatice

1. Identific și reproduc elementul.
2. Recunosc pozițiile și mișcările corpului.
3. Păstrez echilibrul.
4. Fixez poziția finală.
5. Respect regulile de securitate.
6. Manifest curaj.

P5. Complex de gimnastică ritmică și dans.

1. Identific pozițiile de bază.
2. Reproduc pașii și mișcările de brațe în ritmul propus.
3. Coordonez pașii și mișcările de brațe.
4. Respect regulile de securitate.
5. Manifest interes și disponibilitate.

P6. Jocuri de mișcare/ ștafete

1. Înțeleg regulile jocului/ ștafetei.
2. Mă încadrez în activitatea de joc, în rolul propus.
3. Acționez și colaborez cu colegii.
2. Respect regulile de securitate.
3. Manifest respect pentru adversar.

EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

P1. Formă volumetrică simplă modelată

1. Respect subiectul propus.
2. Aplic procedee de modelare a formelor volumetrice.
3. Creez forme în volum și relief.
4. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.

P2. Lucrare practică: colaj

1. Respect tema/ subiectul propus.
2. Utilizez adecvat materiale și ustensile specifice tehnicii colaj.
3. Execut operații de decupare/ alipire a detaliilor.
4. Execut lucrarea cu acuratețe.
5. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.

P3. Obiect decorativ

1. Respect tema și subiectul propus.
2. Utilizez adecvat materialele.
3. Creez obiecte/ accesoriile decorative plane și volumetrice din hârtie/carton.
4. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.
5. Realizez subiectul într-un mod individual.

P4. Prelucrări digitale elementare

1. Recunosc specificul dispozitivului digital.
2. Respect reguli de utilizare corectă a dispozitivelor digitale.
3. Execut prelucrări digitale elementare.

DEZVOLTARE PERSONALĂ

P1. Aprecierea/ exprimarea prin simboluri

1. Ascult/citesc cu atenție relatarea.
2. Apreciez valoric demonstrând/ schițând simbolul corespunzător.
3. Argumentez (la cerință).

P2. Activitate de simulare: comportamentul într-o situație dată

1. Înțeleg situația.
2. Decid/ simulez un comportament potrivit în situația dată.
3. Argumentez (la cerință).

P3. Cod de reguli

1. Explic situația/ problemă.
2. Propun reguli de comportament.
3. Argumentez necesitatea respectării regulilor.

P4. Activitate de simulare: evacuarea din clasă

1. Recunosc semnalul de alarmare/evacuare.
2. Îmi păstrez calmul.
3. Mă deplasez conform planului de evacuare.
4. Execut acțiuni conform situației.
5. Mă prezint la locul stabilit.

1.5.2. CLASA a II-a. Produse specifice disciplinelor școlare

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

☛ Comunicare orală

P1. Informații prezentate succint

1. Prezint în 3-4 enunțuri informațiile importante la tema propusă.
2. Utilizez cuvintele și expresiile potrivite.
3. Expun coerent și clar gândurile.

P2. Prezentarea orală

1. Respect tema propusă.
2. Expun coerent și clar fiecare gând.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Utilizez cuvinte și expresii potrivite.
5. În timpul prezentării privesc colegii.

P3. Compoziția (oral).

1. Alcătuiesc propoziții cu expresiile propuse.
2. Respect ordinea ideilor.
3. Expun cursiv textul alcătuit oral.
4. Propun un titlu.

P4. Lectura imaginii

1. Numesc obiecte și acțiuni din imagine.
2. Alcătuiesc propoziții simple.
3. Expun clar fiecare gând.
4. Intitulez ghidat imaginea.

P5. Răspunsul la întrebări

1. Citesc atent și repetat întrebarea.
2. Formulez răspuns corect și deplin.
3. Ordenez cuvintele în propoziție.
4. Rostesc corect și clar.

P6. Dialogul oral

1. Respect tema/ cerința propusă.
2. Utilizez formulele propuse pentru a crea un dialog.
3. Expun clar fiecare gând.

P7. Expunerea orală a textului audiat

1. Ascult atent textul.
2. Redau conținutul textului audiat.
3. Folosesc cuvinte noi, expresii potrivite din textul audiat.
4. Expun clar fiecare gând.

P14. Textul* citit de mai multe ori (cunoscut)

1. Citesc cursiv, fluent, conștient textul.
2. Pronunț corect fiecare cuvânt.
3. Articulez corect toate cuvintele.
4. Citesc expresiv, cu intonația potrivită.

P15. Textul * citit la prima vedere

1. Citesc cursiv și fluent textul.
2. Articulez corect toate cuvintele.
3. Respect intonația impusă de conținut și de semnele de punctuație.

P8. Ascultare activă

1. Când ascult sunt liniștit și atent.
2. Am încredere în coleg și îl respect.
3. Înțeleg ceea ce se vorbește și accept.
4. Dacă nu înțeleg, întreb cu multă amabilitate.

P9. Opinia mea

1. Știu că am dreptul la o opinie.
2. Expun, cum cred, opinia mea despre un anumit fapt sau lucru.
3. Explic de ce gândesc așa.
4. Înțeleg că pot fi și alte opinii.

P10. Conversația

1. Respect tema conversației
2. Spun pe scurt părerea.
3. Am răbdare că vorbitorul să spună ideea până la sfârșit.
4. Nu vorbesc odată cu vorbitorul.
5. Aștept să mi se dea cuvântul.

P11. Partea de vorbire

1. Formulez întrebarea potrivită cuvântului selectat.
2. Precizez ce exprimă (arată, denumește).

P12. Partea de propoziție

1. Formulez întrebarea potrivită.
2. Explic ce cuvânt determină.
3. Identific partea de propoziție.*
4. Subliniez potrivit partea de propoziție identificată.

P13. Sensul cuvântului

1. Identific cuvinte noi din enunț/text.
2. Precizez sensul cuvintelor noi reieșind din context/ cu ajutorul dicționarului.
3. Exersează pronunția cuvintelor noi.
4. Alcătuiesc enunțuri cu ajutorul cuvintelor noi.

☛ Lectura

P16. Poezia recitată

1. Anunț titlul și autorul poeziei.
2. Recit toate versurile.
3. Rostesc corect și clar cuvintele.
4. Recit expresiv: modelează vocea, tempoul și ritmul.
5. Folosesc potrivit mimica și gesturile.

P17. Citirea subtitrărilor din filme/ emisiuni

1. Citesc cursiv și fluent subtitrările.
2. Articulez corect toate cuvintele.
3. Respect intonația impusă de conținut și de semnele de punctuație.

P18. Textul literar povestit

1. Anunț titlul și autorul textului.
2. Redau conținutul textului.
3. Utilizez cuvinte-cheie.
4. Folosesc cuvinte noi, expresii potrivite din text.
5. Expun coerent și clar fiecare gând.

P19. Harta textului (textul analizat)

1. Citesc conștient și corect.
2. Citesc cuvinte care indică timpul și locul acțiunii.
3. Citesc cuvinte care arată trăsăturile fizice și morale ale personajelor.
4. Formulez ghidat învățătura textului (textul mă învață să știu..., să pot..., să fiu...).
5. Explic cuvintele și expresiile nou-învățate.
6. Explic ghidat tema textului.
7. Expun ghidat opinia mea despre text.

P24. Propoziția alcătuită și scrisă

1. Respect tema/cerința propusă.
2. Ordonez corect cuvintele în propoziție.
3. Respect regulile de scriere și de punctuație.

P 25. Compunerea după ilustrație (scris)

1. Privesc cu multă atenție ilustrația.
2. Scriu cât mai multe cuvinte care redau obiecte, culori și exprimă acțiuni.
3. Alcătuiesc enunțuri cu fiecare cuvânt găsit.
4. Aranjez enunțurile obținute după o ordine logică.
5. Respect regulile de scriere și de punctuație.
6. Potrivesc un titlu compunerii.
7. Urmăresc aranjarea în pagină a textului scris (titlul, alineate).

P26. Dialogul scris

1. Respect tema/cerința propusă.
2. Utilizez formulele propuse pentru a crea un dialog.
3. Expun clar fiecare gând.
4. Respect regulile de scriere și de punctuație.
5. Respect aranjarea în pagină specifică dialogului (linia de dialog).

P27. Bilețelul

1. Respect părțile componente ale bilețelului.
2. Utilizez formula de adresare.
3. Scriu data.
4. Alcătuiesc conținutul conform temei propuse.

P20. Mijloacele artistice

1. Identific cuvintele/expresiile care au sens neobișnuit.
2. Explic sensul expresiei identificate.
3. Utilizez expresia în alt context (la solicitare).

P21. Profilul personajului literar

1. Identific personajul literar.
2. Descriu cum arată.
3. Explic faptele personajului literar.
4. Expres ghidat opinia proprie despre personaj.

P22. Obiectul descris

5. Scriu denumirea obiectului.
6. Descriu cum arată: culoarea, forma.
7. Descriu, pe scurt, unde se folosește.
8. Expres ghidat opinia proprie față de acest obiect.

P23. Ideile textului

1. Citesc textul pe fragmente.
2. Formulez, ghidat, idei pentru fiecare fragment.
3. Alcătuiesc sau găsesc enunțul care exprimă informația cea mai importantă a unui fragment.

➔ Comunicarea în scris

5. Utilizez formula de încheiere.
6. Respect ordinea ideilor.
7. Respect regulile de scriere și de punctuație.
8. Urmăresc aranjarea în pagină

P28. Scurte mesaje scrise electronice

1. Scriu adresarea potrivită, textul propriu-zis, formula de încheiere, semnătura.
2. Alcătuiesc un enunț/ textul conform situației propuse.
3. Utilizez formula de încheiere.
4. Respect regulile de scriere și de punctuație.

P29. Răspuns la mesaje

1. Urmăresc atent mesajul transmis.
2. Alcătuiesc un enunț de răspuns conform situației propuse.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Semnez mesajul transmis.
5. Respect regulile de scriere și de punctuație.

P30. Dictarea

1. Scriu corect cuvintele.
2. Respect regulile ortografice și de punctuație.
3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină.
4. Scriu lizibil și cu acuratețe

P31. Transcriere de text

1. Transcriu corect cuvintele.
2. Respect regulile ortografice și de punctuație.
3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină.
4. Scriu lizibil și cu acuratețe.

P32. Scrisoarea

1. Respect părțile componente ale scrisorii.
2. Alcătuiesc textul propriu-zis conform temei propuse.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Respect regulile de scriere și de punctuație.
5. Urmăresc aranjarea în pagină.

P33. Scrisul

1. Iau poziția corpului, mâinii, caietului.
2. Respect forma și mărimea literelor.
3. Respect spațiul și înclinația uniformă.

➔ Lectura particulară

P36. Prezentarea unui text literar cunoscut

1. Numesc titlul, autorul textului.
2. Redau conținutul.
3. Exprim atitudinea proprie față de personaje.
4. Formulez învățătura/ideea textului.
5. Expun clar și coerent gândurile.

P37. Prezentarea unei cărți citite

1. Numesc titlul, autorul.
2. Redau conținutul.
3. Exprim gânduri și sentimente proprii față de carte.
4. Formulez concluzii.*
5. Expun coerent și clar gândurile.*

4. Urmăresc aranjarea în pagină.

5. Scriu cu acuratețe.

P.34. Autodictarea

1. Memorez enunțul/ fragmentul/textul.
2. Scriu corect cuvintele.
3. Respect regulile ortografice și de punctuație.
4. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină.
5. Scriu lizibil și cu acuratețe.
6. Verific scrierea corectă a textului.

P35. Cuvinte cu ortograme

1. Identific ortograma/cuvântul ce conține grupuri de litere.
2. Stabilesc regula de scriere corectă a cuvântului/ortogramei.
3. Propun exemple similare.

P38. Agenda de lectură

1. Scriu titlul textului.
2. Precizez despre ce se vorbește în text.
3. Caut cuvinte care arată când are loc acțiunea? (în ce anotimp? în ce lună? în ce dată? în ce parte a zilei?).
4. Caut cuvinte care arată unde are loc acțiunea? (în ce țară? în ce oraș? este în interior? în exterior?).
5. Scriu 2 enunțuri despre ce se întâmplă în text.
6. Scriu un enunț cum se încheie textul.
7. Exprim impresii proprii despre carte. Scriu ce mă învață textul (să știu..., să pot..., să fiu...).

LIMBA STRĂINĂ

P1. Propoziții simple

1. Alcătuiesc mesajul oral.
2. Selectez și asociez enunțul simplu cu imaginile corespunzătoare.
3. Expun corect și clar gândurile.

P2. Răspunsuri la întrebări

1. Înțeleg sensul întrebării.
2. Alcătuiesc un enunț clar și adecvat.
3. Articulez corect fiecare sunet, cuvânt.

P3. Dialogul scurt și simplu la tema propusă

1. Respect tema propusă.
2. Utilizez formulele de inițiere, de menținere și de încheiere a unui dialog.
3. Alcătuiesc enunțuri simple corespunzătoare situației după un model.
4. Pronunț corect cuvintele.

P4. Răspunsuri și întrebări simple în baza unui suport dat: situație/ text/ tablou/ dialog

1. Alcătuiesc întrebări simple în baza suportului dat.
2. Răspund la întrebări folosind suportul dat.
3. Utilizez corect structura enunțului: interogativ, enunțiativ.

P5. Descriere orală/ scrisă a unei persoane/ imagini în bază de suport de cuvinte și întrebări

1. Respect cerința propusă.
2. Utilizez vocabularul adecvat.
3. Construiesc propoziții simple, gramatical corecte pe bază de întrebări sau suport de cuvinte cunoscute.
4. Pronunț/scriu corect fiecare cuvânt.

P6. Citirea cu voce a unui text cunoscut

1. Citesc corect, fluent.
2. Pronunț corect fiecare cuvânt.
3. Respect intonația adecvată sensului textului.

P7. Redarea conținutului unui dialog/ text cunoscut, citit/ audiat

1. Anunț titlul textului.
2. Asociez corect unele informații din dialog/ text cu imagini, plan.
3. Respect ordinea cronologică a evenimentelor.
4. Utilizez cuvinte cheie din text/dialog pentru a reda conținutul.

P8. Poezii/ cântece simple reproduse

1. Anunț titlul și autorul poeziei/ cântecului.
2. Recit/ interpretez toate versurile.
3. Pronunț corect sunetele și grupurile de sunete.
4. Recit/interpretez cu intonație și expresivitate.

P9. Conversație

1. Prezint clar, corect, fluent informația.
2. Folosesc un vocabular adecvat și variat.
3. Formulez răspunsuri succinte.
4. Reproduc corect sunetele, grupurile de sunete, enunțurile simple.

P10. Monolog

1. Utilizez cuvintele corespunzătoare temei propuse.
2. Construiesc corect gramatical propoziții simple.
3. Expun clar fiecare gând.

P11. Transcriere/copiere de enunțuri simple/text din manual

1. Scriu corect cuvintele.
2. Respect semnele diacritice și de punctuație.
3. Respect cerințele de aranjare în pagină.
4. Scriu lizibil și cu acuratețe.

P12. Dictare (scrierea după dictare)

1. Ascult atent lectura profesorului.
2. Scriu corect cuvintele.
3. Respect semnele diacritice și de punctuație.
4. Respect cerințele de aranjare în pagină.
5. Scriu lizibil și cu acuratețe.

P13. Lectura imaginilor

1. Identific obiectele, acțiunile din imagine.
2. Utilizez vocabularul adecvat.
3. Alcătuiesc propoziții simple și clare.
4. Respect ordinea ideilor.
5. Intitulez imaginea.

P14. Enunțuri simple

1. Folosesc cuvintele de reper sau imaginile propuse.
2. Ordenez corect cuvintele în propoziție.

3. Selectez și asociez enunțul simplu și scurt cu imaginile corespunzătoare.
4. Articulez corect fiecare sunet, cuvânt.

P15. Povestirea unui text scurt

1. Anunț titlul și autorul textului.
2. Utilizez vocabularul corespunzător.
3. Expun clar și coerent fiecare gând.
4. Respect succesiunea logică a secvențelor.

P16. Comunicarea orală. Formularea propozițiilor simple

1. Folosesc regulile învățate în alcătuirea mesajului oral.
2. Selectez și asociez enunțul simplu și cu imaginile corespunzătoare.
3. Expun corect și clar gândurile.
4. Utilizez formule de politețe, vocabularul corespunzătoare conținutului tematic, a situației.

P17. Banda desenată: comunicare orală în baza unei benzi propuse/ create*

1. Identific tema/ subiectul benzii desenate.
2. Identific personaje și acțiuni relevante subiectului prezentat.
3. Realizez ilustrații, respectând structura și cerințele de realizare a benzii desenate.*
4. Prezint clar, corect, creativ și cu entuziasm banda desenată.

P18. Rime simple/ poezii/ versuri simple

1. Înțeleg subiectul.
2. Aleg cuvinte potrivite, interesante și frumoase.
3. Respect rima. Utilizez cuvinte care rimează.
4. Sunt creativ(ă), prezint ideile originale și interesante.
5. Scriu versurile corect, respect normele ortografice.

P19. Jocul de rol

1. Cunosc vocabularul utilizat și mesajul transmis.
2. Exprim cu exactitate trăirile și emoțiile personajului meu.
3. Prezint rolul cu entuziasm.
4. Știu a coordona volumul și tonul vocii.
5. Utilizez limbajul corpului (contactul vizual, postura, gesturile) corespunzător situației.

P20. Articolul de jurnal

1. Respect structura și cerințele.
2. Ordenez/ prezint logic evenimentele de la persoana întâi.
3. Includ detalii interesante.
4. Transmit emoții și sentimente cu referire la evenimentele descrise.
5. Scriu propoziții simple corecte, respect ordinea cuvintelor în propoziție.

P21. Formulări simple

1. Înțeleg categoriile și cuvintele.
2. Plasez informația în locația corectă.

3. Nu utilizez surse suplimentare pentru a completa formularul.
4. Scriu lizibil și corect.

MATEMATICĂ

P1. Scrierea numerelor naturale

1. Precizez cu câte cifre se scrie numărul și ce indică fiecare cifră.
2. Scriu numerele folosind cifre/litere.
3. Respect cerințele de scriere corectă.

P2. Calcul oral în baza unui exercițiu dat

1. Calculez în minte.
2. Scriu răspunsul.
3. Efectuez proba (la necesitate).

P3. Calcul oral în baza înțelegerii terminologiei matematice

1. Citesc cu atenție cerința.
2. Determin operația pe care trebuie s-o efectuez.
3. Calculez în minte.
4. Scriu răspunsul.

P4. Calcul în coloniță

1. Aranjez corect numerele în coloniță.
2. Efectuez calcule și scriu fiecare cifră a rezultatului.
3. Efectuez proba (la necesitate).

P5. Determinarea ordinii operațiilor într-un exercițiu fără/cu paranteze

1. Observ exercițiul: conține paranteze? ce operații aritmetice sunt?
2. Formulez regula corespunzătoare.
3. Aplic regula și indic ordinea efectuării operațiilor deasupra semnelor operațiilor în exercițiu.

P6. Rezolvarea unui exercițiu fără/cu paranteze

1. Determin ordinea efectuării operațiilor.
2. Efectuez calculele.
3. Scriu răspunsul.

P7. Rezolvarea ecuațiilor simple

1. Precizez componenta necunoscută a operației.
2. Formulez regula aflării componentei necunoscute.
3. Aplic regula și scriu exercițiul de rezolvare.
4. Calculez.
5. Efectuez proba.
6. Scriu răspunsul.

P8. Rezolvarea problemelor simple

1. Citesc cu atenție problema.
2. Precizez care este condiția și întrebarea problemei.
3. Scriu schema problemei.
4. Scriu rezolvarea prin exercițiu.
5. Scriu răspunsul problemei.

P9. Rezolvarea problemelor compuse

1. Citesc problema.
2. Precizez care este condiția și întrebarea problemei.
3. Scriu schema problemei.
4. Elaborez planul de rezolvare a problemei.
5. Scriu rezolvarea cu plan/cu justificări/prin exercițiu.
6. Scriu răspunsul problemei.

P10. Rezolvarea de situații de problemă din cotidian, care solicită calcule

1. Lecturez descrierea situației de problemă.
2. O repovestesc ca pe o problemă: condiție, întrebare.
3. Organizez datele într-o formă potrivită.
4. Elaborez un plan de rezolvare.
5. Efectuez rezolvarea mental sau scris.
6. Scriu răspunsul.

P11. Formularea problemelor

1. Observ cu atenție suportul dat pentru formularea problemei.
2. Îmi imaginez o situație potrivită.
3. Aleg date potrivite (la necesitate).
4. Formulez condiția problemei.
5. Formulez întrebarea problemei.

P12. Formarea șirurilor de numere după o regulă dată

1. Înțeleg regula.
2. Aplic regula și scriu șirul.

P13. Completarea șirurilor de numere/ forme geometrice

1. Observ cu atenție șirul.
2. Descopăr regula de formare.
3. Aplic regula și completez șirul.

P14. Recunoașterea formelor geometrice

1. Observ forma geometrică.
2. Îmi amintesc denumirea ei.
3. Notez răspunsul conform cerințelor.

P15. Efectuarea măsurărilor

1. Aleg instrumentul de măsurare potrivit.
2. Aleg unitatea de măsură potrivită.
3. Efectuez măsurarea.
4. Scriu rezultatul obținut.

P16. Exercițiu lacunar (cu numere/semne lipsă)

1. Citesc cu atenție.
2. Determin după cerințe numărul/semnul care lipsește.
3. Completez exercițiul.

ȘTIINȚE

P1. Descrierea mediului înconjurător

1. Recunosc planta/ animalul/ fenomenul/ anotimpul.
2. Respect algoritmul descrierii.
3. Comunic clar și succint informațiile.
4. Utilizez terminologia specifică.

P2. Clasificarea componentelor naturii

1. Respect criteriul de grupare/clasificare.
2. Grupez elementele propuse.
3. Denumesc grupul obținut.

P3. Compararea componentelor naturii

1. Determin asemănările.
2. Determin deosebirile.
3. Prezint clar și succint informațiile.
4. Utilizez terminologia specifică.

P4. Ordonarea unor etape

1. Numesc etapele.
2. Stabilesc succesiunea etapelor.
3. Prezint etapele ordonate.
4. Utilizez terminologia specifică.

P5. Utilizarea unor instrumente de investigare

1. Aleg instrumentul potrivit
2. Efectuez investigarea.
3. Notez rezultatele investigării.
5. Prezint clar și succint rezultatele.
4. Utilizez terminologia specifică.

P6. Completarea tabelelor/ fișelor/ schemelor

1. Stabilesc informația obținută prin explorare/ investigare.
2. Scriu datele în tabel/fișă/schemă.
3. Prezint tabelul/fișa/schema completată.
4. Utilizez terminologia specifică.

P7. Relatarea rezultatelor investigațiilor

1. Comunic rezultatele investigației.
2. Respect succesiunea logică.
3. Formulez clar și succint concluzia.
4. Utilizez terminologia specifică.

EDUCAȚIE MORAL-SPIRITUALĂ

P1. Aprecierea prin simboluri

1. Ascult/citesc cu atenție relatarea.
2. Apreciez valoric demonstrând/schițând simbolul corespunzător.
3. Argumentez (la cerință).

P2. ABC-ul incluziunii

1. Accept colegii așa cum sunt.
2. Listez valorile morale de care mă ghidez în relațiile cu toți colegii.
3. Aranjez în ordine alfabetică aceste valori.

P3. Agenda faptelor bune (proces)

1. Recunosc faptele bune în viața de zi cu zi.
2. Îmi analizez comportamentul prin raportare la normele valorice.
3. Sunt sensibil(ă) la problemele celorlalți și ale comunității.
4. Particip în acțiuni de binefacere/caritate.
5. Notez sistematic în agendă faptele bune săvârșite, precizând valoarea respectată în fiecare caz (la cerință).
6. Relatez despre o faptă bună pe care am făcut-o și de care sunt mândru.

P4. Agenda faptelor bune (produs)

1. Întocmesc agenda faptelor bune.
2. Completez agenda de fiecare dată când fac o faptă bună, laudabilă.

3. Aduug în agendă fotografii, descrierea acestora, idei, recomandări, desene, mesaje.
4. Exprim puncte de vedere față de anumite situații prezentate în agendă.
5. Dovedesc creativitate în decorarea copertii și a paginilor din agendă.

P5. Târgul/Caravana de Crăciun/Expoziția pascală

1. Mă implic în planificare: scopul, activitățile, obiceiurile locale ce trebuie promovate.
2. Mă implic pentru buna desfășurare a activităților.
3. Argumentez impactul.

P6. Sărbători calendaristice

1. Denumesc sărbătoarea calendaristică.
2. Descriu tradițiile/obiceiurile legate de această sărbătoare.
3. Exprim ideile clar, concis și logic.

P7. Portretul moral al personajului

1. Identific valorile morale ale personajului.
2. Descriu faptele personajului.
3. Argumentez atitudinea față de aceste fapte.

P8. Alfabetul valorilor

1. Respect drepturile tuturor.
2. Listez valorile morale de care mă ghidez în relațiile cu ceilalți oameni.
3. Aranjez în ordine alfabetică aceste valori.

EDUCAȚIE MUZICALĂ

P1. Fredonatul temelor muzicale

1. Intonez melodia (*muto*).
2. Exprim prin fredonare caracterului general al temei muzicale/ melodiei.
3. Recunosc denumirea și autorul creației muzicale audiate.

P2. Interpretarea cântecului

1. Cunosc despre ce se cântă în piesă.
2. Stabilesc/aleg elementele limbajului muzical care dau expresivitate cântecului.
3. Interpretez expresiv cântecul: a) intonez corect melodia; b) sincronizez interpretarea în ansamblu (începutul, tempo, sfârșitul); b) rostesc clar cuvintele; c) improvizez/ execut mișcări de dans potrivite ritmului melodiei; c) acompaniez melodia la instrumente muzicale pentru copii/ percuție corporală etc.
4. Respect regulile cântului în timpul interpretării.

P3. Audiția creației muzicale

1. Respect regulile de audiere.
2. Cunosc/recunosc titlul și compozitorul.
3. Determin tipul melodiei (cantabil, dansant, de marș) și evenimentele sonore.
4. Determin expresivitatea/ descriptivitatea muzicii în fiecare eveniment sonor cu ajutorul elementelor de limbaj muzical.
5. Îmi exprim impresiile despre creație.

P4. Caracterizarea creației muzicale audiate

1. Caracterizez emoțiile, sentimentele, exprimate de melodie.
2. Determin cine interpretează muzica/ melodia.
3. Numesc titlul/denumirea creației/lucrării din lista celor studiate.
4. Numesc compozitorul, autorul versurilor.
5. Argumentez în ce momente din viață poate să sune această creație muzicală.
6. Utilizez în caracterizare terminologia muzicală studiată.

P5. Improvizație muzicală (ritmică/ melodică)

1. Aleg un instrument muzical (tobiță, tamburină, clopoței, xilofon, trianțlu etc.).
2. Creez un desen ritmic/ melodie potrivită imagini/ textului propus.
3. Interpretez expresiv ritmul/ melodia.

P6. Acompaniament muzical

1. Audiez piesa muzicală.
2. Aleg instrumentul(ele) potrivit(e) pentru acompaniament.
3. Elaborez un desen ritmic potrivit.
4. Citesc/ exersez desenul ritmic.
5. Acompaniez melodia.

EDUCAȚIE PLASTICĂ

P1. Lucrare plastică utilizând creioane colorate/ carioacă/ vopsele de apă/ lut/ plastilină

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Utilizez corespunzător materiale și ustensile.
3. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).
4. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P2. Lucrare plastică utilizând punctul/ linia/ culoarea/ pata ca elemente de limbaj plastic

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Utilizez punctul/ linia/ culoarea/ pata ca elemente de limbaj plastic.
3. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).
4. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P3. Compoziție plastică

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Utilizez elemente de limbaj plastic în redarea unui mesaj.
3. Organizez armonios spațiul plastic.
4. Evidențiez centrul compozițional.
5. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).
6. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P4. Expoziție de lucrări

1. Selectez lucrări plastice proprii/ ale colegilor.
2. Stabilesc locul desfășurării expoziției.
3. Aranjez lucrările plastice sub îndrumarea învățătorului.
4. Propun un generic al expoziției.
5. Prezint expoziția.

EDUCAȚIE FIZICĂ

P1. Exerciții de front și formații

1. Cunosc diferite forme de aranjare, mișcări și deplasări de front și formații.
2. Execut exercițiile de front și formații în ritm susținut.
3. Mă încadrez în activitatea de grup.
4. Respect regulile de acțiune (interval, direcție etc.).
5. Manifest atenție și coordonare.

P2. Exerciții pentru dezvoltarea deprinderilor motrice de bază și cu caracter aplicativ

1. Înțeleg/ explic exercițiul.
2. Execut exercițiul.
3. Respect regulile de securitate.
4. Manifest insistență și interes.

P3. Exerciții de dezvoltare fizică armonioasă

1. Cunosc pozițiile inițiale și mișcările segmentelor corpului.
2. Reproduc corect și în ritm exercițiile.
3. Manifest interes și disponibilitate.

P4. Elemente acrobatice

1. Recunosc elementele și pozițiile inițiale.
2. Reproduc elementele.
3. Păstrez echilibrul și coordonarea mișcărilor.
4. Fixez poziția finală.
5. Respect regulile de securitate.
6. Manifest curaj.

P5. Complex de gimnastică ritmică și dans

1. Respect pozițiile de bază.
2. Reproduc coordonat pașii și mișcările de brațe în ritmul și tempoul propus.
3. Respect regulile de securitate.
4. Manifest interes și disponibilitate.

P6. Jocuri de mișcare/ ștafete

1. Înțeleg regulile jocului/ ștafetei.
2. Mă încadrez în activitatea de joc, în rolul propus.
3. Acționez și colaborez cu colegii.
4. Respect regulile de securitate.
5. Manifest respect pentru adversar.

EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

P1. Formă volumetrică modelată

1. Respect subiectul propus.
2. Aplic procedee de modelare a formelor volumetrice.
3. Modelez forme compuse în volum din 2-3 părți constructive.
4. Execut lucrarea cu acuratețe.
5. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.

P2. Formă modelată decorativă

1. Respect subiectul propus.
2. Aplic procedee de modelare a formelor volumetrice decorative în relief și volum.
3. Modelez panouri/ figurine decorative.
4. Execut decorarea suprafeții prin pictare, încezire.
5. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.

P3. Lucrare practică: colaj

1. Respect tema/ subiectul propus.
2. Utilizez adecvat materiale și ustensile specifice tehnicii colaj.
3. Execut operații de decupare/ alipire a detaliilor.
4. Execut lucrarea cu acuratețe.
5. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.
6. Realizez subiectul individual și creativ.

P4. Obiect decorativ

1. Respect tema și subiectul propus.
2. Utilizez adecvat materialele.

3. Creez obiecte/ accesorii decorative din hârtie/ carton/ materiale de reciclaj.
4. Execut lucrarea cu acuratețe.
5. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.
6. Realizez subiectul individual și creativ.

P5. Conținut digital elementar

1. Recunosc unitățile primare de informare.
2. Recunosc mediile de introducere și editare a textului/ imaginii.
3. Scriu și desenez digital.
4. Rulez programe cu instrucțiuni repetitive în mediul vizual.

P6. Caracterizarea produselor alimentare

1. Cunosc alimente variate.
2. Clasific alimentele după proveniența lor.
3. Deosebesc alimentele sănătoase de cele ce pot dăuna sănătății.
4. Descriu norme de igienă și protecție în timpul consumului alimentar.

P7. Forme volumetrice din materiale reciclabile

1. Recunosc materialele reciclabile.
2. Realizez lucrări decorative plane și volumetrice din reciclabile de hârtie și carton.
3. Valorific expresivitatea materialelor reciclabile.
4. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.
5. Realizez subiectul individual și creativ.
6. Descriu etapele tehnologice realizate.

DEZVOLTARE PERSONALĂ

P1. Aprecierea/ exprimarea prin simboluri

1. Ascult/citesc cu atenție relatarea.
2. Apreciez valoric demonstrând/ schițând simbolul corespunzător.
3. Argumentez (la cerință).

P2. Activitate de simulare: comportamentul într-o situație dată

1. Înțeleg situația.
2. Decid/ simulez un comportament potrivit în situația dată.
3. Argumentez (la cerință).

P3. Cod de reguli

1. Explic situația/ problemă.
2. Propun reguli de comportament.
3. Argumentez necesitatea respectării regulilor.

P4. Activitate de simulare: evacuarea din clasă

1. Recunosc semnalul de alarmare/evacuare.
2. Îmi păstrez calmul.
3. Mă deplasez conform planului de evacuare.
4. Execut acțiuni conform situației.
5. Mă prezint la locul stabilit.

1.5.3. CLASA a III-a. Prodeuse specifice disciplinelor școlare

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Comunicare orală

P1. Informații prezentate succint

1. Prezint în 3-4 enunțuri informațiile importante la tema propusă.
2. Utilizez cuvintele și expresiile potrivite.
3. Expun coerent și clar gândurile.

P2. Prezentarea orală

1. Respect tema propusă.
2. Expun coerent și clar fiecare gând.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Utilizez cuvinte și expresii potrivite.
5. În timpul prezentării privesc colegii.

P3. Compoziția (oral).

1. Dezvolt fiecare idee a planului propus.
2. Alcătuiesc propoziții dezvoltate cu expresiile propuse.
3. Respect părțile textului.
4. Respect ordinea ideilor.
5. Expun cursiv textul alcătuit oral.
6. Propun un titlu.

P4. Lectura imaginii

1. Numesc obiecte și acțiuni din imagine.
2. Alcătuiesc propoziții dezvoltate.
3. Expun coerent și clar fiecare gând.
4. Intitulez potrivit imaginea.

P5. Răspunsul la întrebări

1. Citesc atent și repetat întrebarea.
2. Formulez răspuns corect și deplin.
3. Ordinez cuvintele în propoziție.
4. Rostesc corect și clar.

P6. Dialogul oral

1. Respect tema/ cerința propusă.
2. Utilizez formulele învățate pentru a crea un dialog.
3. Expun coerent și clar fiecare gând.

P7. Expunerea orală a textului audiat

1. Ascult atent textul.
2. Redau conținutul textului audiat.
3. Respect cele 3 părți ale textului: introducere, cuprins, încheiere.
4. Folosesc cuvinte noi, expresii potrivite din textul audiat.
5. Expun coerent și clar fiecare gând.

P8. Ascultare activă

1. Când ascult, privesc colegul/colega, sunt liniștit și atent.
2. Am încredere în coleg și îl respect.
3. Înțeleg ceea ce se vorbește și accept.
4. Dacă nu înțeleg, întreb cu multă amabilitate.

P9. Opinia mea

1. Știu că am dreptul la o opinie.
2. Expun, cum cred, opinia mea despre un anumit fapt sau lucru.
3. Explic de ce gândesc așa.
4. Aduc un exemplu potrivit.
5. Înțeleg că pot fi și alte opinii.

P10. Conversația

1. Respect tema conversației
2. Spun pe scurt părerea.
3. Am răbdare că vorbitorul să spună ideea până la sfârșit.
4. Nu vorbesc odată cu vorbitorul.
5. Aștept să mi se dea cuvântul.

P11. Partea de vorbire

1. Formulez întrebarea potrivită cuvântului selectat.
2. Identific partea de vorbire.
3. Precizez ce exprimă (arată, denumește).
4. Numesc tipul ei.

P12. Partea de propoziție

1. Formulez întrebarea potrivită cuvântului selectat.
2. Precizez ce exprimă (arată, denumește).
3. Explic ce cuvânt determină.
4. Identific partea de propoziție.*
5. Subliniez potrivit partea de propoziție identificată.

P13. Sensul cuvântului

1. Identific cuvinte noi din enunț/text.
2. Precizez sensul cuvintelor noi reieșind din context/ cu ajutorul dicționarului.

P15. Textul* citit de mai multe ori (cunoscut)

1. Citesc cursiv, fluent, conștient textul.
2. Pronunț corect fiecare cuvânt.
3. Articulez corect toate cuvintele.
4. Citesc expresiv, cu intonația potrivită.
5. Explic cuvintele noi.

P16. Textul* citit la prima vedere

1. Citesc cursiv și fluent textul.
2. Articulez corect toate cuvintele.
3. Respect intonația impusă de conținut și de semnele de punctuație.

P17. Poezia recitată

1. Anunț titlul și autorul poeziei.
2. Recit toate versurile.
3. Rostesc corect și clar cuvintele.
4. Recit expresiv: modelează vocea, timpul și ritmul.
5. Folosesc mimica și gesturile.

P18. Citirea subtitrărilor din filme/ emisiuni

1. Citesc cursiv și fluent subtitrările.
2. Articulez corect toate cuvintele.
3. Respect intonația impusă de conținut și de semnele de punctuație.

P19. Textul literar povestit

1. Anunț titlul și autorul textului.
2. Redau conținutul textului.
3. Respect cele 3 părți ale textului: introducere, cuprins, încheiere.
4. Utilizez cuvinte-cheie.
5. Folosesc cuvinte noi, expresii potrivite din text.
6. Expun coerent și clar fiecare gând.

P20. Harta textului (textul analizat)

1. Citesc conștient și corect.
2. Citesc cuvinte care indică timpul și locul acțiunii.

3. Exersează pronunția cuvintelor noi.
4. Alcătuiesc enunțuri cu ajutorul cuvintelor noi.

P14. Autocontrol în exprimare

1. Identific tipul greșelilor de exprimare (pronunție, sens, acord) în enunțul audiat.
2. Determin regula de pronunție corectă/ sensul cuvântului pentru situația respectivă/ acordul.
3. Reformulez enunțul.

➔ Lectura

3. Citesc cuvinte, fragmente ce arată trăsăturile fizice și morale ale personajelor.
4. Formulez ghidat învățătura textului (textul mă învață să știu..., să pot..., să fiu...).
5. Explic cuvintele și expresiile nou-învățate.
6. Explic ghidat tema textului.
7. Expun opinia mea despre text.

P21. Mijloacele artistice

1. Identific expresiile care au sens figurat.
2. Explic sensul expresiei identificate.
3. Utilizez expresia în alt context (la solicitare).

P22. Profilul personajului literar

1. Identific personajul literar
2. Descriu portretul fizic (elemente de vestimentație, cum arată)
3. Caracterizez personajele (faptele, relația cu alte personaje, felul de a vorbi).
4. Exprim ghidat opinia proprie despre personaj.

P23. Obiectul descris

1. Scriu denumirea obiectului.
2. Descriu cum arată: culoarea, forma, însușirea și volumul.
3. Descriu, pe scurt, unde se folosește.
4. Exprim ghidat opinia proprie față de acest obiect.

P24. Planul de idei

1. Citesc textul pe fragmente.
2. Formulez, ghidat, idei pentru fiecare fragment.
3. Alcătuiesc sau găsesc enunțul care exprimă informația cea mai importantă a unui fragment.
4. Ordonez logic ideile textului.

➔ Comunicarea în scris

P25. Propoziția alcătuită și scrisă

1. Respect tema/cerința propusă.
2. Ordonez corect cuvintele în propoziție.
3. Respect regulile de scriere și de punctuație.

P 26. Compunerea după ilustrație (scris)

1. Privesc cu multă atenție ilustrația/taboul.
2. Scriu cât mai multe cuvinte care redau obiecte, culori și exprimă acțiuni.
3. Alcătuiesc enunțuri cu fiecare cuvânt găsit.
4. Aranjez enunțurile obținute după o ordine logică.
5. Respect părțile textului: introducere, cuprins, încheiere.
6. Respect regulile de scriere și de punctuație.
7. Potrivesc un titlu compunerii.
8. Urmăresc aranjarea în pagină a textului scris (titlul, alineate).

P27. Compunerea (scris)

1. Respect tematica/cerința propusă.
2. Potrivesc titlul compunerii.
3. Întocmesc ghidat planul compunerii.*
4. Alcătuiesc propoziții dezvoltate, folosind expresii plastice sau după caz, reperele date.
5. Respect părțile textului: introducere, cuprins, încheiere.
6. Expun coerent și clar fiecare gând.
7. Evit repetările de cuvinte.
8. Respect ordinea ideilor.
9. Respect numărul propus de enunțuri.
10. Respect regulile de scriere și de punctuație.
11. Urmăresc aranjarea în pagină a unui text scris (titlul, alineate).

P28. Dialogul scris

1. Respect tema/cerința propusă.
2. Utilizez formulele învățate pentru a crea un dialog.
3. Ordonez corect cuvintele în propoziții.
4. Respect numărul propus de replici.
5. Respect regulile de scriere și de punctuație.
6. Respect aranjarea în pagină specifică dialogului (linia de dialog).

P29. Bilețelul

1. Respect părțile componente ale bilețelului.
2. Utilizez formula de adresare.
3. Scriu data.
4. Alcătuiesc conținutul conform temei propuse.
5. Utilizez formula de încheiere.
6. Respect ordinea ideilor.
7. Respect regulile de scriere și de punctuație.

8. Urmăresc aranjarea în pagină.

P30. Anunțul

1. Respect părțile componente ale anunțului (Ce? Cât? Cum? Unde? Când?).
2. Scriu cuvântul „Anunț”.
3. Alcătuiesc conținutul conform temei.
4. Respect ordinea ideilor.
5. Respect regulile de scriere și de punctuație.
6. Urmăresc aranjarea în pagină.

P31. Invitația

1. Respect părțile componente ale invitației.
2. Alcătuiesc conținutul conform temei propuse.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Respect regulile de scriere și de punctuație.
5. Urmăresc aranjarea în pagină.

P32. Felicitarea

1. Respect părțile componente ale felicitării: textul propriu-zis; formula folosită cu ocazia sărbătorii respective; semnătura.
2. Alcătuiesc textul propriu-zis conform temei.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Urmăresc aranjarea în pagină.
5. Respect regulile de scriere și de punctuație.

P33. Scurte mesaje scrise electronice

1. Respect părțile componente ale mesajului electronic: adresarea potrivită, textul propriu-zis, formula de încheiere, semnătura.
2. Alcătuiesc textul propriu-zis conform situației propuse.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Respect regulile de scriere și de punctuație

P34. Răspuns la mesaje

1. Urmăresc atent mesajul transmis.
2. Respect părțile componente ale mesajului electronic: adresarea potrivită, textul propriu-zis, formula de încheiere, semnătura.
3. Alcătuiesc textul propriu-zis conform situației propuse.
4. Respect ordinea ideilor.
5. Respect regulile de scriere și de punctuație.

P35. Dictarea

1. Scriu corect cuvintele.
2. Respect regulile ortografice și de punctuație.
3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină.
4. Scriu lizibil și cu acuratețe.

P36. Transcriere de text

1. Transcriu corect cuvintele.
2. Respect regulile ortografice și de punctuație.
3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină.
4. Scriu lizibil și cu acuratețe.

P37. Scrisoarea

1. Respect părțile componente ale scrisorii.
2. Alcătuiesc textul propriu-zis conform temei propuse.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Respect regulile de scriere și de punctuație.
5. Urmăresc aranjarea în pagină.

P38. Scrisul

1. Iau poziția corpului, mâinii, caietului.
2. Respect forma și mărimea literelor.
3. Respect spațiul și înclinația uniformă.

➔ Lectura particulară

P41. Prezentarea unui text literar cunoscut

1. Numesc titlul, autorul textului.
2. Redau conținutul.
4. Exprim atitudinea proprie față de faptele personajelor.
5. Formulez învățătura/ideea textului.
6. Expun clar și coerent gândurile.

P42. Prezentarea unei cărți citite

1. Numesc titlul, autorul, editura.
2. Relatez succint despre autor.
3. Redau conținutul.
4. Exprim gânduri și sentimente proprii față de carte.
5. Susțin unele afirmații prin citate din carte.*
6. Formulez concluzii.*
7. Expun coerent și clar gândurile.*

4. Urmăresc aranjarea în pagină.

5. Scriu cu acuratețe.

P.39. Autodictarea

1. Memorez enunțul/ fragmentul/textul.
2. Scriu corect cuvintele.
3. Respect regulile ortografice și de punctuație.
4. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină.
5. Scriu lizibil și cu acuratețe.
6. Verific scrierea corectă a textului.

P40. Cuvinte cu ortograme

1. Identific ortograma/cuvântul ce conține grupuri de litere.
2. Stabilesc regula de scriere corectă a cuvântului/ortogramei
3. Propun exemple similare.

P43. Agenda de lectură

1. Scriu titlul textului.
2. Precizez despre ce se vorbește în text.
3. Caut cuvinte care arată când are loc acțiunea? (în ce anotimp? în ce lună? în ce dată? în ce parte a zilei?).
4. Caut cuvinte care arată unde are loc acțiunea? (în ce țară? în ce oraș? este în interior? în exterior?).
5. Scriu 2 enunțuri despre ce se întâmplă în text.
6. Scriu un enunț cum se încheie textul.
7. Exprim impresii proprii despre carte.
8. Scriu ce mă învață textul (să știu..., să pot..., să fiu...).

LIMBA STRĂINĂ

P1. Propoziții simple

1. Alcătuiesc corect mesajul oral.
2. Selectez și asociez enunțul simplu cu imaginile corespunzătoare.
3. Expun corect și clar gândurile.

P2. Dialog scurt

1. Reproduc formule de politețe simple în situații de comunicare concrete.
2. Alcătuiesc enunțuri simple după un model.
3. Utilizez formule de inițiere, menținere, încheiere a unui dialog.
4. Ajut interlocutorul în caz de necesitate.

P3. Răspunsuri și întrebări simple în baza unui suport dat: situație/ text/ tablou/ dialog

1. Alcătuiesc întrebări simple în baza suportului dat.

2. Răspund la întrebări folosind suportul dat.

3. Utilizez corect structura enunțului: interogativ, enunțiativ.

P4. Descriere orală/ scrisă a unei persoane/ imagini în bază de suport de cuvinte și întrebări

1. Expun coerent și clar fiecare gând.
2. Utilizez vocabularul corespunzător situației.
3. Asociez textul prezentat cu imagini potrivite.
4. Dau dovadă de succesiune logică a ideilor.

P5. Citirea cu voce a unui text cunoscut

1. Citesc corect, fluent toate cuvintele.
2. Citesc expresiv cu intonația potrivită.
3. Înțeleg sensul fiecărei propoziții.

P6. Rezumatul unui dialog/ text cunoscut (citit/ audiat)

1. Anunț titlul textului.
2. Respect ordinea replicilor/ evenimentelor.
3. Identific participanții la dialog/ eroii.
4. Utilizez cuvinte cheie din dialog/ text pentru a reda conținutul.

P7. Poezii/ cântece simple reproduse

1. Anunț titlul și autorul poeziei/ cântecului.
2. Recit/ interpretez expresiv.
3. Rostesc corect și clar cuvintele.
4. Folosesc potrivit mimica și gesturile.

P8. Conversație

1. Construiesc corect enunțuri simple.
2. Formulez întrebări simple despre identitatea interlocutorului.
3. Alcătuiesc răspunsuri succinte.
4. Utilizez vocabularul corespunzător temei de conversație.

P8. Prezentarea unui monolog succint la tema propusă

1. Utilizez cuvintele corespunzătoare temei propuse.
2. Construiesc corect gramatical propoziții simple.
3. Folosesc suportul de cuvinte, întrebări.

P9. Transcriere/copiere de enunțuri simple/text din manual

1. Scriu corect gramatical cuvinte și grupuri de cuvinte.
2. Scriu cu acuratețe.
3. Respect semnele diacritice, de punctuație, alineatul.

P10. Dictare (scrierea după dictare)

1. Ascult atent lectura profesorului.
2. Scriu corect cuvintele.
2. Respect semnele diacritice, de punctuație, alineatul.
3. Scriu lizibil și cu acuratețe.

P11. Scrisori scurte (de invitație, de acceptare, de refuz)

1. Respect părțile componente ale scrisorii.
2. Respect ordinea de idei.
3. Utilizez vocabularul corespunzător situației expuse.
4. Respect regulile de scriere.

P12. Rime simple/ poezii/ versuri simple

1. Înțeleg subiectul.
2. Aleg cuvinte potrivite, interesante și frumoase.
3. Respect rima. Utilizez cuvinte care rimează.
4. Sunt creativ(ă), prezint ideile original și interesant.

5. Scriu versurile corect, respect normele ortografice.

P13. Carte poștală scurtă și simplă (de aniversare, de felicitare etc.)

1. Respect părțile componente ale unei cărți poștale.
2. Respect ordinea ideilor în text.
3. Scriu propoziții simple și clare.
4. Utilizez vocabularul corespunzător situației expuse.
5. Respect regulile de scriere corectă.
6. Folosesc imagini care explică în detalii mesajul transmis.

P14. Joc de rol/ teatralizare/ dramatizare

1. Cunosc vocabularul utilizat și mesajul transmis.
2. Exprim cu exactitate trăirile și emoțiile personajului meu.
3. Prezint rolul cu entuziasm.
4. Coordonez volumul și tonul vocii.
5. Utilizez limbajul corpului (contactul vizual, postura, gesturile) corespunzător situației.

P15. Banda desenată: comunicare orală în baza unei benzi propuse/ create*

5. Identific tema/ subiectul benzii desenate.
6. Identific personaje și acțiuni relevante subiectului prezentat.
7. Realizez ilustrații, respectând structura și cerințele de realizare a benzii desenate.*
8. Prezint clar, corect, creativ și cu entuziasm banda desenată.

P16. Cartonaje cu imagini (Flashcards)

1. Înțeleg/ recunosc toate cuvintele.
2. Pot asocia imaginea cu cuvântul.
3. Scriu corect cuvintele.
4. Utilizez toate cuvintele și imaginile.

P17. Bilețelul

1. Respect părțile componente ale bilețelului.
2. Alcătuiesc conținutul conform temei.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Respect regulile de scriere și de punctuație.
5. Urmăresc aranjarea în pagină.

P18. Mesajul electronic

1. Respect părțile componente ale mesajului electronic.
2. Indic subiectul și adresa electronică.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Utilizez vocabularul corespunzător situației expuse.
5. Respect regulile de scriere corectă.

MATEMATICĂ

P1. Scrierea numerelor naturale

1. Precizez cu câte cifre se scrie numărul și ce indică fiecare cifră.
2. Scriu numerele folosind cifre/litere.
3. Respect cerințele de scriere corectă.

P2. Calcul oral în baza unui exercițiu dat

1. Calculez în minte.
2. Scriu răspunsul.
3. Efectuez proba (la necesitate).

P3. Calcul oral în baza înțelegerii terminologiei matematice

1. Citesc cu atenție cerința.
2. Determin operația pe care trebuie s-o efectuez.
3. Calculez în minte.
4. Scriu răspunsul.

P4. Calcul în coloniță

1. Aranjez corect numerele în coloniță.
2. Efectuez calcule și scriu fiecare cifră a rezultatului.
3. Efectuez proba (la necesitate).

P5. Determinarea ordinii operațiilor într-un exercițiu fără/cu paranteze

1. Observ exercițiul: conține paranteze? ce operații aritmetice sunt?
2. Formulez regula corespunzătoare.
3. Aplic regula și indic ordinea efectuării operațiilor deasupra semnelor operațiilor în exercițiu.

P6. Rezolvarea unui exercițiu fără/cu paranteze

1. Determin ordinea efectuării operațiilor.
2. Efectuez calculele.
3. Scriu răspunsul.

P7. Calcul digital

1. Determin ordinea efectuării operațiilor, în cazul în care sunt mai multe.
2. Tastes și efectuez fiecare operație.
3. Notez rezultatele intermediare (la necesitate).
4. Scriu răspunsul obținut.

P8. Rezolvarea ecuațiilor simple

1. Precizez componenta necunoscută a operației.
2. Formulez regula aflării componentei necunoscute.
3. Aplic regula și scriu exercițiul de rezolvare.
4. Calculez.
5. Efectuez proba.
6. Scriu răspunsul.

P9. Rezolvarea problemelor simple

1. Citesc cu atenție problema.
2. Precizez care este condiția și întrebarea problemei.
3. Scriu schema problemei.
4. Scriu rezolvarea prin exercițiu.
5. Scriu răspunsul problemei.

P10. Rezolvarea problemelor compuse

1. Citesc problema.
2. Precizez care este condiția și întrebarea problemei.
3. Scriu schema problemei.
4. Elaborez planul de rezolvare a problemei.
5. Scriu rezolvarea cu plan/cu justificări/prin exercițiu.
6. Scriu răspunsul problemei.

P11. Rezolvarea de situații de problemă din cotidian, care solicită calcule

1. Lecturez descrierea situației de problemă.
2. repovestesc ca pe o problemă: condiție, întrebare.
3. Organizez datele într-o formă potrivită.
4. Elaborez un plan de rezolvare.
5. Efectuez rezolvarea mental sau scris.
6. Scriu răspunsul.

P12. Formularea problemelor

1. Observ cu atenție suportul dat pentru formularea problemei.
2. Îmi imaginez o situație potrivită.
3. Aleg date potrivite (la necesitate).
4. Formulez condiția problemei.
5. Formulez întrebarea problemei.

P13. Formarea șirurilor de numere după o regulă dată

1. Înțeleg regula.
2. Aplic regula și scriu șirul.

P14. Completarea șirurilor de numere/forme geometrice

1. Observ cu atenție șirul.
2. Descopăr regula de formare.
3. Aplic regula și completez șirul.

P15. Recunoașterea formelor geometrice

1. Observ forma geometrică.
2. Îmi amintesc denumirea ei.
3. Notez răspunsul conform cerințelor.

P16. Efectuarea măsurărilor

1. Aleg instrumentul de măsurare potrivit.
2. Aleg unitatea de măsură potrivită.
3. Efectuez măsurarea.
4. Scriu rezultatul obținut.

P17. Transformări simple ale unităților de măsură

1. Îmi amintesc relația între unitățile de măsură respective.
2. Aplic această relație și efectuez mental transformarea.
3. Scriu răspunsul.

P18. Exercițiu lacunar (cu numere/semne lipsă)

1. Citesc cu atenție.
2. Determin după cerințe numărul/semnul care lipsește.
3. Completez exercițiul.

ȘTIINȚE

P1. Descrierea mediului înconjurător

1. Recunosc planta/ animalul/ fenomenul/ mediul de viață/ zona naturală.
2. Respect algoritmul descrierii.
3. Comunic clar și succint informațiile.
4. Utilizez terminologia specifică.

P2. Clasificarea componentelor naturii

1. Respect criteriul de grupare/clasificare.
2. Grupez elementele propuse.
3. Denumesc grupul obținut.

P3. Compararea componentelor naturii

1. Determin asemănările.
2. Determin deosebirile.
3. Prezint clar și succint informațiile.
4. Utilizez terminologia specifică.

P4. Ordonarea unor etape

1. Numesc etapele.
2. Stabilesc succesiunea etapelor.
3. Prezint etapele ordonate.
4. Utilizez terminologia specifică.

P5. Utilizarea unor instrumente de investigare

1. Aleg instrumentul potrivit
2. Efectuez investigarea.
3. Notez rezultatele investigării.
5. Prezint clar și succint rezultatele.
4. Utilizez terminologia specifică.

P6. Completarea tabelelor/ fișelor/ schemelor

1. Stabilesc informația obținută prin explorare/ investigare.
2. Scriu datele în tabel/fișă/schemă.
3. Prezint tabelul/fișa/schema completată.
4. Utilizez terminologia specifică.

P7. Relatarea rezultatelor investigațiilor

1. Comunic rezultatele investigației.
2. Respect succesiunea logică.
3. Formulez clar și succint concluzia.
4. Utilizez terminologia specifică.

P8. Localizarea pe hartă

1. Identific semnul convențional în legenda hărții.
2. Localizez pe hartă.
3. Respect regulile de demonstrare pe hartă.

EDUCAȚIE MORAL-SPIRITUALĂ

P1. Aprecierea prin simboluri

1. Ascult/citesc cu atenție relatarea.
2. Apreciez valoric demonstrând/schițând simbolul corespunzător.
3. Argumentez.

P2. Diagrama prieteniei

1. Realizez schița diagramei prieteniei.
2. Completez treptat diagrama.
3. Identific locul prietenilor în diagramă.
4. Argumentez alegerea.

P3. ABC-ul incluziunii

1. Accept colegii așa cum sunt.
2. Listez valorile morale de care mă ghidez în relațiile cu toți colegii.
3. Aranjez în ordine alfabetică aceste valori.

P4. Alfabetul valorilor

1. Respect drepturile tuturor.
2. Listez valorile morale de care mă ghidez în relațiile cu ceilalți oameni.
3. Aranjez în ordine alfabetică aceste valori.

P5. Agenda faptelor bune (proces)

1. Recunosc faptele bune, prezentând exemple.
2. Îmi analizez comportamentul prin raportare la normele valorice.
3. Sunt sensibil(ă) la problemele celorlalți și ale comunității.
4. Particip în acțiuni de binefacere/caritate.

5. Notez sistematic în agendă faptele bune săvârșite, argumentând valoarea lor.

6. Relatez despre o faptă bună pe care am făcut-o și de care sunt mândru.

P6. Agenda faptelor bune (produs)

1. Întocmesc agenda faptelor bune.
2. Completez agenda de fiecare dată când fac o faptă bună, laudabilă.
3. Aduug în agendă fotografiile, descrierea acestora, idei, recomandări, desene, mesaje.
4. Exprim puncte de vedere față de anumite situații prezentate în agendă.
5. Dovedesc creativitate în decorarea copertii și paginilor din agendă.

P7. Târgul/Caravana de Crăciun/Expoziția pascală

1. Mă implic în planificare: scopul, activitățile, obiceiurile locale ce trebuie promovate.
2. Mă implic pentru buna desfășurare a activităților.
3. Argumentez impactul.

P8. Cupoanele voluntarului

1. Confectionez cupoanele.
2. Îmi propun sarcini de voluntariat și le scriu pe cupoane.
3. Mă implic în realizarea sarcinilor.
4. Argumentez impactul.

P9. Implicarea în acțiuni comunitare

1. Identific probleme în care aş putea să mă implic.
2. Caut ghidat modalități de implicare.
3. Stabilesc împreună cu învățătorul/colegii un plan de acțiuni și reguli concrete.

4. Mă implic în realizarea planului, respectând regulile.
5. Iau în considerare sentimentele și ideile celorlalți.
6. Îi ascult pe ceilalți și completez atunci când cred că ideea mea este deosebită și valoroasă.

EDUCAȚIE MUZICALĂ

P1. Fredonatul temelor muzicale

1. Intonez melodia (*mutò*).
2. Exprim prin fredonare caracterului general al temei muzicale/ melodiei.
3. Recunosc denumirea și autorul creației muzicale audiate.

P2. Interpretarea cântecului

1. Cunosc despre ce se cântă în piesa vocală/ vocal-corală.
2. Stabilesc/aleg elementele limbajului muzical care dau expresivitate cântecului.
3. Interpretez expresiv cântecul: a) intonez corect melodia; b) sincronizez interpretarea în ansamblu (începutul, tempo, sfârșitul); c) rostesc clar cuvintele; c) improvizez/ execut mișcări de dans potrivite ritmului melodiei; c) acompaniez melodia la instrumente muzicale pentru copii/ percuție corporală etc.
4. Respect regulile cântului în timpul interpretării.

P3. Audiția creației muzicale

1. Respect regulile de audiere.
2. Cunosc/recunosc titlul și compozitorul.
3. Determin tipul melodiei (cantabil, dansant, de marș) și evenimentele sonore.
4. Determin expresivitatea/ descriptivitatea muzicii în fiecare eveniment sonor cu ajutorul elementelor de limbaj muzical.
5. Îmi exprim impresiile despre creație.

P4. Caracterizarea creației muzicale audiate

Caracterizez emoțiile, sentimentele, exprimate de melodie.

1. Determin cine interpretează muzica/ melodia.
2. Identific după auz forma muzicală în piese instrumentale.
3. Deosebesc creațiile muzicale folclorice de creațiile compuse de compozitor.
4. Numesc titlul/denumirea creației/lucrării din lista celor studiate.
5. Numesc compozitorul, autorul versurilor.
6. Argumentez în ce momente din viață poate să sune această creație muzicală.
7. Utilizez în caracterizare terminologia muzicală studiată.

P5. Improvizație muzicală (ritmică/ melodică)

1. Aleg un instrument muzical (tobiță, tamburină, clopoței, xilofon, trianțlu etc.).
2. Creez un desen ritmic/ melodie potrivită imaginii/ textului propus.
3. Interpretez expresiv ritmul/ melodia.

P6. Acompaniament muzical

1. Audiez piesa muzicală.
2. Aleg instrumentul(ele) potrivit(e) pentru acompaniament.
3. Elaborez un desen ritmic potrivit.
4. Citesc/ exersez desenul ritmic.
5. Acompaniez melodia.

EDUCAȚIE PLASTICĂ

P1. Lucrare plastică utilizând creioane colorate/ cariocă/ vopsele de apă/ lut/ plastilină

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Utilizez corespunzător materiale și ustensile.
3. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).
4. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P2. Lucrare plastică utilizând punctul/ linia/ culoarea/ pata ca elemente de limbaj plastic

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Utilizez punctul/ linia/ culoarea/ pata ca elemente de limbaj plastic.
3. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).

4. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P3. Compoziție plastică/ grafică

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Utilizez elemente de limbaj plastic în redarea unui mesaj.
3. Organizez armonios spațiul plastic.
4. Evidențiez centrul compozițional.
5. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).
7. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P4. Colaj. Materiale tradiționale/ moderne

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Combin potrivit materiale propuse.
3. Amplasez armonios elementele colajului în spațiul plastic.
4. Execut lucrarea cu acuratețe.
5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P5. Expoziție de lucrări

1. Selectez lucrări plastice proprii/ ale colegilor.
2. Stabilesc locul desfășurării expoziției.
3. Aranjez lucrările plastice sub îndrumarea învățătorului.
4. Propun un generic al expoziției.
5. Prezint expoziția.

EDUCAȚIE FIZICĂ

P1. Exerciții de front și formații

1. Cunosc diferite forme de aranjare, mișcări și deplasări de front și formații.
2. Execut exercițiile de front și formații în ritm susținut.
3. Mă încadrez în activitatea de grup.
4. Respect regulile de acțiune (interval, direcție etc.).
5. Manifest atenție și coordonare.

P2. Parcurseri aplicative

1. Îndeplinesc exercițiile succesiv, tehnic corect.
2. Demonstrez capacități de depășire a obstacolelor.
3. Execut eficient traseul.
4. Respect regulile de securitate.
5. Manifest insistență și interes.

P3. Exerciții de dezvoltare fizică armonioasă

1. Cunosc exerciții pentru brațe, trunchi, picioare.
2. Reproduc corect și în ritm exercițiile.
3. Manifest interes și disponibilitate.

P4. Elemente acrobatice

1. Cunosc/ descriu elementele, pozițiile inițiale și finale.
2. Îndeplinesc tehnic elemente acrobatice.
3. Păstrez echilibrul și coordonarea mișcărilor.
4. Asigur partenerului la îndeplinire.
5. Respect regulile de securitate.
6. Manifest curaj.

P5. Complex de gimnastică ritmică și dans

1. Respect pozițiile de bază.
2. Coordonez pașii cu mișcările de brațe.
3. Reproduc armonios complexul în ritmul și tempoul propus.
4. Respect regulile de securitate.
5. Manifest interes și disponibilitate.

P6. Dans popular

1. Cunosc tipuri de dans.
2. Respect pozițiile de bază.
3. Coordonez mișcările de brațe cu pașii.
4. Reproduc armonios mișcările după ritm.
5. Respect regulile de securitate.
6. Manifest interes și disponibilitate.

P7. Alergare de viteză

1. Respect poziția startului de sus.
2. Îndeplinesc comenzile.
3. Alerg cu viteză maxim posibilă pe linie dreaptă.
4. Ajung la finish.

P8. Alergare în tempo moderat

1. Respect tehnica securității la startul în grup.
2. Păstrez ritmul moderat de deplasare și al respirației.
3. Parcurg distanța în întregime.

P9. Elemente tehnice de posesie a mingii

1. Respect poziția fundamentală.
2. Respect tehnica de posesie a mingii.
3. Manifest viteză de reacție.
4. Mă încadrez în jocul de echipă.
5. Respect regulile de îndeplinire a tehnicii.

P10. Jocuri de mișcare/ ștafete

1. Cunosc/ descriu regulile jocului/ ștafetei.
2. Mă implic în organizarea și arbitrarea jocului/ ștafetei.*
3. Mă încadrez în activitatea de joc conform regulilor.

4. Manifest respect pentru adversar.

P11. Calități și capacități motrice de bază

1. Identific importanța calităților motrice pentru dezvoltarea propriului organism.
2. Îndeplinesc testul motric.
3. Demonstrez calități motrice de bază apropiate standardelor de eficiență.
4. Respect regulile de securitate.

EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

P1. Formă compusă modelată

1. Respect subiectul propus.
2. Aplic procedee de modelare a formelor volumetrice.
3. Modelez forme compuse asamblând detaliile.
4. Netezesc suprafața cu acuratețe.
5. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.

P2. Obiect modelat tradițional

1. Recunosc trăsăturile caracteristice obiectelor de ceramică tradițională.
2. Aplic metode tradiționale de modelare a formelor volumetrice decorative în relief și volum.
3. Modelez veselă prin metoda tradițională.
4. Execut decorarea suprafeței prin pictare, inezire.
5. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.

P3. Colaj tematic

1. Respect tema și subiectul propus.
2. Utilizez adecvat materiale și ustensile specifice tehnicii colaj.
3. Respect regulile tehnicii securității.
4. Realizez colajul în mai multe straturi.
5. Execut lucrarea cu acuratețe.
6. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P4. Obiect decorativ

1. Respect tema și subiectul propus.
2. Explorez/ explic asocieri de materiale, ustensile și tehnici.
3. Realizez decorațiuni/ accesorii plane și volumetrice.
4. Execut lucrarea cu acuratețe.
5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P5. Algoritm simplu implementat în mediile digitale

1. Gestionez fișiere și directoare pe suprafața de lucru.
2. Lansez pe dispozitivul digital aplicații de vizualizare a imaginilor, secvențe video, sonore etc.

3. Realizez căutări simple cu ajutorul programului de navigare.
4. Scriu texte și desenez imagini cu fragmente care se repetă.
5. Proiectez date personale în mediul digital.
6. Rulez programe (secvențe de instrucțiuni) în mediul vizual.

P6. Elaborarea unui meniu

1. Îmi expun opinia despre varietatea produselor alimentare utilizate în hrana omului.
2. Identific mâncăruri necesare pentru alimentație sănătoasă și cele care pot dăuna sănătății.
3. Respect cele trei mese principale ale zilei.
4. Elaborez un meniu sănătos.

P7. Lucrare practică de preparare a unor bucate simple (salate)

1. Respect regulile de igienă și protecție a muncii.
2. Utilizez adecvat vesela, tacâmurile și ustensilele de bucătărie.
3. Execut operații de preparare/ decorare a unor bucate simple (salate).
4. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P8. Forme volumetrice din materiale reciclabile

1. Recunosc materialele reciclabile de proveniență artificială.
2. Realizez lucrări decorative plane și volumetrice din reciclabile de hârtie și carton.
3. Valorific expresivitatea materialelor reciclabile.
4. Respect tehnica securității și igiena personală.
5. Descriu etapele tehnologice realizate.
6. Apreciez valoarea reciclării materialelor.

P9. Descriere (mesaj oral): creșterea și îngrijirea plantelor

1. Cunosc varietatea plantelor cultivate de om.
2. Recunosc condițiile de creștere a culturilor legumicole și plantelor decorative.
3. Descriu lucrările realizate pe sol toamna.
4. Numesc factorii ce favorizează o roadă bogată.

1.5.4. CLASA a IV-a. Produse specifice disciplinelor școlare

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

➔ Comunicare orală

P1. Informații prezentate succint

1. Prezint în 4-5 enunțuri informațiile importante la tema propusă.
2. Utilizez cuvintele și expresiile potrivite.
3. Expun coerent și clar gândurile.
4. Indic sursa din care m-am informat.

P2. Prezentarea orală

1. Respect tema propusă.
2. Expun coerent și clar fiecare gând.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Utilizez cuvinte și expresii potrivite.
5. Modelez vocea în mod potrivit.
6. În timpul prezentării privesc colegii.

P3. Compoziția (oral).

1. Dezvolt fiecare idee a planului propus sau întocmit.
2. Alcătuiesc propoziții dezvoltate și creative.
3. Respect părțile textului.
4. Respect ordinea ideilor.
5. Evit repetările de cuvinte.
6. Propun un titlu original.
7. Modelez vocea în mod potrivit.
8. În timpul prezentării privesc colegii.

P4. Lectura imaginii

1. Descriu obiecte, acțiuni, impresii și senzații din imagine.
2. Explic situarea în timp și în spațiu.
3. Alcătuiesc enunțuri creative.
4. Expun coerent și clar fiecare gând.
5. Intitulez creativ imaginea.

P5. Răspunsul la întrebări

1. Citesc atent și repetat întrebarea.
2. Formulez răspuns corect, dezvoltat și deplin.
3. Ordonez cuvintele în propoziție.
4. Rostesc corect și clar.

P6. Dialogul oral

1. Respect tema/ cerința propusă.
2. Utilizez formulele învățate pentru a crea un dialog.
3. Sunt un ascultător activ în timpul dialogului.
4. Expun coerent și clar fiecare gând.

P7. Expunerea orală a textului audiat

1. Ascult atent textul.
2. Redau conținutul textului audiat.
3. Respect cele 3 părți ale textului: introducere, cuprins, încheiere.
4. Folosesc cuvinte noi, expresii potrivite din textul audiat.
5. Expun coerent și clar fiecare gând.

P8. Ascultare activă

1. Păstrez contactul vizual, sunt liniștit, receptiv și îl ascult pe interlocutor.
2. Sunt prezent, concentrat.
3. Am încredere în coleg și îl respect.
4. Înțeleg mesajul, emoțiile sale și le accept.
5. Reformulez cele relatate, dacă este cazul.
6. Dacă nu înțeleg, întreb cu multă amabilitate.

P9. Opinia mea

1. Știu că am dreptul la o opinie.
2. Expun o opinie sub forma unui enunț clar.
3. Argumentez enunțul.
4. Aduc un exemplu potrivit.
5. Justific exemplul adus.
6. Înțeleg că pot fi și alte opinii.
7. Reformulez sau reafirm opinia mea.

P10. Conversația

1. Respect tema conversației
2. Spun pe scurt părerea.
3. Am răbdare ca vorbitorul să spună ideea până la sfârșit.
4. Nu vorbesc odată cu vorbitorul.
5. Aștept să mi se dea cuvântul.

P11. Partea de vorbire

1. Formulez întrebarea potrivită cuvântului selectat.
2. Identific partea de vorbire.
3. Precizez ce exprimă (arată, denumește).
4. Numesc tipul ei.
5. Determin funcția sintactică a părții de vorbire, după caz.*

P12. Partea de propoziție

1. Formulez întrebarea potrivită cuvântului selectat.
2. Precizez ce exprimă (arată, denumește).
3. Explic ce cuvânt determină.
4. Identific partea de propoziție.*
5. Subliniez potrivit partea de propoziție identificată.

P13. Sensul cuvântului

1. Identific cuvinte noi din enunț/text.
2. Precizez sensul cuvintelor noi reieșind din context/ cu ajutorul dicționarului.
3. Exersează pronunția cuvintelor noi.
4. Alcătuiesc enunțuri cu ajutorul cuvintelor noi.

P14. Autocontrol în exprimare

1. Identific tipul greșelilor de exprimare (pronunție, sens, acord) în enunțul audiat.
2. Determin regula de pronunție corectă/ sensul cuvântului pentru situația respectivă/ acordul.
3. Reformulez enunțul.

➔ Lectura

P15. Textul* citit de mai multe ori (cunoscut)

1. Citesc cursiv, fluent, conștient textul.
2. Pronunț corect fiecare cuvânt.
3. Articulez corect toate cuvintele.
4. Citesc expresiv, cu intonația potrivită.
5. Explic cuvintele noi.

P16. Textul* citit la prima vedere

1. Citesc cursiv, fluent și conștient textul.
2. Articulez corect toate cuvintele.
3. Respect intonația impusă de conținut și de semnele de punctuație.

P17. Poezia recitată

1. Anunț titlul și autorul poeziei.
2. Recit toate versurile.
3. Rostesc corect și clar cuvintele.
4. Recit expresiv: modelează vocea, tempoul și ritmul.
5. Folosesc mimica și gesturile.

P18. Citirea subtitrărilor din filme/ emisiuni

1. Citesc, la viteză, cursiv și fluent subtitrările.
2. Articulez corect toate cuvintele.
3. Respect intonația impusă de conținut și de semnele de punctuație.

P19. Textul literar povestit

1. Anunț titlul și autorul textului.
2. Redau conținutul textului.
3. Respect cele 3 părți ale textului: introducere, cuprins, încheiere.
4. Utilizez cuvinte - cheie.
5. Folosesc cuvinte noi, expresii potrivite din text.
6. Expun coerent și clar fiecare gând.

P20. Harta textului (textul analizat)

1. Citesc conștient, corect și variat.
2. Determin timpul și locul acțiunii.

P25. Propoziția alcătuită și scrisă

1. Respect tema/cerința propusă.
2. Ordenez corect cuvintele în propoziție.
3. Respect regulile de scriere și de punctuație.

P 26. Compunerea după ilustrație (scris)

1. Privesc cu multă atenție ilustrația.
2. Alcătuiesc enunțuri cu cuvinte care redau obiecte, culori și exprimă acțiuni.
3. Respect părțile textului: introducere, cuprins, încheiere
4. Expun coerent și clar fiecare gând.
5. Evit repetările de cuvinte.
6. Respect regulile de scriere și de punctuație.
7. Potrivesc un titlu compunerii.
8. Urmăresc aranjarea în pagină a textului scris (titlul, alineate).

3. Explic cuvintele și expresiile nou-învățate.
4. Explic trăsăturile fizice și morale ale personajelor.
5. Formulez ideile principale.
6. Formulez ideea principală a textului (învățătura).
7. Explic tema textului.
8. Expun opinia mea despre text și valorile lui.

P21. Mijloacele artistice

1. Identific comparația/ personificarea.
3. Explic sensul expresiei identificate.
4. Utilizez expresia în alt context (la solicitare).

P22. Profilul personajului literar

1. Identific personajul literar
2. Descriu portretul fizic (elemente de vestimentație, cum arată)
3. Caracterizez personajele (faptele, relația cu alte personaje, felul de a vorbi, felul de a se îmbrăca).
4. Exprim acordul/dezacordul despre faptele personajului.

P23. Obiectul descris

1. Scriu denumirea obiectului.
2. Descriu proprietățile lui: culoarea, forma, însușirea, volumul etc.
3. Descriu destinația sau utilitatea.
4. Exprim opinia proprie față de acest obiect.

P24. Planul de idei

1. Citesc textul pe fragmente.
2. Formulez idei principale pentru fiecare fragment.
3. Ordenez logic ideile textului într-un plan.
4. Explic printr-un enunț învățătura/ ideea textului.

➔ Comunicarea în scris

P27. Compunerea (scris)

1. Respect tematica/cerința propusă.
2. Potrivesc titlul compunerii.
3. Întocmesc ghidat planul compunerii.*
4. Alcătuiesc propoziții dezvoltate, folosind expresii plastice sau după caz, reperele date.
5. Respect părțile textului: introducere, cuprins, încheiere.
6. Expun coerent și clar fiecare gând.
7. Evit repetările de cuvinte.
8. Respect ordinea ideilor.
9. Respect numărul propus de enunțuri.
10. Respect regulile de scriere și de punctuație.
11. Urmăresc aranjarea în pagină a unui text scris (titlul, alineate).

P28. Dialogul scris

1. Respect tema/cerința propusă.
2. Utilizez formulele de inițiere, de menținere și de încheiere a unui dialog.
3. Ordinez corect cuvintele în propoziții.
4. Respect numărul propus de replici.
5. Respect regulile de scriere și de punctuație.
6. Respect aranjarea în pagină specifică dialogului (linia de dialog).

P29. Bilețelul

2. Respect părțile componente ale bilețelului.
2. Utilizez formula de adresare.
3. Scriu data.
4. Alcătuiesc conținutul conform temei propuse.
5. Utilizez formula de încheiere.
6. Respect ordinea ideilor.
7. Respect regulile de scriere și de punctuație.
8. Urmăresc aranjarea în pagină.

P30. Anunțul

1. Respect părțile componente ale anunțului (Ce? Cât? Cum? Unde? Când?).
2. Scriu cuvântul „Anunț”.
3. Alcătuiesc conținutul conform temei propuse.
4. Respect ordinea ideilor.
5. Respect regulile de scriere și de punctuație.
6. Urmăresc aranjarea în pagină.

P31. Invitația

1. Respect părțile componente ale invitației.
2. Alcătuiesc conținutul conform temei propuse.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Respect regulile de scriere și de punctuație.
5. Urmăresc aranjarea în pagină.

P32. Felicitarea

1. Respect părțile componente ale felicitării.
2. Alcătuiesc textul propriu-zis conform temei propuse.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Respect regulile de scriere și de punctuație.
5. Urmăresc aranjarea în pagină.

P33. Mesajul electronic

1. Respect părțile componente ale mesajului electronic: adresarea potrivită, textul propriu-zis, formula de încheiere, semnătura.
2. Alcătuiesc textul propriu-zis conform situației propuse.

3. Respect ordinea ideilor.
4. Respect regulile de scriere și de punctuație

P34. Răspuns la mesaje

1. Urmăresc atent mesajul transmis.
2. Respect părțile componente ale mesajului electronic: adresarea potrivită, textul propriu-zis, formula de încheiere, semnătura.
3. Alcătuiesc textul propriu-zis conform situației propuse.
4. Respect ordinea ideilor.
5. Respect regulile de scriere și de punctuație.

P35. Dictarea

1. Scriu corect cuvintele.
2. Respect regulile ortografice și de punctuație.
3. Respect cerințele de aranjare în pagină.
4. Scriu lizibil și cu acuratețe.

P36. Transcriere de text

1. Transcriu corect cuvintele.
2. Respect regulile ortografice și de punctuație.
3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină.
4. Scriu lizibil și cu acuratețe.

P37. Scrisoarea

1. Respect părțile componente ale scrisorii.
2. Alcătuiesc textul propriu-zis conform temei propuse.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Respect regulile de scriere și de punctuație.
5. Urmăresc aranjarea în pagină.

P38. Scrisul

1. Iau poziția corpului, mâinii, caietului.
2. Respect forma și mărimea literelor.
3. Respect spațiul și înclinația uniformă.
4. Urmăresc aranjarea în pagină.
5. Scriu cu acuratețe.

P39. Autodictarea

1. Memorez enunțul/fragmentul/textul.
2. Scriu corect cuvintele.
3. Respect regulile ortografice și de punctuație.
4. Respect cerințele de aranjare în pagină.
5. Scriu lizibil și cu acuratețe.
6. Verific scrierea corectă a textului.

P40. Cuvinte cu ortograme

1. Identific ortograma/cuvântul ce conține grupuri de litere.
2. Stabilesc regula de scriere corectă a cuvântului/ortogramei
3. Propun exemple similare.

➔ Lectura particulară

P41. Prezentarea unui text literar cunoscut

1. Numesc titlul, autorul textului.
2. Redau succint conținutul.
3. Exprim atitudinea proprie față de faptele personajelor.
4. Formulez învățătura/ideea textului.
5. Expun clar și coerent gândurile.

P42. Prezentarea unei cărți citite

1. Numesc titlul, autorul, editura, anul ediției.
2. Relatez succint despre autor.
3. Redau succint conținutul.
4. Exprim gânduri și sentimente proprii față de carte.
5. Susțin unele afirmații prin citate din carte.*
6. Formulez concluzii.*
7. Expun coerent și clar gândurile.*

P43. Agenda de lectură

1. Scriu titlul textului.
2. Precizez despre ce se vorbește în text.

3. Caut cuvinte care arată când are loc acțiunea? (în ce anotimp? în ce lună? în ce dată? în ce parte a zilei?).
4. Caut cuvinte care arată unde are loc acțiunea? (în ce țară? în ce oraș? este în interior? în exterior?).
5. Scriu 2 enunțuri despre ce se întâmplă în text.
6. Scriu un enunț cum se încheie textul.
7. Exprim impresii proprii despre carte.
8. Scriu ce mă învață textul (să știu..., să pot..., să fiu...).
9. Respect regulile de ortografie și de punctuație.

LIMBA STRĂINĂ

P1. Propoziții simple

1. Alcătuiesc mesajul oral.
2. Selectez și asociez enunțul simplu cu imaginile corespunzătoare.
3. Expun corect și clar gândurile.

P2. Dialog scurt

1. Reproduc formule de politețe simple în situații de comunicare concrete.
2. Alcătuiesc enunțuri simple după un model.
3. Utilizez formule de inițiere, menținere, încheiere a unui dialog.
4. Ajut interlocutorul în caz de necesitate.

P3. Răspunsuri și întrebări simple în baza unui suport dat: situație/ text/ tablou/ dialog

1. Alcătuiesc întrebări simple în baza suportului dat.
2. Răspund la întrebări folosind suportul dat.
3. Utilizez corect structura enunțului: interogativ, enunțiativ.

P4. Descriere orală/ scrisă a unei persoane/ imagini în bază de suport de cuvinte și întrebări

1. Expun coerent și clar fiecare gând.
2. Utilizez vocabularul corespunzător situației.
3. Asociez textul prezentat cu imagini potrivite.
4. Dau dovadă de succesiune logică a ideilor în descriere.

P5. Textul (literar/ nonliterar) citit la prima vedere

1. Citesc cursiv, fluid și conștient textul.
2. Articulez corect toate cuvintele.
3. Înțeleg sensul fiecărei propoziții.
4. Respect intonația impusă de conținut și de semnele de punctuație

P6. Rezumatul unui dialog/ text cunoscut, citit/ audiat

1. Anunț titlul textului.
2. Respect ordinea replicilor/ evenimentelor.
3. Identific participanții la dialog/ eroii principali.
4. Utilizez cuvinte cheie din dialog/ text pentru a reda conținutul.

P7. Poezii/ cântece simple reproduse

1. Anunț titlul și autorul poeziei/ cântecului.
2. Recit/ interpretez expresiv.
3. Rostesc corect și clar cuvintele.
4. Folosesc potrivit mimica și gesturile.

P8. Conversație

1. Construiesc corect enunțuri simple.
2. Formulez întrebări simple despre identitatea interlocutorului.
3. Alcătuiesc răspunsuri succinte.
4. Utilizez vocabularul corespunzător temei de conversație.

P8. Monolog

1. Utilizez cuvintele corespunzătoare temei propuse.
2. Construiesc corect gramatical propoziții simple.
3. Folosesc suportul de cuvinte, întrebări.

P9. Transcriere/copiere de enunțuri simple/text din manual

1. Scriu corect gramatical cuvinte și grupuri de cuvinte.
2. Scriu cu acuratețe.
3. Respect semnele diacritice, de punctuație, alineatul.

P10. Dictare (scrierea după dictare)

1. Ascult atent lectura profesorului.
2. Scriu corect cuvintele.
2. Respect semnele diacritice, de punctuație, alineatul.
3. Scriu lizibil și cu acuratețe.

P11. Scrisori scurte (de invitație, de acceptare, de refuz)

1. Respect părțile componente ale scrisorii.
2. Respect ordinea de idei.
3. Utilizez vocabularul corespunzător situației expuse.
4. Respect regulile de scriere.

P12. Mesaj electronic

1. Respect părțile componente ale mesajului electronic.
2. Indic subiectul și adresa electronică.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Utilizez vocabularul corespunzător situației expuse.
5. Respect regulile de scriere corectă.

P13. Carte poștală scurtă și simplă (de aniversare, de felicitare etc.)

1. Respect părțile componente ale unei cărți poștale.
2. Respect ordinea ideilor în text.
3. Utilizez vocabularul corespunzător situației expuse.
4. Respect regulile de scriere corectă.

P14. Anunț

1. Respect părțile componente ale anunțului.
2. Alcătuiesc conținutul conform indicațiilor propuse.
3. Folosesc vocabularul adecvat situației.
4. Respect ordinea ideilor.
5. Respect regulile de scriere și de punctuație.
6. Urmăresc aranjarea în pagină.

P15. Interviu

1. Înțeleg mesajul întrebării.
2. Utilizez cuvinte potrivite pentru a formula răspunsuri clare.
3. Aduc exemple adecvate situației.
4. Coordonez intonația și volumul vocii.
5. Am contact vizual cu publicul.

P16. Chestionar

1. Formulez întrebări fără erori, relevante subiectului.
2. Urmez o succesiune logică în formularea întrebărilor.

3. Cunosc ordinea cuvintelor în întrebări.
4. Formulez răspunsuri clare și corecte.

P17. Convorbire telefonică

1. Cunosc și utilizez corect vocabularul și expresiile uzuale relevante subiectului.
2. Formulez replici clare, bine structurate.
3. Respect intonația și volumul vocii.
4. Ascult atent informația.
4. Respect limita de timp.
5. Vorbesc clar și fluent.

P18. Meniul simplu

1. Respect structura unui meniul.
2. Utilizez corect vocabularul.
3. Cunosc felurile de mâncare din meniul.
4. Utilizez imagini/ desene sugestive.
5. Meniul este atractiv și ușor de citit.
6. Ortografie corect toate cuvintele folosite.

P19. Rețeta (scrierea de rețete)

1. Înțeleg și cunosc vocabularul tematic.
2. Utilizez toată lista de ingrediente.
3. Ordonez logic pașii preparării unei rețete.
4. Descriu în detalii fiecare pas.
5. Aleg imagini sugestive și atractive.

P20. Bilețel

1. Respect părțile componente ale bilețelului.
2. Alcătuiesc conținutul conform temei.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Respect regulile de scriere și de punctuație.
5. Urmăresc aranjarea în pagină.

P21. Cartonaje cu imagini

1. Înțeleg/ recunosc cuvintele.
2. Pot asocia imaginea cu cuvântul.
3. Ortografie corect cuvintele.
4. Utilizez toate cuvintele/ imaginile.

MATEMATICĂ

P1. Scrierea numerelor naturale

1. Precizez cu câte cifre se scrie numărul și ce indică fiecare cifră.
2. Scriu numerele folosind cifre/litere.
3. Respect cerințele de scriere corectă.

P2. Scrierea fracțiilor

1. Precizez în câte părți egale este împărțit întregul – numitorul fracției.
2. Precizez câte dintre aceste părți egale sunt luate în considerare – numărătorul fracției.
3. Scriu fracția: numărătorul, linia de fracție, numitorul.

P3. Reprezentarea fracțiilor

1. Reprezint întregul într-un mod potrivit.
2. Împart întregul în atâtea părți egale, câte indică numitorul fracției.

3. Colorez/ hașurez atâtea părți egale, câte indică numărătorul fracției.

P4. Calcul oral în baza unui exercițiu dat

1. Calculez în minte.
2. Scriu răspunsul.
3. Efectuez proba (la necesitate).

P5. Calcul oral în baza înțelegerii terminologiei matematice

1. Citesc cu atenție cerința.
2. Determin operația pe care trebuie s-o efectuez.
3. Calculez în minte.
4. Scriu răspunsul.

P6. Calcul în coloniță

1. Aranjez corect numerele în coloniță.
2. Efectuez calcule și scriu fiecare cifră a rezultatului.
3. Efectuez proba (la necesitate).

P7. Determinarea ordinii operațiilor într-un exercițiu fără/cu paranteze

1. Observ exercițiul: conține paranteze? ce operații aritmetice sunt?
2. Formulez regula corespunzătoare.
3. Aplic regula și indic ordinea efectuării operațiilor deasupra semnelor operațiilor în exercițiu.

P8. Rezolvarea unui exercițiu fără/cu paranteze

1. Determin ordinea efectuării operațiilor.
2. Efectuez calculele.
3. Scriu răspunsul.

P9. Calcul digital

1. Determin ordinea efectuării operațiilor, în cazul în care sunt mai multe.
2. Tastes și efectuez fiecare operație.
3. Notez rezultatele intermediare (la necesitate).
4. Scriu răspunsul obținut.

P10. Rezolvarea ecuațiilor simple

1. Precizez componenta necunoscută a operației.
2. Formulez regula aflării componentei necunoscute.
3. Aplic regula și scriu exercițiul de rezolvare.
4. Calculez.
5. Efectuez proba.
6. Scriu răspunsul.

P11. Rezolvarea problemelor simple

1. Citesc cu atenție problema.
2. Precizez care este condiția și întrebarea problemei.
3. Scriu schema problemei.
4. Scriu rezolvarea prin exercițiu.
5. Scriu răspunsul problemei.

P12. Rezolvarea problemelor compuse

1. Citesc problema.
2. Precizez care este condiția și întrebarea problemei.
3. Scriu schema problemei.
4. Elaborez planul de rezolvare a problemei.
5. Scriu rezolvarea cu plan/cu justificări/prin exercițiu.
6. Scriu răspunsul problemei.

P13. Rezolvarea de situații de problemă din cotidian, care solicită calcule

1. Lecturez descrierea situației de problemă.
2. repovestesc ca pe o problemă: condiție, întrebare.
3. Organizez datele într-o formă potrivită.
4. Elaborez un plan de rezolvare.
5. Efectuez rezolvarea mental sau scris.
6. Scriu răspunsul.

P14. Formularea problemelor

1. Observ cu atenție suportul dat pentru formularea problemei.
2. Îmi imaginez o situație potrivită.
3. Aleg date potrivite (la necesitate).
4. Formulez condiția problemei.
5. Formulez întrebarea problemei.

P15. Formarea șirurilor de numere după o regulă dată

1. Înțeleg regula.
2. Aplic regula și scriu șirul.

P16. Completarea șirurilor de numere/forme geometrice

1. Observ cu atenție șirul.
2. Descopăr regula de formare.
3. Aplic regula și completez șirul.

P17. Recunoașterea formelor geometrice

1. Observ forma geometrică.
2. Îmi amintesc denumirea ei.
3. Notez răspunsul conform cerințelor.

P18. Efectuarea măsurărilor

1. Aleg instrumentul de măsurare potrivit.
2. Aleg unitatea de măsură potrivită.
3. Efectuez măsurarea.
4. Scriu rezultatul obținut.

P19. Transformări ale unităților de măsură

1. Îmi amintesc relația între unitățile de măsură respective.
2. Aplic această relație și efectuez mental transformarea.
3. Scriu răspunsul.

P20. Exercițiu lacunar (cu numere/semne lipsă)

1. Citesc cu atenție.
2. Determin după cerințe numărul/semnul care lipsește.

ȘTIINȚE

P1. Descrierea mediului înconjurător

1. Recunosc planta/ animalul/ structura corpului uman/ fenomenul.
2. Respect algoritmul descrierii.
3. Comunic clar și succint informațiile.
4. Utilizez terminologia specifică.

P2. Clasificarea componentelor naturii

1. Respect criteriul de grupare/clasificare.
2. Grupez elementele propuse.
3. Denumesc grupul obținut.

P3. Compararea componentelor naturii

1. Determin asemănările.
2. Determin deosebirile.
3. Prezint clar și succint informațiile.
4. Utilizez terminologia specifică.

P4. Ordonarea unor etape

1. Numesc etapele.
2. Stabilesc succesiunea etapelor.
3. Prezint etapele ordonate.
4. Utilizez terminologia specifică.

P5. Utilizarea unor instrumente de investigare

1. Aleg instrumentul potrivit
2. Efectuez investigarea.
3. Notez rezultatele investigației.
5. Prezint clar și succint rezultatele.
4. Utilizez terminologia specifică.

P6. Completarea tabelelor/ fișelor/ schemelor

1. Stabilesc informația obținută prin explorare/ investigare.
2. Scriu datele în tabel/fișă/schemă.
3. Prezint tabelul/fișa/schema completată.
4. Utilizez terminologia specifică.

P7. Relatarea rezultatelor investigațiilor

1. Comunic rezultatele investigației.
2. Respect succesiunea logică.
3. Formulez clar și succint concluzia.
4. Utilizez terminologia specifică.

P8. Localizarea pe glob

1. Identific semnul convențional respectiv.
2. Localizez pe glob.
3. Demonstrez corect pe glob.

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

P1. Comunicarea informației istorice

1. Expun succint informația cu caracter istoric.
2. Respect succesiunea ideilor expuse.
3. Ordenez cronologic și logic informația selectată.
4. Utilizez adecvat termenii istorici în formularea enunțurilor.

P2. Sursele istorice

1. Respect algoritmul (timpul, autorul și subiectul expus) pentru descrierea sursei istorice.
2. Identific asemănările și deosebirile cu alte surse.
3. Expun coerent și clar informația.
4. Utilizez limbajul istoric.

P3. Arborele genealogic

1. Stabilesc modalitatea de elaborare a arborelui.
2. Colectez informații despre membrii familiei.
3. Reprezint cronologic informațiile pentru fiecare membru al familiei.
4. Asigur un aspect estetic al lucrării.
5. Prezint produsul.

P4. Simbol al localității/ blazon al familiei

1. Utilizez elemente semnificative pentru localitate/ familie
2. Abordez creativ simbolurile.
3. Asigur un aspect estetic al lucrării.

P5. Personalitatea istorică caracterizată

1. Utilizez algoritmul propus pentru caracterizare.
2. Caracterizez personalitatea evidențiind elementele specifice.
3. Identific caracteristicile comune cu alte personalități istorice.
4. Argumentez atitudinea/opinia proprie față de faptele personalității istorice.
5. Expun coerent și clar gândurile.
6. Utilizez limbajul istoric.

P6. Axa cronologică (linia timpului)

1. Realizez axa cronologică.
2. Repartizez pe axa cronologică segmente de timp (ani, decenii, secole).
3. Plasez pe axa cronologică evenimente istorice.
4. Urmăresc corectitudinea plasării evenimentelor istorice pe axa cronologică.

P7. Harta istorică mută

1. Localizez pe harta mută spațiului istoric solicitat.
2. Hașurez cu diferite culori teritoriile/ spații indicate în legendă.
3. Plasez evenimente în spațiul istoric.
4. Completez legenda hărții cu simboluri și informații la simboluri.

P8. Interviu/Dialogul istoric

1. Respect subiectul propus.
2. Formulez corect întrebările/răspunsurile.
3. Respect numărul propus de întrebări/ răspunsuri.
4. Urmăresc răspunsurile pentru fiecare întrebare.
5. Respect cerințele în prezentarea interviului/ dialogului.

P9. Ghid turistic pentru vizitatori

1. Schițez/realizez harta traseului.
2. Indic locurile de vizitat pe traseu.
3. Descriu succint aceste locuri.

P10. Album de familie

1. Adun informații și fotografii cu membrii familiei.
2. Selectez datele cele mai importante.
3. Ordenez informația cronologic.
4. Realizez un album în care fiecărui membru îi dedic /aloc cel puțin o pagină.
5. Redau pe scurt istoria familiei sub forma unui arbore genealogic.
6. Folosesc limbajul istoric în prezentarea albumului.

EDUCAȚIE MORAL-SPIRITUALĂ

P1. Portretul moral al personajului

1. Identific valorile morale ale personajului.
2. Descriu faptele personajului.
3. Argumentez atitudinea față de aceste fapte.

P2. ABC-ul incluziunii

1. Accept colegii așa cum sunt.
2. Listez valorile morale de care mă ghidez în relațiile cu toți colegii.
3. Aranjez în ordine alfabetică aceste valori.

P3. Alfabetul valorilor

1. Respect drepturile tuturor.
2. Listez valorile morale de care mă ghidez în relațiile cu ceilalți oameni.
3. Aranjez în ordine alfabetică aceste valori.

P4. Agenda faptelor bune (proces)

1. Recunosc faptele bune, prezentând exemple.
2. Îmi analizez comportamentul prin raportare la normele valorice.
3. Sunt sensibil(ă) la problemele celorlalți și ale comunității.
4. Particip în acțiuni de binefacere/caritate.
5. Notez sistematic în agendă faptele bune săvârșite, argumentând valoarea lor.
6. Relatez despre o faptă bună pe care am făcut-o și de care sunt mândru.

P5. Agenda faptelor bune (produs)

P10. Implicarea în acțiuni comunitare

1. Identific probleme în care aș putea să mă implic.
2. Caut ghidat modalități de implicare.

1. Întocmesc agenda faptelor bune.
2. Completez agenda de fiecare dată când fac o faptă bună, laudabilă.
3. Aaug în agendă fotografiile, descrierea acestora, idei, recomandări, desene, mesaje.
4. Exprim puncte de vedere față de anumite situații prezentate în agendă.
5. Dovedesc creativitate în decorarea copertii și a paginilor din agendă.

P7. Târgul/Caravana de Crăciun/Expoziția pascală

1. Mă implic în planificare: scopul, activitățile, obiceiurile locale ce trebuie promovate.
2. Mă implic pentru buna desfășurare a activităților.
3. Argumentez impactul.

P8. Proiect de acțiuni

1. Identific situația/problemă.
2. Formulez acțiuni de soluționare a problemei.
3. Argumentez necesitatea realizării acțiunilor.
4. Realizez treptat acțiunile.

P9. Cupoanele voluntarului

1. Confectionez cupoane.
2. Îmi propun sarcini de voluntariat și le scriu pe cupoane.
3. Mă implic în realizarea sarcinilor.
4. Argumentez impactul.
3. Stabilesc împreună cu învățătorul/colegii un plan de acțiuni și reguli concrete.
4. Mă implic în realizarea planului, respectând regulile.

EDUCAȚIE MUZICALĂ

P1. Fredonatul temelor muzicale

1. Intonez melodia (*muto*).
2. Exprim prin fredonare caracterului general al temei muzicale/ melodiei.
3. Recunosc denumirea și autorul creației muzicale audiate.

P2. Interpretarea cântecului

1. Cunosc despre ce se cântă în piesa vocală/ vocal-corală.
2. Stabilesc/aleg elementele limbajului muzical care dau expresivitate cântecului.
3. Interpret expresiv cântecul: a) intonez corect melodia; b) sincronizez interpretarea în ansamblu (începutul, tempo, sfârșitul); c) rostesc clar cuvintele; c) improvizez/ execut mișcări de dans potrivite ritmului melodiei; c) acompaniez melodia la instrumente muzicale pentru copii/ percuție corporală etc.
4. Respect regulile cântului în timpul interpretării.

P3. Audiția creației muzicale

1. Respect regulile de audiere.
2. Cunosc/recunosc titlul și compozitorul.

3. Determin tipul melodiei (cantabil, dansant, de marș) și evenimentele sonore.
4. Determin expresivitatea/ descriptivitatea muzicii în fiecare eveniment sonor cu ajutorul elementelor de limbaj muzical.
5. Îmi exprim impresiile despre creație.

P4. Caracterizarea creației muzicale audiate

1. Caracterizez emoțiile, sentimentele, exprimate de melodie.
2. Determin cine interpretează muzica/ melodia.
3. Identific după auz forma muzicală în piese instrumentale.
4. Deosebesc creațiile muzicale folclorice de creațiile compuse de compozitor.
5. Numesc titlul/denumirea creației/lucrării din lista celor studiate.
6. Numesc compozitorul, autorul versurilor.
7. Argumentez în ce momente din viață poate să sune această creație muzicală.
8. Utilizez în caracterizare terminologia muzicală studiată.

P5. Improvizație muzicală (ritmică/ melodică)

1. Aleg un instrument muzical (tobiță, tamburină, clopoței, xilofon, triangu etc.).
2. Creez un desen ritmic/ melodie potrivită imaginii/ textului propus.
3. Interpretez expresiv ritmul/ melodia.

P6. Acompaniament muzical

1. Audiez piesa muzicală.
2. Aleg instrumentul(ele) potrivit(e) pentru acompaniament.

P1. Lucrare plastică utilizând creioane colorate/ cariocă/ vopsele de apă/ lut/ plastilină

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Utilizez corespunzător materiale și ustensile.
3. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).
4. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P2. Lucrare plastică utilizând pata /culoarea ca elemente de limbaj plastic

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Obțin prin amestecuri cromatice culori binare/ nuanțe/ tonuri.
3. Combin reușit/corespunzător/adecvat culorile în lucrare.
4. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).
5. Reprezintă subiectul într-un mod individual și creativ.

P3. Lucrare plastică utilizând forma ca element de limbaj plastic

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Creez forme plane și volumetrice.
3. Realizez o imagine plastică din forme reale/ abstracte.
4. Reprezintă subiectul într-un mod individual și creativ.

P4. Compoziție plastică

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Utilizez elemente de limbaj plastic în redarea unui mesaj.
3. Organizez armonios spațiul plastic.

P1. Exerciții de front și formații

1. Cunosc diferite forme de aranjare, mișcări și deplasări de front și formații.
2. Execut exercițiile de front și formații în ritm susținut.
3. Mă încadrez în activitatea de grup.
4. Respect regulile de acțiune (interval, direcție etc.).
5. Manifest atenție și coordonare.

3. Elaborez un desen ritmic potrivit.
4. Citesc/ exersez desenul ritmic.
5. Acompaniez melodia.

P7. Mișcări plastice/ de dans

1. Audiez atent muzica.
2. Marchez timpii accentuați în melodie.
3. Improvizez/ execut mișcări potrivite.
4. Sincronizez artistic mișcările plastice/ de dans la melodia piesei.
5. Transmit emoții prin această improvizare.

EDUCAȚIE PLASTICĂ

4. Evidențiez centrul compozițional.
5. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).
6. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P5. Compoziție decorativă

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Utilizez elementele de limbaj plastic ca elemente decorative.
3. Decorez un obiect/ o formă.
4. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).
5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P6. Colaj. Materiale tradiționale/ moderne

1. Respect tema plastică și subiectul.
2. Combin potrivit materiale propuse.
3. Amplasez armonios elementele colajului în spațiul plastic.
4. Execut lucrarea cu acuratețe.
5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P7. Expoziție de lucrări

1. Selectez lucrări plastice proprii/ ale colegilor.
2. Stabilesc locul desfășurării expoziției.
3. Aranjez lucrările plastice sub îndrumarea învățătorului.
4. Propun un generic al expoziției.
5. Prezint expoziția.

EDUCAȚIE FIZICĂ

P2. Parcursuri aplicative

1. Îndeplinesc exercițiile succesiv, tehnic corect.
2. Demonstrez capacități de depășire a obstacolelor.
3. Execut eficient traseul.
4. Respect regulile de securitate.
5. Manifest insistență și interes.

P3. Exerciții de dezvoltare fizică armonioasă

1. Cunosc/ creez* exerciții pentru brațe, trunchi, picioare.
2. Reproduc corect și în ritm exercițiile.
3. Comentez mișcărilor.
3. Manifest interes și disponibilitate.

P4. Elemente acrobatic

1. Cunosc/ descriu elementele, pozițiile inițiale și finale.
2. Respect tehnica îndeplinirii.
3. Păstrez echilibrul și coordonarea mișcărilor.
4. Ajut și asigur partenerul la îndeplinire.
5. Respect regulile de securitate.
6. Manifest curaj și insistență.

P5. Complex de gimnastică ritmică și dans

1. Respect pozițiile de bază.
2. Coordonez pașii cu mișcărilor de brațe.
3. Reproduc grațios complexul în ritm și tempou variat.
4. Respect regulile de securitate.
5. Manifest interes și disponibilitate.

P6. Dans popular

1. Cunosc tipuri de dans.
2. Respect pozițiile de bază.
3. Coordonez mișcărilor de brațe cu pașii.
4. Reproduc armonios mișcărilor după ritm.
5. Respect regulile de securitate.
6. Manifest interes și disponibilitate.

P7. Alergare de viteză

1. Respect poziția startului de sus.
2. Îndeplinesc comenzile.
3. Alerg cu viteză maxim posibilă pe culuar.
4. Ajung la finish.

P8. Alergare în tempo moderat

1. Respect tehnica securității la startul în grup.
2. Păstrez ritmul moderat de deplasare și de respirație.
3. Manifest rezistență și parcurg distanța în întregime.

P9. Săritura în lungime de pe loc

1. Respect poziția inițială.

2. Îndeplinesc tehnic corect.

3. Mențin echilibrul.

4. Respect regulile de securitate.

P10. Aruncarea mingii mici la țintă

1. Respect poziția corectă a corpului.
  2. Arunc corect mingea.
  3. Nimeresc ținta.
  4. Respect regulile de securitate.
- ### P11. Elemente tehnico-tactice
1. Respect poziția fundamentală
  2. Respect ordinea mișcărilor.
  3. Îndeplinesc tehnic corect.
  4. Manifest respect față de coleg/ adversar.
  5. Mă încadrez în jocul de echipă.
  6. Descriu și respect reguli de îndeplinire a tehnicii.

P12. Jocuri de mișcare/ ștafete

1. Cunosc/ descriu/ prezint regulile jocului/ ștafetei.
2. Mă implic în organizarea și arbitrarea jocului/ ștafetei.*
3. Mă încadrez în activitatea de joc conform regulilor.
4. Manifest respect pentru adversar.

P13. Echipamentul turistic

1. Recunosc inventarul turistic.
2. Utilizez corect inventarul turistic.
3. Respect regulile de comportament în excursie.

P14. Orientare după elementele naturii

1. Recunosc mijloace de orientare după elementele naturii.
2. Aplic mijloacele de orientare în condiții speciale și în natură.
3. Respect regulile de comportament în excursie.

P15. Calități și capacități motrice de bază

1. Explic importanța calităților motrice pentru dezvoltarea propriului organism.
2. Îndeplinesc testul motric.
3. Demonstrez calități motrice de bază apropiate standardelor de eficiență.
4. Respect regulile de securitate.

EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

P1. Formă volumetrică modelată cu carcasă

1. Respect subiectul propus.
2. Utilizez carcasa în crearea formelor volumetric.
3. Aplic procedee de modelare a formelor volumetric.
4. Creez forme în volum și în relief.
5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
6. Execut lucrarea cu acuratețe.
7. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.

P2. Obiect modelat tradițional

1. Recunosc trăsăturile caracteristice obiectelor de ceramică tradițională.
2. Aplic metode tradiționale de modelare a formelor volumetric decorative în relief și volum.
3. Modelez veselă prin metoda tradițională.
4. Execut decorarea suprafeței prin pictare, inezire.
5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
6. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.

P3. Colaj

1. Respect tema și subiectul propus.
2. Utilizez argumentat materiale, ustensile, tehnici specifice tehnicii colaj.
3. Lucrez conform etapelor de realizare a colajului.
4. Execut lucrarea cu acuratețe.
5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
6. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.

P4. Obiect decorativ

1. Respect tema și subiectul propus.
2. Explorez/ explic asocieri de materiale, ustensile și tehnici.
3. Realizez forme plane și volumetrice din hârtie/carton/materiale de reciclaj/ materiale naturale etc.
4. Execut lucrarea cu acuratețe.
5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
6. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.

P5. Navigare pe pagini web

1. Identific adrese web.
2. Utilizez controlul programului de navigare și deplasare între paginile web.
3. Utilizez elemente de limbaj informatic corespunzător navigării web.
4. Folosesc resurse web la diferite discipline școlare.
5. Argumentez permisiunile și restricțiile utilizării resurselor web.

P6. Elaborarea unui meniu

1. Îmi expun opinia despre varietatea produselor alimentare utilizate în hrana omului.
2. Identific mâncăruri necesare pentru alimentație sănătoasă și cele care pot dăuna sănătății.
3. Respect cele trei mese principale ale zilei.
4. Elaborez un meniu sănătos.

P7. Lucrare practică de preparare a unor bucate simple (tartine, salate)

1. Respect regulile de igienă și protecție a muncii.
2. Utilizez adecvat vesela, tacâmurile și ustensilele de bucătărie.
3. Execut operații de preparare/ decorare a unor bucate simple (tartine, salate).
4. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.

P8. Lucrări decorative volumetrice utilitare din materiale reciclabile

1. Selectez materiale ce pot fi reciclate creativ.
2. Grupez materialele reciclabile după proveniență.
3. Combin adecvat materialele valorificând expresivitatea acestora;
4. Realizez lucrări decorative volumetrice ce au aspect utilitar.
5. Respect tehnica securității și igiena personală.
6. Descriu etapele tehnologice realizate.
7. Apreciez valoarea reciclării materialelor.

P9. Descriere (mesaj oral): creșterea și îngrijirea plantelor

1. Cunosc varietatea plantelor cultivate de om.
2. Recunosc condițiile de creștere a culturilor legumicole și plantelor decorative.
3. Descriu lucrările realizate pe sol.
4. Numesc factorii ce favorizează o roadă bogată.

P10. Lucrare practică (sădire/ creștere a plantelor)

1. Semăn/ plantez o plantă.
2. Realizez activități de îngrijire a plantelor sădite.
3. Respect normele de igienă și securitate a muncii.

P11. Implicarea în acțiuni comunitare

1. Identific în comunitate acțiuni/ probleme legate de reciclare în care aș putea să mă implic.
2. Mă implic în căutarea modalităților de implicare.
3. Stabilesc împreună cu învățătorul/colegii un plan de acțiuni și reguli concrete.
4. Mă implic în realizarea planului, respectând regulile.

P12. Lucrare practică (broderie)

1. Respect subiectul propus.
2. Stilizez formele naturale ca să obțin motive decorative tradiționale.
3. Îmbin motive decorative ca să obțin compoziții decorative.
4. Respect legitățile compoziției decorative de creare a ornamentului (ritmul, simetria).
5. Execut lucrarea cu acuratețe.
6. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
7. Respect regulile de igienă și securitate a muncii.

P13. Asamblarea și dezasamblarea modelelor de roboți

1. Identific tipurile de roboți.
2. Înțeleg legitățile roboticii.
3. Recunosc unitățile funcționale ale robotului.
4. Asamblez și dezasamblează modele de roboți.
5. Realizez controlul manual, automat și manumatic al modelelor de roboți asamblați.

1.5.5. PRODUSE TRANSDISCIPLINARE, recomandate la diverse discipline și clase

PT1. Determinarea valorii de adevăr a unei propoziții

1. Citesc cu atenție.
2. Mă întreb: este adevărat sau fals?
3. Notez răspunsul conform cerințelor.

PT2. Enunț lacunar (cu numere/ cuvinte lipsă)

1. Citesc cu atenție enunțul.
2. Determin după cerințe fiecare număr/ cuvânt ce lipsește.
3. Completez enunțul.

PT3. Mesaj argumentativ

1. Alcătuiesc un enunț/ câteva enunțuri care exprimă clar opinia mea.
2. Expun coerent și clar fiecare gând.
3. Respect ordinea ideilor.
4. Utilizez un vocabular adecvat subiectului de discuție.

PT4. Completarea tabelelor/ schemelor

1. Observ cu atenție tabelul/ schema.
2. Formulez o întrebare referitoare la caseta care trebuie completată.
3. Răspund la întrebare și completez caseta.
4. Dacă este necesar, continui în mod analog.

PT5. Caietul meu

1. Păstrez aspectul îngrijit al caietului.
2. Completez caietul cu acuratețe.
3. Scriu lizibil.
4. Respect regulile de ortografie și punctuație.
5. Respect cerințele de aranjare în pagină.

PT6. Proiect. Produsul

1. Conținutul produsului activității de proiect corespunde cerințelor.
2. Produsul este realizat corect.
2. Produsul este realizat cu acuratețe.
3. Produsul este clar.
4. Am utilizat mijloace digitale/media.*
5. Produsul este realizat creativ.

PT7. Proiect. Prezentarea produsului

1. Respect cerințele de prezentare.
2. Prezint clar, pe scurt, argumentând în mod convingător.
3. Formulez concluzii.
4. Utilizez limbajul adecvat/ specific.

PT8. Proiect de grup. Contribuția mea

1. Contribui activ la discuțiile în grup.
2. Accept și îndeplinesc toate sarcinile.
3. Ajut grupul cu idei bune.
4. Urmăresc respectarea cerințelor.
5. Concluzionez: cu ce am contribuit.

PT9. Colaborarea în grup

1. Mă implic.
2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor.

3. Propun și argumentez calm propriile idei.

PT10. Prezentare digitală

1. Selectez informația relevantă.
2. Aleg modalitatea de prezentare electronică.
3. Respect etapele de lucru pentru prezentarea electronică.
4. Respect cerințele de elaborare a prezentării în format electronic.
5. Prezint explicit și coerent.

PT11. Album (scrapbook)

1. Aleg imagini adecvate temei/ subiectului.
2. Însotesc imaginile prin enunțuri scurte, clare, corecte.
3. Folosesc un vocabular adecvat/ specific pentru a exprima ideile.
4. Organizez creativ imaginile și textul.
5. Prezint cu entuziasm colegilor mesajul albumului meu.
6. Răspund la întrebările colegilor.

PT12. Puzzle (pe bază unui set de piese reprezentând: părți de text; secvențe ale unui enunț de problemă; imagini; simboluri; date etc.)

1. Observ cu atenție piesele de puzzle.
2. Asamblez piesele conform cerinței date/ descoperite.
3. Prezint puzzle-ul obținut în limbaj adecvat, clar și coerent.
4. Răspund la întrebările colegilor.

PT13. Lapbook (carnetul de bord)

1. Prezint mesajul corespunzător subiectului.
2. Ilustrez adecvat ideile/ locurile prezentate.
3. Prezint informațiile corect, clar, succint.
4. Realizez design-ul propus, introducând elemente creative proprii.
5. Răspund la întrebările colegilor.

P14. Panou informativ

1. Înteleg subiectul și prezint informații relevante.
2. Utilizez corect vocabularul cu referire la temă.
3. Ordenez informația prezentată logic și corect.
4. Combin creativ imaginile și textul.
5. Respect cerințele și timpul.
6. Colaborez eficient în grup.

P15. Material publicitar: afiș; banner; pliant; fluturaș (flyer); prospect (leaflet); broșură (booklet)

- Respect tema/ subiectul.
1. Realizez design-ul propus, introducând elemente creative proprii.
2. Prezint informații/ mesaje corecte, clare și atractive.
3. Prezint clar, fluent și cu entuziasm.
4. Folosesc un vocabular adecvat.

P16. Careu de cuvinte/ numere

1. Identific poziția orizontală/ verticală în careu.
2. Recunosc cuvintele/ numerele după descrierile/ întrebările date.
3. Completez careul.

P17. Organizator grafic: ciorchinele; pânza de păianjen; scheletul de pește; diagrama Venn; harta conceptuală etc.

1. Înțeleg și respect cerințele.
2. Prezint ideile adecvat cu ajutorul detaliilor și imaginilor/ desenelor proprii.
3. Ordonez categoriile logic.
4. Utilizez diverse culori și imagini sugestive/ captivante.
5. Prezint ideile cu acuratețe: ordonat, corect, lizibil.

P18. Postarea online (blog, forum etc.)

1. Înțeleg subiectul discutat.
2. Construiesc corect enunțurile.
3. Utilizez vocabularul adecvat.
4. Îmi exprim clar și coerent părerea.
5. Respect structura și numărul de cuvinte.

PT19. Portofoliu tematic

1. Respect cerințele unui portofoliu.
2. Distribuie/ aranjez materialele conform structurii.
3. Elaborez materiale de calitate.
4. Realizez materialele creativ și original.

PT20. Portofoliu de progres (la disciplină)

1. Urmărind calificativele/descriptorii pe parcurs, trag concluzia: am progresat, am regresat sau am rămas la același nivel.
2. Urmărind lucrările, formulez câte 1-3 idei ca răspuns la fiecare întrebare:
  - a) Ce mi-a reușit cel mai bine pe parcurs?
  - b) Ce a fost cel mai dificil pe parcurs?
  - c) Ce trebuie să întreprind pentru ca să-mi sporesc performanțele pe viitor?

**2. GHID DE IMPLEMENTARE
A METODOLOGIEI PRIVIND
EVALUAREA CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR
CLASELE I-IV**

CUVÂNT ÎNAINTE

Schimbarea care se produce în învățământul primar în legătură cu excluderea notelor nu este întâmplătoare, întrucât, tot mai intens și pe bună dreptate, se vorbește despre suprasolicitarea școlară a elevilor din ciclul primar. Micii școlari acuză dureri de cap, apatie, dezinteres față de învățare, la general, și față de școală, în special. În contextul în care acțiunile de evaluare dețin în școală o pondere însemnată, aproximativ 40% din munca profesorului (Ion Radu, 1995), acestea generează presiuni psihologice considerabile asupra elevului.

Tradiționala întrebare *Ce notă ai luat?* poate și trebuie să fie înlocuită cu alte întrebări ce țin de aspectul reflexiv al învățării. Prezintăm câteva exemple: *Ce nou ai învățat azi? Ce ai mai vrea să afli la școală? Unde ți-a fost mai dificil? Ce ai învățat de la colegi? Ai cerut ajutor de la învățător? Dar de la colegi? Când anume? Pe cine ai ajutat să învețe mai ușor? Cu cine ai vrea să colaborezi cel mai mult? Cu cine crezi că nu vei putea colabora? De ce? Cu cine dintre colegi ai fi putut să colaborezi, să comunici mai bine? În ce moment te-ai simțit azi fericit la școală? Dar trist?* Diferența majoră vizează eliminarea caracterului comparativ al evaluării – anularea comparării rezultatelor între elevi.

Excluderea notelor anulează, de fapt, ierarhizările și pune accent pe dezvoltarea spiritului de echipă, urmărind eficientizarea învățării. Totodată, în demersul implementării se solicită respectarea principiului confidențialității. Elevului și părintelui li se vor asigura recomandări cu un caracter personal, astfel încât schimbările calitative să se producă în cadrul unei comunicări eficiente. Evaluarea calitativă se va referi la motivarea accentuată a elevului pentru învățare. Nota va fi înlocuită cu descriptori de performanță raportați la criteriile de evaluare anunțate anterior învățării.

Excluderea notelor este argumentată din perspectiva particularităților de vârstă ale elevilor din ciclul primar. Vârsta școlară mică este dominată de o motivație extrinsecă, iar pentru succesul școlar, dar și formarea armonioasă a personalității, este importantă motivația intrinsecă.

Școlarul mic percepe nota drept o laudă sau o pedeapsă, o atitudine pozitivă sau negativă a cadrului didactic. Nota acordată școlarului mic reprezintă, în exprimarea lui D. Ungureanu [24], o teroare. Copilul nu este în măsură să se autoevalueze prin notă. Astfel, acordarea notelor la vârsta școlară mică sprijină, cu precădere, motivația extrinsecă, iar introducerea descriptorilor urmărește dezvoltarea motivației intrinseci în contextul asigurării continuității la nivelurile preșcolar și primar.

Din punct de vedere didactic, nota școlară este o modalitate de codare a nivelului performanței școlare sub formă cifrică, în conformitate cu reguli anterior precizate și constante în timp. Notarea presupune, așadar, căutarea la nivelul performanței școlare a unor caracteristici corespunzătoare unui model de referință ideal al performanței vizate și utilizarea, în acest sens, a unei scale de măsură riguros construite, respectiv scala de intervale. Specific scalei de intervale este faptul că originea scalei este una convențională, neexistând un punct 0 impus de natura fenomenului măsurat, așa cum și nivelul maxim al scalei respective este tot convențional. Aceasta înseamnă, de fapt, că nu putem afirma despre un elev de nota 5 că este de 2 ori mai slab decât un elev de nota 10.

Calificativul, la fel ca și nota, exprimă sub formă convențională nivelul de congruență dintre performanța școlară și standardele docimologice, cu deosebirea că, în acest caz, modalitatea de codare nu este una cifrică, ci una bazată pe formulări lingvistice de genul „foarte bine”, „satisfăcător” etc. Precizare: în cazul semnificării prin acordarea de calificative, evaluatorul recurge la o scală de măsură care nu mai este una de intervale, ca în cazul notei, ci una ordinală. Astfel, *notele nu sunt înlocuite prin calificative. Importantele decizii evaluative se referă la descriptori de performanță raportați la criteriile de evaluare.*

Prin ghidul dat tindem să aducem cadrele didactice la următoarea convingere: aplicată sistematic pe parcursul activităților de învățare, transversal și longitudinal, evaluarea criterială prin descriptori va avea dublu scop: informează cadrul didactic cu privire la dificultățile întâmpinate de către unii elevi în învățare, determinându-l să-și reconsidere strategia de predare, iar elevilor, arătându-le până la ce nivel au ajuns, permițând activități remediale.

Autorii

2.1. PRACTICI DE EVALUARE CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

2.1.1. Succesul și situația de succes

Succesul și situația de succes sunt concepte complexe și cunosc interpretări diferite.

- Din punct de vedere psihologic, succesul este o experiență de bucurie, satisfacție care se datorează faptului că rezultatul urmărit de către persoană într-o activitate a coincis cu așteptările sale sau le-a depășit. În baza acestor așteptări se formează o nouă motivație, mai puternică, care schimbă nivelul de stimă și respectul față de sine. (A. Belkin)
- Din punct de vedere pedagogic, situația de succes este un scop, organizat printr-o combinație a condițiilor în care devine posibil să se realizeze progrese semnificative în activitatea individuală sau colectivă a subiecților. Scopul principal al activității cadrului didactic constă în crearea situațiilor de succes pentru fiecare elev.

Este important să se deosebească conceptele de succes și situație de succes:

- situația de succes este o combinație de condiții care asigură succesul, iar succesul constituie rezultatul unei situații de succes.
- situația de succes se referă la modul în care cadrul didactic organizează învățarea, bucuria succesului este ceva mai subiectiv, ascuns în mare parte, dar vizibil pe din afară.

Sarcina cadrului didactic este de a oferi fiecăruia dintre elevi posibilitatea de a trăi bucuria realizării, de a-și valorifica potențialul, de a spori încrederea în sine.

Situația de succes trăită de elev:

- crește motivația pentru învățare și dezvoltă interesele cognitive, permite elevului să simtă satisfacție în cadrul activităților de învățare;
- sporește eficiența activității de învățare;
- ajută la anihilarea stărilor de teamă, nesiguranță, neîncredere în sine;
- dezvoltă inițiativa, creativitatea și sporește activismul;
- menține climatul psihologic favorabil în clasă.

2.1.2. Lauda – o modalitate de a consolida succesul elevilor

Copilul vine la școală cu o dorință mare de a învăța. Succesul este o sursă de forțe interne ale copilului, care generează energie pentru a depăși dificultățile și sporește dorința de a învăța. Copilul simte încredere în sine și primește o satisfacție interioară. „Succesul schimbă personalitatea. El face oamenii încrezători, le oferă demnitate. Omul descoperă în sine niște calități pozitive, pe care nici nu-și imagina că le posedă” - afirmă Joy Brothers.

Psihologii susțin că sentimentul succesului este similar sentimentului de euforie. Să presupunem că situația de succes a fost creată și copilul a atins un anumit succes. Cum să consolidăm rezultatul obținut, pentru ca data viitoare să n-o luăm de la capăt? Aici din nou putem cere ajutor de la psihologi, care menționează că lauda este cel mai puternic instrument al învățătorilor, în cazul în care acest instrument este aplicat corect. Firește, dacă din gura unui profesor vor curge doar nenumărate laude, prețul lor va fi nul.

Pe de altă parte, încă A. Camus menționa: „Un om aduce mai mult folos când este descris într-o lumină favorabilă, decât dacă este criticat fără sfârșit pentru neajunsurile sale. Fiecare persoană, în mod natural, se străduiește să demonstreze imaginea sa bună.

Cât de des ar trebui să lăudăm?

Să zicem că un profesor nu este zgârcit la laudă, iar altul, dimpotrivă, este foarte zgârcit la laudă, considerând că aceasta trebuie să fie câștigată. Într-un fel, ambii au dreptate. Probabil, această problemă trebuie să fie abordată individual de fiecare pedagog și în corespundere cu particularitățile individuale ale fiecărui copil. Un cuvânt bun poate impulsiona copilul spre „noi fapte eroice”. Unii elevi încep să radieze de bucurie la auzul unei aprecieri binemeritate, pentru alții (dintre cei care permanent sunt lăudați) este adesea util și „un duș rece”.

„În cazul în care nu știți pentru ce să lăudați copilul, inventați un motiv!” – cu această recomandare simplă a psihiatrului și psihoterapeutului V. Levi trebuie să se înarmeze fiecare pedagog.

Funcția principală a laudei constă în transmiterea încrederii pedagogului în puterile proprii ale elevului. Fiecare elev are nevoie de o evaluare pozitivă și aprobarea realizărilor lui. Doar așa putem convinge copilul să învețe și să-i creăm condițiile pentru a învăța cu plăcere.

De ce trebuie neapărat să laudăm elevii? Pentru a aprecia eforturile depuse de elev, pentru a-l susține, a-i spori stima de sine și a-i dezvolta motivația de învățare. Aprobarea învățătorului poate face minuni! Apă, turnată la rădăcinile unei plante care se ofilește, are același efect ca și cuvântul bun al învățătorului adresat unui copil care are nevoie de sprijin și atenție. Sarcina profesorului este de a găsi mereu motive bune pentru aprecieri verbale pozitive adresate elevilor.

Menționăm câteva reguli de aur, de care trebuie să țină cont fiecare pedagog.

- **Lăudați pentru diligență!** Elevul trebuie laudat pentru efortul și străduința depusă mai degrabă decât pentru capacitatea și inteligența sa, dăruită de natură. De exemplu, un elev poate fi laudat pentru scrierea unei dictări: „Bravo! Te-ai pregătit cu sârguință, ai repetat toate regulile!” Dar nu ar fi corect în acest caz să i se spună: „Bravo! Nu ai comis nicio greșeală, ai o cărturărie înăscută!”

- **Lăudați acțiunile, nu personalitatea!** Atunci când laudăm este foarte important să apreciem acțiunile și realizările elevului, nu personalitatea lui. În caz contrar, elevul își poate forma o apreciere neobiectivă a personalității, supraapreciindu-se.

- **Desemnați în mod clar ce laudați!** Este important ca elevul să înțeleagă pentru ce a fost laudat, ce a fost capabil să facă bine. Lauda neargumentată are eficiență scăzută, provoacă îndoieli. De exemplu, dacă doriți să laudați elevul la lecția de Educație plastică, puteți atrage atenția la diverse detalii ale imaginii realizate: „Ce vază frumoasă ai reușit să pictezi!”. Este recomandat să evitați fraze comune: „Ești bun! Un artist adevărat!” Dacă este cazul, încercați să accentuați complexitatea activităților realizate de către elev.

- **Lăudați cu măsura și doar când este cazul!** Lauda profesorului trebuie să fie sinceră, meritată, moderată și rezonabilă, pentru a nu provoca invidia celorlalți elevi. Laudele fără sfârșit își pierd toată valoarea și semnificația, deprind copilul cu succese ieftine. Dacă elevul va fi laudat pentru fiecare lucru neînsemnat, el va aștepta aprobarea tuturor acțiunilor sale. Și dacă nu va primi aprecierea așteptată, va trăi o nedumerire, o frustrare. În afară de aceasta, lauda fără măsură este o cale directă spre supraapreciere, poate deveni cauza leneviei și a indiferenței.

- **Lăudați nu doar „elevii favoriți”!** În fiecare clasă se creează o ierarhie neformală, care presupune că unii elevi sunt vrednici de laudă, într-o măsură mai mare decât alții. Cum să laudăm elevii care nu se bucură de stimă în rândurile colegilor? Lauda insistentă la adresa lor poate agrava atitudinea clasei față de ei. Este important ca astfel de elevi să fie susținuți, să se acorde o atenție specială succeselor și performanțelor obținute. Iar pentru aprecierea „favoriților” se recomandă să fie alese doar cele mai deosebite momente.

- **Opriti-vă pe o undă pozitivă!** Lauda nu trebuie să conțină reproșuri. Laudând discipolul, trebuie să fim atenți ca să nu-l descurajăm. Un exemplu negativ în acest sens: „Ai rezolvat perfect problema! Dar la celelalte exerciții nici nu vreau să mă uit!” Evident, profesorul nu trebuia să rostească ultima propoziție.

- **Nu contrapuneți un elev întregii clase!** Nu laudați elevul pentru o acțiune care nu este acceptată de grup, chiar dacă a făcut un lucru bun. De exemplu, cum să laudăm un discipol la o lecție, dacă doar el unul a pregătit tema? Cel mai potrivit este de a face acest lucru între patru ochi. Într-un asemenea caz, lauda publică (deși este bine-meritată) poate trezi atât invidia, cât și agresivitatea colegilor.

- **Lăudați fără a compara elevii între ei!** Nu se compară succesele, realizările și calitățile personale ale unui elev cu cele ale altor. Nu se compară copilul nici cu copiii din clasă, nici cu copiii mai mari sau rude și cunoscuți (deoarece riscăm să reducem respectul de sine și încrederea în forțele proprii ale unuia dintre copiii comparați). De exemplu, nu se admit formulări precum: „Tudor a citit mai bine decât Ion”; „Ana se pricepe la matematică mai bine decât se pricepea sora sa, care acum este în clasa a V-a”. Comparați succesul de astăzi a copilului cu un succes sau eșec de altădată. De exemplu, spuneți că astăzi a îndeplinit sarcina mai bine decât ieri. O astfel de abordare va ghida copilului către îmbunătățirea succeselor personale.

▪ **Consolidați lauda!** Laudă susținută de comunicare nonverbală (zâmbet, mimică, gesturi deschise) oferă mai multă putere și eficiență.

▪ **Personalizați mesajul de laudă!** Mai eficientă este lauda este exprimată printr-un mesaj personalizat al cadrului didactic. De exemplu: „Mă bucur foarte mult că ai fost capabil să înveți și să povestești expresiv textul.” O asemenea laudă favorizează stabilirea unei legături mai apropiate între elev și învățător.

Lauda este un instrument foarte eficient, important și delicat în educația copiilor. O laudă rezonabilă este strâns legată de așteptări rezonabile, iar majoritatea elevilor sunt capabili să le justifice. Este important ca pedagogul să țină minte că cele mai valoroase și eficiente laude pentru elevi sunt cele meritate și moderate. Căutați motive pentru a lauda elevii cu certitudine le veți găsi!

Lauda colectivului, recunoașterea succesului de către toți colegii este deosebit de importantă pentru fiecare elev. Fiecare copil vrea să se afirme nu doar în ochii profesorului, dar și printre colegii. În acest sens, ar fi o idee bună dacă unele realizări ale copilului ar fi lăudate de întreaga clasă sau școală. De exemplu, ovații publice pentru câștigătorii unui concurs, unei olimpiade școlare, pentru elevii ce au realizat un proiect foarte interesant.

2.1.3. Metode, procedee și tehnici de evaluare în contextul ECD

Metoda de evaluare reprezintă calea pe care o urmează, pe care o parcurge învățătorul împreună cu elevul/elevii săi în demersul evaluativ.

Metodele de evaluare pot fi clasificate în funcție de diverse criterii. După criteriul istoric, se diferențiază:

▪ *metode tradiționale de evaluare:* evaluarea orală; evaluarea scrisă; evaluarea prin probe practice; testarea (prin teste docimologice).

▪ *metode moderne, alternative/complementare de evaluare:* observarea sistematică a comportamentului elevului în activitatea școlară; portofoliul; investigația; proiectul; autoevaluarea.

➤ **Observarea sistematică a comportamentului elevului** oferă cadrului didactic posibilitatea de a evalua:

▪ *concepțe și capacități* însușite de elev;

▪ *atitudinea elevilor față de sarcina dată:* concentrarea asupra sarcinii de rezolvat, implicarea activă în rezolvarea sarcinii, punerea unor întrebări pertinente învățătorului, îndeplinirea sarcinii, revizuirea procesului de îndeplinire și a rezultatelor.

▪ *comunicarea:* discutarea sarcinii cu învățătorul în vederea înțelegerii acesteia.

Observarea este „una dintre metodele de cunoaștere a personalității umane, care constă în consemnarea metodică, fidelă și intenționată a diferitelor manifestări de comportament individual sau colectiv, așa cum se prezintă ele în fluxul lor natural de manifestare.”⁴ „Această metodă oferă mari resurse de cunoaștere a elevului în raport cu interesele și preocupările acestuia, cu motivația pentru studiu și cu posibilitățile sale raportate la cerințele vieții școlare. Ea pune direct în evidență ceea ce toate celelalte metode de evaluare oferă numai indirect și anume cunoașterea interesului și a atitudinii elevului față de învățare. Îndeplinirea sistematică a îndatoririlor școlare, oferta de răspuns pe care o fac în timpul lecțiilor, dorința de a participa la ceea ce întreprinde pe parcursul acestora și alte manifestări de acest fel sunt semnificative pentru pregătirea și gradul de pregătire ale elevilor”.⁵

În linii generale, **etapele observării** sunt următoarele:

▪ *Pregătirea cadrului didactic în vederea observării, cu mobilizarea resurselor spirituale și tehnice de care dispune:* lansarea unei/unor ipoteze; documentarea în problemă; precizarea obiectivului/scopului urmărit; pregătirea unor aparate, instrumente necesare (grila de observare).

⁴ I. Holban. *Cunoașterea elevului: sinteză a metodelor*

⁵ I.T. Radu, 2000, pag. 225

- *Observarea propriu-zisă*: diminuarea subiectivismului, prin observări repetate și confirmări pe alte căi/ modalități; păstrarea caracterului natural al fenomenului studiat; menținerea discreției (elevii/elevul trebuie surprins în modul său natural de manifestare, să nu știe că este obiect de studiu); notarea imediată a observațiilor, dar nu în fața elevilor.

- *Prelucrarea și interpretarea datelor*: stabilirea elementelor esențiale; stabilirea raporturilor, a relațiilor cauzale; desprinderea generalului, a concluziilor.

Condițiile unei bune observări solicită: stabilirea clară a scopului, a obiectivului urmărit; selectarea formelor ce vor fi utilizate, a condițiilor și mijloacelor necesare; elaborarea unui plan riguros de observație; consemnarea imediată a celor observate (protocol de observare); efectuarea unui număr optim de observări; desfășurarea în condiții cât mai variate; asigurarea discreției (elevii/elevul să nu-și dea seama că se află sub observație).

Ca orice metodă, observarea are **avantaje și limite**:

- *avantajul* esențial constă în surprinderea fenomenelor psihopedagogice în ritmul și în modul lor natural de manifestare; observarea se realizează asupra comportamentelor reale în clasă; ea este necesară și eficientă în orice situație educațională;

- *dezavantajul* constă în aceea că, dintre toate metodele, se pare că este cea mai subiectivă, fapt ce face absolut necesară completarea datelor obținute din observare cu date obținute prin alte metode; în plus, observarea este o metodă de evaluare care cere mult timp.

➤ **Portofoliul** s-a impus din nevoia promovării unei metode de evaluare flexibile, complexe, integratoare, ca alternativă viabilă la modalitățile tradiționale. Semnificația adoptării portofoliului ca metodă alternativă constă în aceea că oferă cadrului didactic și elevului, deopotrivă, o metodă care să îmbine pe deplin funcțiile formativă și informativă ale evaluării.

Portofoliul este definit prin câteva **caracteristici**:

- este o selecție a lucrărilor reprezentative care pun în evidență progresele elevului în învățarea școlară, în funcție de obiectivele propuse;

- această selecție poate include observații pertinente ale învățătorului în situații de învățare și de evaluare;

- elevul participă la elaborarea portofoliului său, alegând chiar el lucrări reprezentative ale progreselor sale;

- elevul poate să se autoevalueze în anumite situații de învățare sau de evaluare și să reflecteze asupra achizițiilor sale.

- într-un portofoliu pot să figureze trasee ale momentelor de reglare semnificativă.

Se recomandă ca fiecare elev să dețină un **portofoliu de performanță școlară** bazat pe produsele recomandate și criteriile aferente de succes, în care, drept dovadă de înregistrare a performanțelor, se vor aduna lucrările scrise/practice, testele, probele, fișele de evaluare, autoevaluare etc. Totalitatea lucrărilor cumulate în portofoliu pe durata învățării definește dezvoltarea achizițiilor elevului și exprimă *ceea ce știe elevul* (ca informație), precum și *ceea ce știe să facă* în mod concret, practic. Evaluarea acestor variabile permite optimizarea demersului formativ. Astfel, portofoliul va funcționa în calitate de metodă alternativă de evaluare.

➤ **Autoevaluarea** este o metodă alternativă de evaluare care se pretează pe orice tip de evaluare în contextul ECD, dar și o capacitate care relevă raportul persoanei față de ea însăși cu privire la procesul și rezultatele activității, faptelor proprii apărute în calitățile de personalitate.

Funcțiile autoevaluării sunt:

- de constatare (ce știu bine, ce știu mai puțin bine?)
- de mobilizare (am reușit să fac mult, dar la tema respectivă mai am rezerve)
- de proiectare (ca să nu am probleme în continuare, trebuie să repet următoarele).

Funcțiile date determină **condițiile necesare pentru educarea capacității de autoevaluare**:

- prezentarea sarcinii de lucru (produsului) și a criteriilor de succes;
- încurajarea elevilor pentru a-și pune întrebări legate de modul de realizare a sarcinii (conștientizarea criteriilor);

- aplicarea controlată a unor grile de autoverificare;

- încurajarea evaluării în cadrul grupului sau al clasei (evaluarea reciprocă);
- completarea unui chestionar (fișă de autoevaluare) la sfârșitul unei sarcini de lucru relevante.

Realizarea schimbării de la aprecierea cantitativă la cea calitativă impune o reorientare a activității de autoevaluare în cadrul orelor, astfel încât să stăvilească obișnuința înrădăcinată de a aprecia doar cât știe elevul și să favorizeze o nouă abordare – saltul de la *cât* la *cum*. Pentru exemplificare, contrapunem:

<i>abordări cantitative</i>	<i>abordări calitative</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Cât ai realizat din cele propuse? • Apreciază-ți rezultatele obținute. • Cum ți-a reușit sarcina? (foarte bine; bine; suficient) 	<ul style="list-style-type: none"> • Cât de mulțumit/satisfăcut ești de realizarea sarcinii? • Apreciază-ți modul în care ai realizat sarcina. • Cum ți-a reușit sarcina? (independent; ghidat; cu sprijin)

➤ **Semaforul** (procedeul cromatic) se aplică pentru exprimarea modului în care elevii înțeleg un nou concept sau sarcină de lucru:

- la dispoziția elevilor se pune un set de trei cartonașe colorate în luminile semaforului;
- la solicitarea cadrului didactic, elevii ridică un cartonaș: verde - dacă înțeleg, galben - dacă nu sunt siguri, roșu - dacă nu înțeleg;
- secvența poate fi reluată sau pot fi solicitați cei care au ridicat cartonașul verde să furnizeze explicații colegilor, eventual într-o activitate pe grupuri mici, omogene (elevi care au ridicat cartonașe de trei culori).

Folosind în acest mod învățarea prin cooperare, cadrul didactic oferă elevilor posibilitatea de a se implica în învățare, de a ajunge la soluții în mod independent, ghidat sau cu mai mult sprijin. Învățătorul va interveni când ghidarea sau sprijinul sunt solicitate sau când constată că un anumit grup nu avansează în activitate sau abordarea este greșită.

Procedeul cromatic poate fi utilizat și în contextul autoevaluării și al evaluării reciproce. În acest context, **atenționăm cadrele didactice la necesitatea diversificării procedeelelor folosite pentru exprimarea judecăților de valoare**. Utilizarea în permanență a culorilor semaforului induce elevilor asocieri nedorite, de exemplu: „astăzi am primit verde”; „am realizat sarcina pe roșu” etc. Important este ca elevul să se învețe a-și aprecia comportamentul performanțial (independent, ghidat, cu sprijin) și să fie motivat pentru a-și spori nivelul. Pot fi create multiple alternative eficiente și aplicabile de rând cu procedeul cromatic. De exemplu: sublinierea/bifarea/încercuirea cuvântului respectiv; colorarea cu creionul simplu a uneia dintre trei imagini pe care sunt scrise nivelurile; reprezentarea nivelului printr-un cod dat (emoticoane, figuri geometrice, litere etc.) etc.

➤ **Răspunsul la minut** este o tehnică bazată pe întrebări clare care solicită răspunsuri scurte și exacte. Se convine cu elevii că răspunsurile nu vor fi comentate și nici corectate. Ca rezultat, cadrul didactic va putea identifica aspectele care trebuie reluate sau clarificate.

➤ **Cu ochii închiși** – o tehnică bazată pe concentrare, dar și relaxare, potrivită atunci când elevii sunt un pic agitați:

- se propune elevilor să lase capul pe masă, dar să țină pixul în mână pe o foaie;
- se adresează o întrebare care are ca răspuns o literă/un număr/un cuvânt scurt; de obicei, întrebarea vizează un concept-cheie al lecției;
- elevii scriu răspunsul, lasă pixul și continuă să se relaxeze; între timp, învățătorul trece printre bănci și observă răspunsurile scrise;
- după 3-5 minute, timp în care toți reușesc să se odihnească, se anunță răspunsul corect, iar elevii se autoapreciază.

➤ **Fără mâini ridicate** este o tehnică cu efect de încurajare. Învățătorul adresează o întrebare/sarcină, lasă elevilor timp de gândire, poate să le sugereze să discute în perechi sau în grupuri mici. Odată cu solicitarea răspunsului, atenția se transferă (într-un manieră cât mai firească) către anumiți elevi – cei timizi, tăcuți sau neîncrezători în forțele proprii.

- **Corectarea în pereche** este o tehnică care se pretează pe contextul evaluării reciproce:
  - după realizarea individuală a unei lucrări/probe/sarcini, se face schimb de caiete/fișe;

- fiecare elev contrapune cele realizate de coleg cu **grila de verificare** prezentată pe tablă/fișă/ecranul proiectorului;
- la final, elevii pot consemna pe caietul citit impresii, observații, recomandări; la înapoierea caietului, acestea pot fi discutate în pereche.

Se constată atenția sporită acordată atât de cel care este dator să analizeze, cât și de cel care ia cunoștință de aprecierile primite. Astfel se realizează concomitent evaluarea acțiunii celuilalt și propria sa evaluare.

➤ **Gândește-Perechi-Prezintă** este o tehnică de lucru în perechi, care poate fi utilizată în contextul evaluării pentru învățare:

- *Gândește*: întâi elevii lucrează individual, timp de 3-5 minute, asupra sarcinii propuse;
- *Perechi*: apoi, elevii discută în perechi rezultatele obținute în mod individual, formulează o variantă comună (îmbinând ideile sau aoptând o variantă mai reușită, cizelând-o) și o notează pe o fișă/poster conform cerințelor;
- *Prezintă*: la final, fișele/posterele completate în perechi de afișează și se contrapun în mod frontal; câteva perechi își argumentează soluțiile; se elucidează și se (auto)corectează eventualele greșeli; se realizează aprecieri valorice asupra rezultatelor activității.

➤ **Turul galeriei** este o tehnică de lucru în echipe, care, de asemenea, poate fi valorificată în contextul evaluării pentru învățare:

- fiecare echipă realizează sarcina propusă pe un poster;
- posterele se afișează, pe pereții sălii la anumită distanță unul față de altul, pentru a permite circulația ulterioară a echipelor.
- la semnalul învățătorului, echipele circulă prin sală, de la un poster la altul, le examinează și notează direct pe ele propunerile lor.
- după încheierea circulației, echipele își examinează posterele și realizează o prezentare finală a produsului.

2.1.4. Tehnici de reflecție în contextul ECD

Reflecția este o activitate importantă în procesul de formare a competențelor, la general, și în contextul ECD, în special. Prin reflecție, elevii își consolidează cunoștințele noi și își restructurează activ schema cognitivă inițială, pentru a include în ea noi concepte. Pornind de la ideea că învățarea înseamnă schimbare care se manifestă sub forma unui alt mod de a înțelege, de a se comporta, a gândi, această schimbare are loc doar atunci când cei care învață se implică activ în restructurarea tiparelor vechi, pentru a include în ele noul. Reflecția, ca etapă de final a lecției, importantă în procesul de formare a competențelor, urmărește:

- asigurarea condițiilor pentru ca elevii să exprime în propriile lor cuvinte ideile și informațiile atestate/asimilate;
- generarea unui schimb sănătos de idei între elevi, prin care să-și dezvolte vocabularul și capacitatea de exprimare;
- crearea contextului pentru exteriorizarea atitudinilor în raport cu cele învățate.

În continuare propunem tehnici de reflecție aplicabile în contextul ECD, care pot fi procesate de către învățători într-o modalitate personalizată și ținând cont de specificul clasei I: gradul de însușire a citit-scrisului, dar și nivelul de maturitate școlară.

➤ **Întrebări de echilibrare** cognitiv-informațională. Sunt întrebări formulate de elev, din dorința de a-și clarifica informația sau de a și-o îmbogăți.

➤ **Întrebări de control sau de confirmare**. Sunt întrebări convenționale care nu aduc nici un spor informațional pentru cel care le formulează întrucât acesta cunoaște deja răspunsul lor⁶. După criteriul gnoseologic, aceste întrebări pot fi clasificate astfel:

- reproductiv-mnemotehnice: *Ce ați văzut/auzit? Ce ați aflat? Ce ați reținut?* etc.
- reproductiv-cognitive: *Cum? Ce? Unde? Când? Ce anume?*

⁶ apud D. Ungureanu

- procesuale: *Cum? În ce fel? Cum altfel? Cât anume?*
- finalist-deliberative: *De ce? Din ce cauză? În ce scop?*
- relaționale: *Ce legătură este între...? Ce se întâmplă dacă?*
- de comparare: *Ce asemănări/deosebiri sunt între?*
- de clasificare: *De câte feluri?*
- de ordonare: *Al câtelea?*
- de sinteză procesuală: *În concluzie...?*
- **Întrebări de atitudine** (sau de poziție/opinie):
  - opiniale: *Ce crezi? Cum consideri? Care este părerea ta? Cum interpretezi?*
  - opționale: *Care/cine/ce... dintre ... Crezi că?*⁷
- **Completarea unor propoziții lacunare:** *Azi am descoperit... Acum am înțeles... Nu am înțeles... Un lucru pe care l-am învățat... Nu voi uita niciodată că ... Mă voi strădui să ... Sunt încrezut (ă) că pot să ... Mi-a părut captivant să ... Mai greu mi-a părut ... Știu cu siguranță că ... A fost mai greu să ... Cel mai simplu s-a dovedit a fi ... Nu mi-a fost clar ... M-am descurcat ușor la ... A fost interesant să ... Deja știu că ... Nu voi greși niciodată la ... etc.*
- **Alege floarea.** Elevii aleg o floare și comentează alegerea în funcție de cum au lucrat pe parcursul lecției. De exemplu, pe flori poate fi scris: independent; ghidat de învățător; cu mai mult sprijin; cu interes, cu străduință, cu dificultate etc.
- **Declar lumii întregi!** La un microfon improvizat, elevii pe rând desprind esențialul din lecția desfășurată. Discursul începe cu enunțul: „Declar lumii întregi!”

2.1.5. Fișe de lucru pentru elevi în contextul ECD

Instrumentul de evaluare prezintă o probă, o grilă, un chestionar, un test de evaluare care „colectează” informații, „produce” dovezi semnificative despre aspectele sau rezultatele luate în considerare. El se compune din itemi care solicită tehnici de declanșare/prezentare/redactare a răspunsurilor și servește pentru a culege informații despre felul cum au învățat și ce au învățat elevii, a analiza aceste informații, a le interpreta, a comunica judecățile formulate etc.

Ținând cont de faptul că baza metodologică a ECD este evaluarea pentru învățare, instrumentele de evaluare trebuie să constituie și ghiduri de învățare pe baza criteriilor de succes aferente produsului evaluat.

În continuare propunem exemple de fișe de lucru pentru elevii clasei I în contextul ECD, care pot fi procesate de către învățători într-o modalitate personalizată, dar și dezvoltate pentru clasele II-IV. Se recomandă a fi analizate cele propuse, iar fiecare învățător să-și creeze propriul sistem de instrumente, care să faciliteze integrarea micilor școlari în demersul ECD. În clasa I este deosebit de important de a adapta fișele de lucru pentru elevi la gradul de însușire a citit-scrisului, dar și la nivelul de maturitate școlară al elevului.

➤ **Fișă „Emoticoane”.** *Disciplina: Limba română. Produsul școlar P17: Transcriere de text*

Elevii primesc fișa împreună cu sarcina, învățătorul explicând modul de aplicare. După activitatea de transcriere, elevii vor reveni la fișă și vor exprima gradul de satisfacție personală referitor la modul în care au reușit să îndeplinească sarcina, schițând în mod corespunzător buzele pe emoticonul respectiv. Pe parcursul activității, învățătorul trece printre rânduri și monitorizează activitatea. După verificare, învățătorul completează coloana respectivă și anexează fișa la lucrare, pentru a contrapune la lecția următoare rezultatele activității de transcriere (lucrarea verificată) și fișa completată de elev și de învățător, în vederea educării capacităților de autoevaluare la elevi.

Atenționăm la faptul că în fișă nu este utilizat termenul „criterii de succes”, dar se propune o formulare accesibilă pentru copii - „pașii spre succes”.

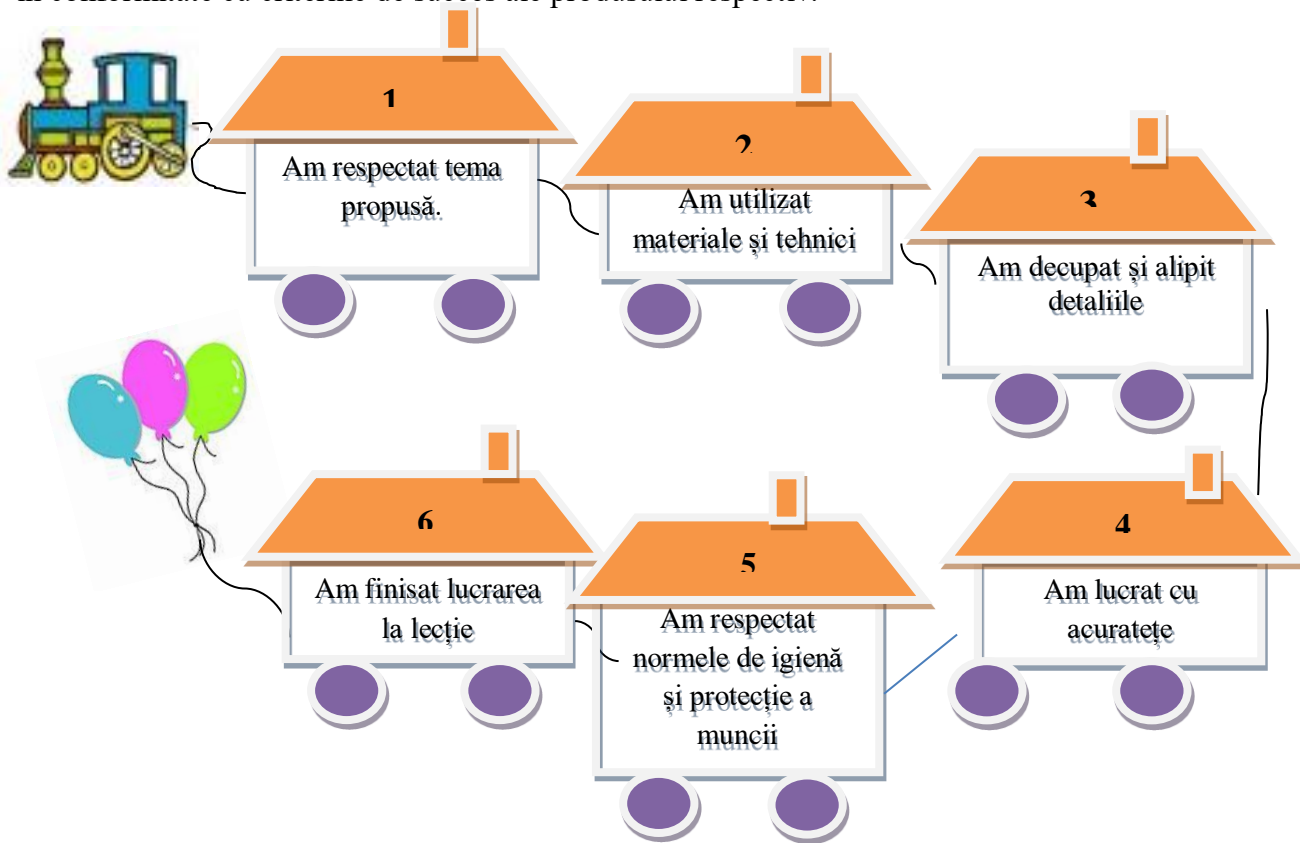
Într-o asemenea structură poate fi inclusă și o coloană pentru opinia colegului, în vederea educării spiritului de obiectivitate în aprecierea reciprocă.

⁷ apud I. Cerghit

Pașii spre succes:	Eu	Învățătorul
Am transcris corect textul.	☺	
Am aranjat textul în pagină.	☺	
Am scris cu acuratețe.	☺	

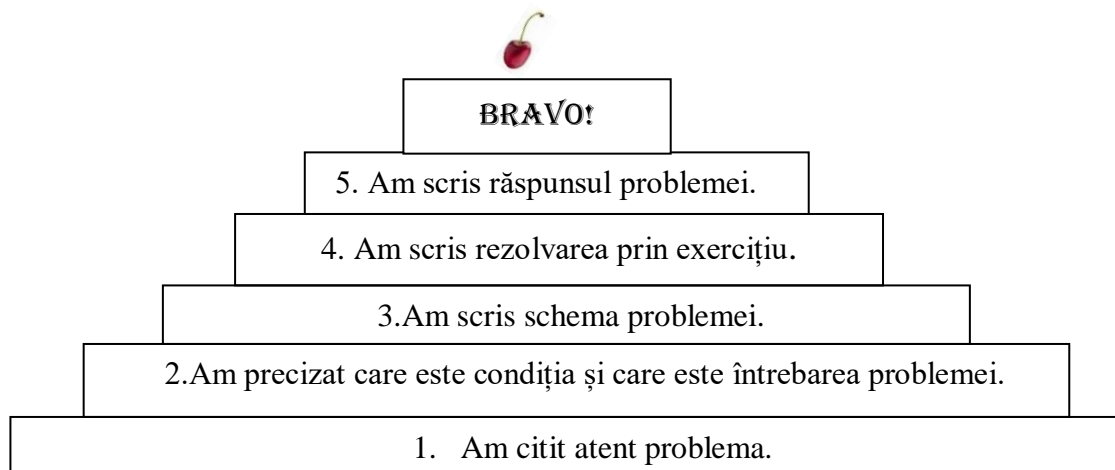
➤ **Fișă „Trenulețul vesel”.** *Disciplina: Educația tehnologică. Produsul P2: Lucrare practică: colaj*

Acest instrument poate fi aplicat la etapa Reflecție. Elevii primesc fișa înainte de a începe lucrul. Împreună cu învățătorul (deoarece nu toți elevii pot citi) urmăresc atent pașii de parcurs pentru a „lua baloanele aduse de trenuleț”. Confectionează un colaj-felicitare, apoi revin la fișă și colorează ferestrele vagoanelor conform legendei: verde – independent, fără greșeli; galben – cu mici corectări, ghidat de învățător; roșu – cu mai mult sprijin din partea învățătorului. Înscrierile de pe vagoane sunt în conformitate cu criteriile de succes ale produsului respectiv.

➤ **Fișă „Cireșa de pe tortă”.** *Disciplina: Matematică. Produsul școlar P5: Rezolvarea problemelor simple*

Acest instrument poate fi administrat periodic, la etapa Realizarea sensului. Elevii primesc fișa concomitent cu problema care trebuie rezolvată. Împreună cu învățătorul (deoarece nu toți elevii pot citi), urmăresc atent treptele care trebuie urcate pentru a „lua cireșa de pe tortă”, rezolvă problema, revin la fișă și colorează treptele conform legendei: verde – independent, fără greșeli; galben – cu mici corectări; roșu – cu sprijinul învățătorului. Înscrierile de pe trepte sunt în conformitate cu criteriile de succes ale produsului respectiv.

2.1.6. Tehnologia evaluării sumative orale (ESO)

Evaluarea orală reprezintă o formă a conversației evaluative prin care învățătorul urmărește determinarea cantitativă și calitativă a performanțelor elevilor.

Evaluarea sumativă orală (ESO) este la fel de importantă ca și forma scrisă a evaluării sumative și are drept scop verificarea gradului de posedare a competențelor de comunicare orală:

- perceperea corectă a mesajului audiat, citit, auzit în limitele standardelor de conținut;
- utilizarea în contexte noi, necunoscute a vocabularului însușit;
- producerea mesajelor orale, în variate contexte.

În clasele I-IV, ESO se va proiecta și realiza la disciplinele din ariile curriculare „Limbă și comunicare”, „Educație sociumanistică”. Poate fi valorificată în mod personalizat și la alte discipline școlare, de exemplu „Educație muzicală”, „Dezvoltare personală”.

ATENȚIE! Evaluarea sumativă orală (ESO) este parte integrantă a evaluării sumative (ES). Proba scrisă cu cea orală cumulează subcompetențele de evaluat în contextul ES. În catalog se va fixa calificativul pentru fiecare probă separat.

ESO se proiectează și se realizează pe parcursul semestrului, ținând cont de necesitățile și particularitățile elevilor clasei, precum și de specificul disciplinei. Pot fi desfășurate în cadrul unui modul (nu este obligatoriu să se desfășoare la sfârșitul modulului), vizând o anumită finalitate.

ESO poate fi realizată prin: interviuri, expuneri orale, dialoguri, comunicări orale, chestionări orale, conversații, prezentări.

➤ **Proiectarea ESO:**

- Se alege produsul școlar care va fi supus evaluării, prin raportare la sub-competențele selectate în proiectarea de lungă durată. De exemplu, produsele pentru ESO la Limba română se vor alege dintre cele referitoare la: *Comunicare orală, Lectura, Lectura particulară.*
- Se elaborează carduri cu itemi de evaluare a produsului.
- Se elaborează fișa de înregistrare a rezultatelor: diagramă, grilă.

➤ **Cardul:**

- constituie un instrument de evaluare sumativă și conține o sarcină pe care elevul o efectuează în mod expres, timp de 5-7 minute de pregătire.
- prezintă o situație semnificativă⁸ bazată pe elementul spontaneității; spontaneitatea determină acțiunea prin care elevul realizează o sarcină asemănătoare activităților cotidiene, în care transferă în viață cele învățate la lecții.
- este elementul care deosebește evaluarea formativă de cea sumativă prin situația spontană sau semnificativă.

➤ **Un posibil model al procedurii de organizare:**

- 7 elevi vor extrage cardul pe care este imprimat un text necunoscut pentru ei;

⁸ reprezintă o situație din viață, constituită din mai multe situații-problemă și având un caracter inter/transdisciplinar [9].

- elevii se aranjează într-un grup sub formă de cerc sau la câteva (2-3) mese unite pe o linie, nu neapărat în fața clasei;
- se acordă timp de pregătire (5-7 minute), apoi fiecare elev prezintă sarcina întregului grup; prezentarea fiecărui elev trebuie să dureze cel mult 2 minute;
- învățătorul înregistrează în diagrama sa calificativul acordat, apoi îl întreabă pe elev ce calificativ merită;
- învățătorul demonstrează calificativul înregistrat și îl compară cu al elevului;
- învățătorul este decidentul calificativului; în cazul în care nu coincide cu calificativul elevului, argumentează în baza descriptorilor; deoarece evaluarea sumativă „sanționează performanța”, ultimul cuvânt este al învățătorului;
- după ce au prezentat acești 7 elevi, vine rândul următorilor.

ATENȚIE! Organizarea ESO are loc în funcție de numărul elevilor în clasă. **Dacă în clasă sunt mai mult de 20 de elevi, atunci învățătorul poate realiza ESO timp de 2 ore.**

➤ **Ce pot face ceilalți elevi în timp ce are loc proba de evaluare sumativă orală?**

- Poate fi organizat atelierul de lectură/discuție/creație
- Citesc în cartea de lectură
- Completează fișa de lectură
- Creează o imagine pentru un text literar
- Lucrează cu o fișă, căutând informații în internet
- Privesc (cu căști) un desen animat și rezolvă „Explozia stelară”
- Privesc (cu căști) un desen animat și completează apoi o agendă de înțelegere a filmului
- Rezolvă integrale
- Rezolvă sarcini pentru elevi isteți
- Lucrează la un poster comun
- Fac ordine în portofoliu
- Își evaluează propriul portofoliu
- Își aleg sarcini de la *panoul curioșilor* sau *panoul Vreau să știu*

2.1.7. Tehnologia evaluării prin probe practice

Probele practice pot fi valorificate în cadrul evaluărilor formative și sumative în clasele I-IV la diverse discipline din toate ariile curriculare, în funcție de necesitățile elevilor, aspecte specifice disciplinei, competențelor și conținuturilor vizate, produselor evaluabile.

Pentru crearea condițiilor necesare desfășurării probelor practice cadrul didactic:

- va selecta din curriculum activități relevante în raport cu sub-competențele de evaluat;
- va elabora cerințele sarcinilor;
- va focaliza probele pe sarcini „autentice” – situații, probleme reale, cu impact semnificativ; se va promova valorificarea judicioasă a sarcinilor din manualul aprobat de MECC;
- va pregăti echipamentele și materialele necesare elevilor;
- va stabili criteriile de evaluare, incluzând timpul necesar efectuării cerințelor sau, în cazul probelor sportive, timpul minim/ maxim de străbătut o distanță, de realizat o probă, calitatea lucrărilor efectuate, respectarea normelor de securitate și protecție a muncii;

Cadrul didactic, pe parcursul studierii unităților de învățare, va explica/demonstra mai întâi cum trebuie realizate lucrările respective, iar în timpul evaluării va urmări aceste cerințe.

Aprecierea în cadrul acestor probe are un grad ridicat de obiectivitate și este facilitată de faptul că implică produse care pot fi analizate prin raportare la criteriile obiective precise.

Caracteristici ale probelor practice în contextul:

evaluării formative	evaluării sumative
<ul style="list-style-type: none"> • Pentru o bună desfășurare a probelor practice formative se disting cinci etape: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Conceptualizarea</i>: explicațiile date de către învățător; 2. <i>Demonstrarea</i>/ instrucțiunile date de către învățător; 3. <i>Încercarea</i>/ realizarea lucrărilor practice sub îndrumarea cadrului didactic cu folosirea comentariilor, sprijinului, corectărilor în cazul comiterii unor greșeli; 	<ul style="list-style-type: none"> • Pentru o bună desfășurare a probelor practice sumative se vor respecta trei etape: <ol style="list-style-type: none"> 1. etapa pregătitoare; 2. executarea probei practice; 3. etapa de evaluare.

<p>4. <i>Etapa de performanță.</i> Fiecare elev în mod independent execută lucrarea. Cadrul didactic va acorda o atenție deosebită elevilor ce întâmpină dificultăți în realizarea sarcinii.</p> <p>5. <i>Evaluarea.</i> La această etapă se evaluează produsul realizat. Se ia în considerare calitatea produsului, respectarea timpului, utilizarea corectă a materialelor necesare, executarea corectă etc.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Probele practice pot fi efectuate nu doar în sala de clasă, dar și în afara școlii. 	<ul style="list-style-type: none"> • Probele practice pot fi desfășurate nu doar în sala de clasă, dar și în afara școlii.
<ul style="list-style-type: none"> • Elevii trebuie să cunoască din timp tematica lucrărilor practice, pentru a realiza o bună planificare a lucrărilor și, uneori, confecționarea de către elevi a unor materiale necesare desfășurării acestor probe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tematica este determinată de contexte specifice;
<ul style="list-style-type: none"> • Evidențiază procesul învățării; • Asigură o reglare a proceselor de formare a elevului; 	<ul style="list-style-type: none"> • Evidențiază rezultate învățării; • Oferă un grad ridicat de obiectivitate;
<ul style="list-style-type: none"> • Probele practice pot fi realizate individual, în perechi sau în microgrupuri. Pentru organizarea eficientă a probelor practice se recomandă formarea a 4 grupuri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Probele practice pot fi realizate individual, în perechi sau în microgrupuri. Pentru organizarea eficientă a probelor practice se recomandă formarea a 4 grupuri.
<ul style="list-style-type: none"> • Rezultatele evaluării trebuie comunicate și discutate cu elevii și părinții acestora și fiecare acțiune de evaluare trebuie urmată de strategii de ameliorare a dificultăților constatate. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rezultatele evaluării trebuie comunicate și discutate cu elevii și părinții acestora.
<ul style="list-style-type: none"> • Se apreciază abilitățile de aplicare a cunoștințelor, se stabilesc recuperări până se asigură succesul. 	<ul style="list-style-type: none"> • Se evaluează abilitățile de aplicare a cunoștințelor.

Sarcini posibile în realizarea probelor practice:

confecționarea unor obiecte; executarea unor experiențe sau lucrări experimentale; organizarea și interpretarea unor date/informații/ rezultate: tabele sau alți organizatori grafici; interpretarea unui anumit rol; trecerea unor probe sportive, etc.

Probele practice pot fi asociate cu metoda proiectului, în special, cu proiectul de grup.

Se recomandă cadrelor didactice utilizarea variată a metodei proiectului, în conformitate cu **tipurile proiectelor:**

- după metoda dominantă: de cercetare; de creație; de joc pe roluri; de informare; de orientare practică;
- conform conținutului obiectual: monoproyecte; proiect interdisciplinar;
- după numărul de participanți: individuale; în perechi; în grup.

Elaborarea proiectului necesită o perioadă mai mare de timp (câteva zile sau câteva săptămâni) și poate fi sarcină de lucru individual sau de grup.

În utilizarea acestei metode se parcurg următoarele *etape:*

1. Stabilirea temelor pentru proiect (pot fi implicați și elevii, dacă le este deja familiar acest tip de activitate).
2. Stabilirea și precizarea perioadei de realizare a proiectului.
3. Familiarizarea elevilor cu exigențele specifice elaborării unui proiect.
4. Planificarea activității (individuale sau de grup): formularea obiectivelor proiectului; constituirea grupelor de elevi (dacă este cazul); distribuirea/ alegerea subiectului de către fiecare elev/ grup de elevi; distribuirea/ asumarea responsabilităților de către fiecare membru al grupului; identificarea surselor de documentare.
5. Desfășurarea cercetării/colectarea datelor.
6. Realizarea produselor/materialelor.

7. Prezentarea rezultatelor obținute/proiectului.
8. Evaluarea proiectului.

Este indicat ca profesorul să le recomande elevilor ca în realizarea proiectului să respecte următoarea *structură* (adaptare după Stoica, 2001, p. 60-61):

- a. Pagina de titlu (include tema proiectului, numele autorului/autorilor, școala, clasa, perioada de realizare);
- b. Cuprinsul (se precizează titlurile capitolelor și subcapitolelor);
- c. Introducerea (se fac referiri la importanța temei, cadrul conceptual și metodologic);
- d. Dezvoltarea elementelor de conținut prezentate în cuprins;
- e. Concluzii;
- f. Bibliografie;
- g. Anexe.

Pe parcursul realizării proiectului, cadrul didactic oferă suport și consultații elevilor în desfășurarea cercetării, în colectarea datelor necesare și poate efectua evaluări parțiale.

Evaluarea proiectului implică atât raportarea la calitatea produsului, cât și la calitatea procesului, a activității elevului. În acest sens, este necesar ca învățătorul să formuleze criterii clare, susceptibile de a asigura o evaluare obiectivă, și să le comunice elevilor.

Condiții recomandate pentru desfășurarea probei practice în cadrul ES:

1. Elevii vor realiza un produs în timpul orei destinate ES.
2. Elevii vor afla sarcina în timpul lecției.
3. Elevii pot avea doar lista materialelor necesare pentru proiect.
4. Sarcina propusă trebuie să constituie un produs realizabil timp de 20 de minute.
5. Sarcina va viza o competență materializată într-un produs.
6. Elevii vor avea toate condițiile necesare pentru desfășurarea probei.
7. La ES poate fi evaluat produsul, prezentarea produsului sau activitatea în echipă. Cadrul didactic va anunța elevii din timp.
8. Învățătorul monitorizează procesul de lucru în care este implicat elevul, fără a da explicații, fără a aprecia în proces.
9. Aprecierile pot fi realizate de către cadrul didactic în baza unei grile cu punctaj sau cu descriptori generali, fără a se stabili calificative.

2.1.8. Instrumente de comunicare socială (părinți, familie, reprezentanți legali ai copilului) a rezultatelor evaluării

În procesul de comunicare cu părinții, în scopul îmbunătățirii rezultatelor școlare, cadrele didactice vor utiliza diverse metode, procedee și forme: note informative de tip scrisori, scurte mesaje scrise, e-mailuri, consilieri *tete-a-tete*, mentoring, coaching.

Informarea părinților despre rezultatele școlare trebuie adaptată la stilul de comunicare cu fiecare familie în parte. Cadrele didactice vor conveni cu reprezentanții legali ai copilului despre modul în care comunicarea va fi mai eficientă.

➤ **Consilierile *tete-a-tete*** vor urmări facilitarea învățării elevului și stabilirea sarcinilor comune în interesul copilului. În cadrul acestor consilieri învățătorii vor respecta principiul confidențialității, vor discuta despre succesele și dificultățile copilului, vor asculta părinții despre modul în care copilul se încadrează în școlaritate. Comunicarea trebuie să fie însoțită de dovezi, fără a face comparații cu alți elevi. De obicei, se discută pe baza portofoliului performanțelor școlare al elevului, pe baza caietelor și a notițelor individuale ale învățătorului.

➤ **Corespondența** este o formă eficientă de comunicare cu părinții, mai ales în situațiile în care contactul direct cu părinții nu este posibil sau este mai dificil de realizat din anumite motive. Formele de corespondență pot fi variate, valorificând tot spectrul de tehnologii informaționale care le este accesibil părinților și cadrelor didactice.

Scrisorile către părinți pot informa despre rezultatele elevilor, pot oferi aprecieri asupra unor succese și recomandări de eficientizare în familie. Prin scrisori se așteaptă ameliorarea sau soluționarea unor situații dificile în parteneriat cu părinții. Se va asigura încurajarea părinților.

Caracterul scrisorii trebuie să fie confidențial, iar volumul – rațional. Informația trebuie să fie operațională, să aprecieze comportamente concrete în raport cu anumite achiziții intelectuale sau atitudinale. Scrisorile trebuie să fie transmise periodic, atunci când apare necesitatea, dar nu mai rar decât o dată în lună. Scrisorile se întocmesc pe baza informației acumulate în procesul de învățare.

Prezentăm câteva exemple de scrisori:

<p style="text-align: center;"><i>Stimată familie _____,</i></p> <p><i>Cu o deosebită plăcere vin să vă comunic că fiica dvs. _____ are succese frumoase la limba română, lucrând independent sau cu ghidare minimă pe parcursul lecțiilor, dând dovadă de acuratețe, corectitudine și creativitate în realizarea diverselor sarcini.</i></p> <p><i>Pentru a îmbunătăți exprimarea orală și a îmbogăți vocabularul, ne-am propus să vizităm mai des biblioteca. În acest sens, vă rugăm să ne fiți parteneri de lectură prin a discuta împreună lecturile efectuate, a solicita exprimarea verbală a emoțiilor și a sentimentelor trăite în timpul lecturii.</i></p> <p><i>Cu încredere și mulțumiri, învățător _____.</i></p>	<p>Adresare potrivită</p> <p>Aprecieri ale succeselor</p> <p>Recomandare cu caracter partenerial</p> <p>Încurajare</p>
<p style="text-align: center;"><i>Stimați părinți!</i></p> <p><i>Țin să menționez efortul Dumneavoastră în realizarea recomandărilor din scrisoarea precedentă. Acum copilul participă cu plăcere la activități de calcul oral, se oferă să acorde ajutor colegilor.</i></p> <p><i>În acest context, vă rog să mențineți interesul copilului pentru matematică. I-ar prinde bine niște jocuri în familie, niște ieșiri în piață, la magazin, cu situații de calcul al restului, costului cumpărăturilor. Alcătuirea și rezolvarea problemelor simple l-ar face și mai sigur în puterile lui și i-ar facilita înțelegerea necesității calculelor în cotidian.</i></p> <p><i>Sunt sigură că împreună vom reuși! Învățătoare .....</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Data.....</i></p>	<p>Adresare potrivită</p> <p>Aprecieri ale succeselor</p> <p>Recomandare cu caracter partenerial</p> <p>Încurajare</p>

Scrisorile de înștiințare pot fi trimise ori de câte ori este nevoie, folosind formulare tip. Trimițând prin copii sau expediind în format electronic, astfel de scrisori din două în două săptămâni sau o dată pe lună, vă asigurați că toate familiile sunt informate. O scrisoare de înștiințare poate include: anunțuri despre întruniri, evenimente, excursii; cereri de materiale cu care părinții ar putea ajuta la realizarea unui proiect; informații care țin de viața comunității; sugestii despre activitățile care trebuie să se desfășoare acasă; note de mulțumire pentru părinții care se oferă voluntari sau cereri pentru activitățile de voluntariat. Scrisorile de înștiințare trebuie să fie scurte și lizibile. Este mai eficient să trimiteți scrisori scurte în mod frecvent decât scrisori lungi la intervale mari.

Scurte mesaje scrise. Comunicarea dintre școală și familie poate fi facilitată și prin transmiterea în format electronic sau prin copil a unei scurte note (a unui mesaj) către părinți. Mesajele trebuie să fie scurte și clare și să descrie o realizare a copilului, o nouă deprindere sau un nou comportament. Pot să conțină mulțumiri adresate familiei pentru ceea ce a făcut pentru școală. Apreciind gestul învățătorului de a trimite astfel de mesaje, familia poate să se simtă încurajată și să trimită, la rândul său, mesaje învățătorului. Acest stil de comunicare poate fi deosebit de eficient în situația în care învățătorul lucrează cu copilul la un proiect anume care urmează a fi aprofundat acasă, cu părinții. Exemplu: *Dragi părinți, Vă invităm să sărbătorim împreună ființa cea mai dragă - MAMA. Veniți să ne bucurăm împreună.*

2.2. MODELE ORIENTATIVE DE IMPLEMENTARE A MECD LA NIVELUL PROIECTĂRII DIDACTICE DE LUNGĂ DURATĂ

ATENȚIE! Proiectele didactice propuse în continuare necesită o abordare personalizată, în funcție de specificul colectivului de elevi și resurselor educaționale disponibile, în conformitate cu prevederile curriculumului la disciplină.

2.2.1. Clasa I. Matematică

Competențele specifice disciplinei:

1. Identificarea și utilizarea conceptelor matematice și a limbajului matematic în situații de învățare și cotidiene, dând dovadă de corectitudine și coerență.
2. Aplicarea operațiilor aritmetice și a proprietăților acestora în contexte variate, manifestând atenție și interes pentru calcul corect, rațional, fluent.
3. Rezolvarea problemelor pe baza utilizării achizițiilor matematice, dând dovadă de gândire critică în adoptarea unui plan pertinent de rezolvare.
4. Realizarea demersurilor explorative-investigative pentru soluționarea/formularea unor situații de problemă/probleme, manifestând curiozitate și creativitate în integrarea achizițiilor matematice cu cele din alte domenii.

Bibliografie:

1. Curriculum national. Învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
2. Ursu L., Lupu I., Iasinschi Iu. Matematică, manual pentru clasa I. Chișinău: Prut Internațional, Chișinău, 2017.
3. Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
4. *Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori, clasele I-IV*. Chișinău: MECC, IȘE, 2019.

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Nr. de ore/săptămână	Nr. de ore/an ⁹
4	132

Unități de învățare (module)	Nr. ore	Evaluări		
		EI	EFE	ES
Semestrul 1				
1. <i>La izvoarele matematicii</i> . Evocare	8	1		
2. <i>Toamna se numără bobocii</i> . Numerele naturale 0 - 10	26		2	1
3. <i>Bobocii prind aripi</i> . Adunarea și scăderea în centrul 0 - 10	26	1	1	
Total semestrul 1	60	2	3	1
Semestrul 2				
3. <i>Bobocii prind aripi</i> . Adunarea și scăderea în centrul 0 - 10 (continuare)	8	1	1	1
4. <i>În țara fulgilor de nea</i> . Numerele naturale 0 - 20. Adunarea și scăderea în centrul 0 – 20	26	1	3	1
5. <i>Vine, vine primăvara</i> . Numerele naturale 0 - 100. Adunarea și scăderea în centrul 0 – 100	30	1	3	1
6. <i>Culegem roadele învățării</i> . Recapitulare și sistematizare la finele anului școlar	8			1(A)
Total semestrul 2	72	3	7	4
Total an	132	5	10	5

⁹ Poate varia în funcție și structura anului școlar și datele calendaristice.

PROIECTAREA DIDACTICĂ A UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 1. *La izvoarele matematicii. Evocare*

Unități de competențe: 1.1.; 1.2.; 1.3.

Detalieri de conținut	Nr. ore	Pagini manual	Evaluare
1. Cifrele jucăușe. Lecție introductivă	1	3	
2. Poziție. Direcție	1	4-5	
3. Identic. Diferit	1	6-7	
4. Tot atât. Mai puțin. Mai mult	1	8-9	
5. Compararea și egalizarea cantitativă a grupurilor de obiecte	1		
6. Cine seamănă, culege. Consolidare-dezvoltare	1	10-11	EI 1
7. Cine seamănă, culege. Analiză-sinteză	1		
8. Activități diferențiate vizând preachizițiile necesare pentru însușirea numerației numerelor naturale	1		

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 2. *Toamna se numără bobocii. Numerele naturale 0 - 10*

Unități de competențe: 2.1.; 2.2.; 2.3.; 2.4.; 2.5.

Detalieri de conținut	Nr. ore	Pagini manual	Evaluare
1. Numărul și cifra 1	1	12	
2. Numărul și cifra 2	1	13	
3. Relații de comparație	1	14-15	
4. Numerele 1, 2	1		
5. Numărul și cifra 3	1	16-17	
6. Numerele de la 1 până la 3	1		
7. Numărul și cifra 4	1	18-19	
8. Numerele de la 1 până la 4.	1		
9. Numărul și cifra 5	1	20-21	
10. Numerele de la 1 până la 5	1		
11. Numerele de la 1 până la 5. Consolidare-dezvoltare	1	22-23	EFE 1
12. Numerele de la 1 până la 5. Analiză-sinteză	1		
13. Numărul și cifra 6	1	24-25	
14. Numerele de la 1 până la 6	1		
15. Numărul și cifra 7	1	26-27	
16. Numerele de la 1 până la 7	1		
17. Numărul și cifra 8	1	28-29	
18. Numerele de la 1 până la 8	1		
19. Numărul și cifra 9	1	30-31	
20. Numerele de la 1 până la 9	1		
21. Numărul și cifra 0	1	32	
22. Numărul 10	1	33	
23. Numerele naturale de la 0 până la 10. Consolidare-dezvoltare	1	34	EFE 2
24. Numerele naturale de la 0 până la 10. Analiză-sinteză	1		
25. Numerele naturale 0 - 10. Evaluare sumativă	1	35	ES 1
26. Numerele naturale 0 - 10. Activități diferențiate de postevaluare	1		

DETALIERI PRIVIND EVALUAREA

Modulul 1	EI 1 (probă scrisă, M. p. 11) Unități de competențe: 1.1., 1.2., 1.3.	
Modulul 2	EFE 1 (probă scrisă, M. p. 23) Produse: P1: Scrierea numerelor naturale P11: Exercițiu lacunar (cu numere/ semne lipsă) P8: Completarea șirurilor de numere	ES 1 (probă scrisă, M. p. 35) Unități de competențe: 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5.
	EFE 2 (dictare de numerație) Produse: P1: Scrierea numerelor naturale PT2: Enunț lacunar (cu numere lipsă) P8: Completarea șirurilor de numere	

2.2.2. Clasa a II-a. Educație muzicală

Competențele specifice disciplinei:

1. Receptarea muzicii în situații de învățare și cotidiene, manifestând interes pentru cunoașterea sinelui și a lumii prin arte.
2. Exprimarea prin muzică a unor sentimente și idei, dând dovadă de atitudine creativă în valorificarea elementelor de limbaj muzical.
3. Transpunerea achizițiilor obținute la disciplină în contexte educaționale și cultural-artistice, demonstrând respect pentru valorile culturii naționale și universale.

Bibliografie:

1. Curriculum national. Învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
2. Morari M., Borș A. Educație muzicală. Manual pentru clasa a II-a – Chișinău: Știința, 2019.
3. Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
4. Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV. Chișinău: MECC, IȘE, 2019.

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Nr. de ore/săpt.	Nr. de ore/an
1	33

Unitățile de învățare	Nr. ore	Nr. evaluări			Obs.
		EI	EFE	ES	
Semestrul 1					
1. Cântecul, dansul și marșul în lumea muzicii	10	1	1		
2. Expresivitatea și descriptivitatea muzicii	5	1	1	1	
<i>Total pe semestrul 1</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	
Semestrul 2					
3. Caracterul variat al muzicii	9	1	1		
4. Cântecul, dansul, marșul în creații de proporții	9	1	1	1	
<i>Total pe semestrul 2</i>	<i>18</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	
Total pe an	33	4	4	2	

PROIECTAREA DIDACTICĂ A UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 1. CÂNTECUL, DANSUL ȘI MARȘUL ÎN LUMEA MUZICII - 10 ore

Unități de competență	Detalii de conținut	Nr. ore	Data	Activități muzical-didactice	Evaluare	Obs. ¹⁰
1.1	1. Ce este muzica? Evocare. Sunetul și evenimentul sonor. Compozitor – interpret – ascultător. Cum cântăm?	1		Audiții (A): W.A. Mozart, <i>Sonata pentru pian</i> , C-Dur KV 545, 1 mișcare https://www.youtube.com/watch?v=LDIWm_fJcT8	EI	P1
1.3.	2. Cum audiem muzica? Silabele ritmice <i>pas și iu-te</i>	1		Interpretare (I): „Țărișoara mea”, muzică și versuri: Grigore Vieru Creație (C): dialoguri muzicale pe melodia „Cine cântă-așa” (Gr. Vieru) A: Imnul de Stat al Republicii Moldova; E. Doga, valsul „Gramofon” https://www.youtube.com/watch?v=nVc4g4h_8ps https://www.youtube.com/watch?v=mEmyZLaaRWc I: cântecele „Țărișoara mea”, „Cine cântă-așa” (Gr. Vieru) C: îmbinările duratelor pe nume proprii		P2 P3
1.2.	3. Cântecul și diversitatea lui. Variatatea cântecelor în viața oamenilor.	1		A: „Cântecul de leagăn” de W.A. Mozart https://www.youtube.com/watch?v=ciBBVJSAwLI I: cântec popular „Zi-i din cimpoieș” C: cântecul didactic „Gutuța”, pagina 13 ¹¹		P1 P5
1.3.	4. Cântecul popular și cântecul compus de compozitor. Sunetele și notele <i>sol și mi</i> .	1		A: doine în interpretarea celebrilor cântăreți de muzică populară https://www.youtube.com/watch?v=8LKohP0GnLE I: cântecul „Casa noastră” (I. Macovei), pagina 12 C: cântecul didactic „Cântecel”, pagina 14; improvizații „Cântecul vântului” Exercițiile 1-5, pagina 15		P1 P4
1.1.	5. În lumea muzicii de dans. Ritmul - element de organizare a dansului. Silabele ritmice <i>pas și iu-te</i> .	1		A: Grigoraș Dinicu, „Hora staccato” https://www.youtube.com/watch?v=Vzet_UMK-nk I: cântecul popular „Alunelul” C: cântecul „Împreună să jucăm”, pagina 16		P2 P3

¹⁰ Produse pentru formare și evaluare (EI/ EFP/ EFE). Produsele sunt numerotate în conformitate cu „Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV”, 2019.

¹¹ Manualul indicat în bibliografie

1.2.	6. Pauza - tăcerea în muzică. Dansurile populare: <i>hora</i> și <i>sârba</i> .	1	<p>A: Serghei Rahmaninov, „Polca italiană”; Dmitri Șostakovici, „Vals-glumă” https://www.youtube.com/watch?v=YmSDDsIA_M - partitura https://www.youtube.com/watch?v=g0OV4nIa-AU – balet video https://www.youtube.com/watch?v=Fdrj0mUZfOQ – desen animat I: cântec popular de joc „Foaie verde siminoc”/ cântecul „Țara mea”, (Dumitru Georgescu Kiriac), pagina 21 C: exercițiul 5, pagina 19; ex. 7, pagina 20</p>		P2 P4
1.1. 1.2.	7. Marșul în lumea muzicii. Mișcarea muzicii pe timpi accentuați și neaccentuați. Ritmul cadențat în marș.	1	<p>A: E. Doga, „Marș” https://www.youtube.com/watch?v=02xFDBaP2TU I: cântecul „Soldații” (Z.Tkaci), pagina 23 C: cântecul didactic „Marșul soldaților”, pagina 22</p>		P3 P5
1.3.	8. Varietatea marșului: militar, sportiv, nupțial, funebru etc.	1	<p>A: Piotr Ceaikovski, „Marșul soldaților de lemn” https://www.youtube.com/watch?v=k5hY86I4ius – partitura pentru pian https://www.youtube.com/watch?v=J6hGHTFuemo – video desen animat I: cântecul „Soldații” (Z.Tkaci), pagina 23 C: cântecul-joc muzical „Un elefant...”, pagina 24</p>		P1 P3
1.2. 1.1.	9. Îmbinarea celor trei tipuri de muzică: cântec-dans, cântec-marș, marș-dans, cântec-dans-marș. 10. Creații celebre de cântec, dans și marș în muzica națională și universală.	1 1	<p>A: piesa „Imnul neamului”, muzică de Ilie Gorincioi, vers. Gr.Vieru https://www.youtube.com/watch?v=UYtX_9D7fQ – capela corală „Doina” https://www.youtube.com/watch?v=NygelpcGPfg – în varianta Fuego I: cântecul pe melodie populară „Cântăm țara”, vers. De Gr. Vieru, pag. 26 C: exercițiul 5, pagina 15</p> <p>I: cântecul „Învățătorul”, (V.Verega), pagina 25 https://www.youtube.com/watch?v=BDj9WF18AeE C: exercițiile 1-3, pagina 25 Probă de evaluare, pagina 27</p>	EFE ¹²	P2 P5 P1 P2

¹² În 2 ore vor fi evaluați toți elevii clasei.

2.3. MODELE ORIENTATIVE DE IMPLEMENTARE A MECD LA NIVELUL PROIECTĂRII DIDACTICE DE SCURTĂ DURATĂ

2.3.1. Clasa a II-a. Limba și literatura română

Subiectul lecției: Grupurile de litere *ce, ci, chi, che, ge, gi, ghe, ghi*. Ortografia cuvintelor ce conțin grupurile de litere *ce, ci, chi, che, ge, gi, ghe, ghi*.

Tipul lecției: Lecție de formare a capacităților de analiză-sinteză a cunoștințelor

Unități de competențe: 4.1.; 4.2.

Obiectivele lecției: La sfârșitul lecției, elevul va fi capabil:

- O₁: să identifice grupuri de litere în diverse poziții în cuvinte date;
- O₂: să alcătuiască propoziții folosind cuvinte ce conțin grupuri de litere;
- O₃: să împartă în silabe cuvinte ce conțin grupuri de litere;
- O₄: să ortografieze cuvinte ce conțin grupuri de litere;
- O₅: să scrie după dictare un text, ținând cont de criteriile de succes;
- O₆: să aprecieze obiectiv activitatea proprie și a colegilor.

Strategii didactice:

- **forme:** frontal, frontal-individual, individual-frontal individual, în echipe, în perechi;
- **metode, tehnici și procedee:** explicația, Gândește-Echipe-Prezintă (GEP), exercițiul, lucrul cu manualul, jocul didactic, dictarea, tehnica de reflecție *Declar lumii întregi*;
- **mijloace:** manual, caiete, coli A₃, carioci, fișe cu cuvinte (fig. 2), stegulețe, fișe de lucru în perechi, cupe-semafor, emoticoane, postere cu criterii de succes, proiector.

Strategii de ECD: evaluare formativă punctuală (P25); autoevaluare; evaluare formativă interactivă.

P25	Dictarea (scrierea după dictare)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Scriu corect cuvintele. 2. Respect regulile ortografice și de punctuație. 3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină. 4. Scriu lizibil și cu acuratețe.
-----	----------------------------------	--

Bibliografie:

1. Curriculum national. Învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
2. Cubreacov N., Buruiană M., Cotelea S., Ermicioiu A. Limba română. Clasa a II-a. Chișinău: Știința, 2015.
3. Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
4. Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV. Chișinău: MECC, IȘE, 2019.

CERCEI	MARCELA	CEZARA
CIREȘE	CIPRIAN	BUNICI
COSTACHE	OCHELARI	PERECHE
UNCHI	CHIRIL	CHITARĂ
ANGELA	GEMENI	GEORGE
GICU	FRAGI	GINA
UNGHENI	ÎNGHEȚATĂ	GHEORGHE
GHINDĂ	GHIȚĂ	GHIODAN

Figura 2. Fișe cu cuvinte

O ₁ O ₃ O ₄ O ₆	<p>➤ la nivel productiv</p> <p>▪ Exercițiul 3, p. 120: Identificarea cuvintelor ce conțin grupurile de litere studiate din textul <i>O minune....</i> ; împărțirea în silabe a cuvintelor identificate.</p> <p>➤ la nivel de transfer</p> <p>▪ Identificarea și corectarea greșelilor de ortografie: Prezentarea fișei de lucru în perechi și a sarcinii:</p> <p>ghiață, ghitară, ghiocel, mărjele, piceoare, cias, gerafă, cibrituri.</p> <p>Realizarea activității propriu-zise. Autocorectarea pe baza slide-ului prezentat la proiector.</p>	<p>Realizează oral sarcina propusă.</p> <p>Ascultă și semnalizează înțelegerea cu ajutorul cupelor-semafor. Corectează greșelile. Se autocorectează, comentează selectiv.</p>	10 (25)	Individual- frontal	Exercițiul		EFI
4.Evaluarea curentă, instructivă							
O ₅ O ₄ O ₆	<p>▪ Prezentarea criteriilor de succes pentru dictare (P25).</p> <p>▪ Citirea integrală a textului: <i>E ziua de naștere a Getei. Bunicii i-au dăruit o pereche de cercei. Unchiul Anghel i-a cumpărat un colier de argint, iar fratele Virgil i-a adus un buchet de gherghine.</i></p> <p>▪ Citirea fiecărei propoziții (pentru familiarizare), dictarea pe sintagme, recitirea propoziției (pentru autocontrol).</p> <p>▪ Recitirea finală a textului.</p> <p>▪ Monitorizarea autoverificării pe baza slide-ului prezentat.</p> <p>▪ Monitorizarea autoaprecierii: se recitesc criteriile; fiecare elev ridică emoticonul care reprezintă gradul de satisfacție personală referitor la modul în care i-a reușit.</p>	<p>Ascultă și semnalizează înțelegerea cu ajutorul cupelor-semafor.</p> <p>Ascultă, scriu individual după dictare, se autocontrolează. Se autocontrolează. Se autoverifică. Selectiv, comentează corectările efectuate. Se autoapreciază.</p>	15 (40)	Frontal Frontal- Individual	Explicația Dictare	Poster Cupe- semafor Caiete	EFP (P 25)
5. Bilanțul lecției. Concluzii							
O ₆	Exprim și solicit de la elevi judecăți de valoare asupra activității la lecție.	Realizează reflecții asupra activității.	3 (43)	Frontal	<i>Declar lumii întregi</i>	Microfon	EFI
6. Anunțarea temei pentru acasă							
	Anunțarea și explicarea temei pentru acasă: Ex. 5, p. 124.	Urmăresc în manual, semnalizează înțelegerea cu ajutorul cupelor-semafor, notează în agendă.	2 (45)	Frontal	Explicația	Manual Cupe- semafor Agende	

2.3.2. Clasa a III-a. Științe

- **Unitatea de învățare:** Aerul, apa și solul
- **Tipul lecției:** Lecție de formare a capacităților de analiză-sinteză a cunoștințelor.
- **Unități de competențe:** 1.3., 1.7.

- **Obiectivele lecției:**

La sfârșitul lecției, elevul va demonstra că este capabil:

- O₁: să recunoască sursele de unde a fost colectată apa din 4 recipiente;
- O₂: să presupună în ce situații/activități poate fi folosită apa din cele 4 recipiente;
- O₃: să argumenteze efectele negative ale apei și aerului poluat asupra oamenilor, vietăților;
- O₄: să aprecieze care activități ale oamenilor poluează apele din natură, aerul;
- O₅: să formuleze 3 concluzii în urma observațiilor realizate pe parcursul realizării experimentelor;
- O₆: să manifeste obiectivitate și corectitudine în autoevaluare, raportându-se la criteriile date.

- **Strategii didactice:**

- **forme:** frontală, individuală, în echipe;
- **metode, procedee și tehnici:** explicația, instructajul, proba practică; mesajul argumentativ;
- **mijloace:** sticle/recipiente transparente, pahare, ulei, tinctură de iod, săpun sau soluție pentru menaj, parfum/deodorant spray; carduri, fișe de sinteză, cupe-semafor.

- **Strategii de ECD:** EFI; EFE: probă practică (P7, PT4).

P7. Relatarea rezultatelor investigațiilor

1. Comunic rezultatele investigației.
2. Respect succesiunea logică.
3. Formulez clar și succint concluzia.
4. Utilizez terminologia specifică.

PT4. Completarea tabelelor/ schemelor

1. Observ cu atenție tabelul/ schema.
2. Formulez o întrebare referitoare la caseta care trebuie completată.
3. Răspund la întrebare și completez caseta.
4. Dacă este necesar, continui în mod analog.

- **Bibliografie:**

1. Curriculum national. Învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
2. Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
3. Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV. Chișinău: MECC, IȘE, 2019.

SCHIȚA DEMERSULUI DIDACTIC AL LECȚIEI

- **Evocare (5')**

Clasa se împarte în echipe. Fiecare echipă primește cardul cu sarcini și fișe de sinteză.

Instructaj privind realizarea probei practice:

1. *Citiți independent, în liniște și cu atenție cerința;*
2. *Observați experimentul fără a discuta sau a întreba;*
4. *Colaborați în echipă și completați individual fișa de sinteză;*
5. *Anunțați dorința de a fi îndrumați, sprijiniți nemijlocit sau îndrumați parțial, dacă apare necesitatea;*
6. *Prezentați rezultatele activității.*

- **Realizarea sensului (30')**

Desfășurarea propriu-zisă a probei practice.

- **Reflecție (10')**

Verificare frontală. Analiza greșelilor comise.

Aprecieră frontală de către învățător a rezultatelor activității. Autoaprecierea cu ajutorul culorilor semaforului: verde – independent; galben – ghidat; roșu – cu mai mult sprijin.

CARD

- 1) Privește cu atenție apa din recipientele de pe catedra doamnei învățătoare.
  - a) Analizează apa din recipiente și scrie pe fișa ta locul de unde crezi că a fost colectată apa: de la robinet/fântână/izvor, dintr-un râu, baltă sau lac, de ploaie.

Recipient 1: _____; Recipient 2: _____; Recipient 3: _____; Recipient 4: _____;

  - b) Scrie numărul recipientului ce conține apă ce poate fi consumată. Argumentează.
  - c) Scrie unde poate fi folosită apa din celelalte recipiente (câte 1 utilizare pentru fiecare recipient)
- 2) Privește atent dacă apa din recipiente a suferit schimbări după ce doamna învățătoare a pus în apa din vase câteva picături de ulei/tinctură de iod/săpun sau soluție pentru menaj și:
  - a) Scrie care dintre recipiente conține apă cu efecte periculoase pentru oameni.
  - b) Scrie 3 consecințe/efecte pe care le poate avea asupra viețuitoarelor acvatice o cantitate mare de motorină/ulei/rugină/soluții chimice revărsate într-un lac, baltă sau râu?
  - c) Scrie 3 activități/acțiuni ale oamenilor în urma cărora în ape din natură poate nimeri ulei/rugină/săpun sau soluție pentru menaj.
- 3)
  - a) Scrie ce ai simțit când Doamna învățătoare a deschis recipientul cu parfum.
  - b) Ce s-ar întâmpla dacă în loc de parfum ar fi o substanță urât mirositoare sau toxică?
  - c) Cum crezi că ar reacționa insectele și păsările dacă în aer s-ar răspândi o cantitate mai mare de substanțe nocive/fum?
- 4) Formulează 3 concluzii deduse din experimentele realizate în cadrul orei astăzi.

FIȘĂ DE SINTEZĂ

Nr. sarcinii	Răspunsuri și soluții	Autoapreciere	Aprecierea învățătoarei
1a			
1b			
1c			
2a			
2b			
2c			
3a			
3b			
3c			
4			

2.3.3. Clasa a IV-a. Educație fizică

- **Unitatea de învățare:** Jocuri de mișcare și ștafete.
- **Subiectul lecției:** Starturi vesele.
- **Tipul lecției:** Lecție de formare a capacităților de evaluare a cunoștințelor.
- **Locul desfășurării:** Sala de sport.
- **Unități de competențe:** 1.3., 2.12., 3.4.
- **Obiectivele lecției:**
La sfârșitul lecției, elevul va demonstra că este capabil:
  - O₁: să elaboreze în grup o probă practică pentru ștafeta sportivă, alegând cel puțin un inventar sportiv dintre cele propuse;
  - O₂: să aplice regulile de desfășurare a ștafetei sportive;
  - O₃: să manifeste responsabilitate personală pentru succesul de echipă și respect față de coechipieri și adversari.
- **Strategii didactice:**
  - **forme:** în echipe;
  - **metode, tehnici și procedee:** instructaj; problematizare; competiție în echipe: starturi vesele;

- **mijloace:** câte 4 coli A3, carioci, cercuri de gimnastică; câte 2 saltele, bănci de gimnastică, mingi, coarde; câte 5 cuburi, conuri; poster cu criterii de succes (P12; PT9); cronometru, fluier, grilă de monitorizare.

- **Strategii de ECD:** EFE: probă practică (P12; PT9); EFI.

P12. Jocuri de mișcare/ ștafete

1. Cunosc/ descriu/ prezint regulile jocului/ ștafetei.
2. Mă implic în organizarea și arbitrarea jocului/ ștafetei.*
3. Mă încadrez în activitatea de joc conform regulilor.
4. Manifest respect pentru adversar.

PT9. Colaborarea în grup

1. Mă implic.
2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor.
3. Propun și argumentez calm propriile idei.

▪ Bibliografie:

1. Curriculum național. Învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
2. Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
3. Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori, clasele I-IV. Chișinău: MECC, IȘE, 2019.

SCHIȚA DEMERSULUI DIDACTIC AL LECȚIEI

▪ Evocare (5')

Comunicarea obiectivelor, explicarea sarcinilor, prezentarea criteriilor de evaluare și a schemei de acordare a punctajului.

Instructaj privind regulile de securitate și de interrelaționare în cadrul lecției.

Motivarea și responsabilizarea personală pentru succesul de echipă.

▪ Realizarea sensului (35')

• Elaborarea probei pentru ștafeta sportivă

Clasa se împarte în 4 echipe. Fiecare echipă primește câte o foaie pe care este scrisă o ghicitoare despre un obiect din inventarul sportiv: minge/coardă/bancă de gimnastică/cerc de gimnastică. Echipa trebuie să includă obiectul ghicit în elaborarea unei probe pentru ștafeta sportivă. După expirarea a 5 min., fiecare echipă prezintă proba elaborată, demonstrând practic traseul.

• Desfășurarea starturilor vesele

Clasa se regroupează în două echipe. După amintirea criteriilor de succes, au loc starturile vesele.

▪ Reflecție (5')

Autoaprecieri (la dorință) asupra experiențelor cognitive, psihomotorii și afective, dobândite în cadrul lecției.

Aprecierile cadrului didactic, în baza grilei completate pe parcurs:

Grila de înregistrare a performanțelor

	Criterii de evaluare							Punctaj acumulat/ punctaj maxim
	Acordarea punctajului:							
	3 p. – independent; 2 p. – ghidat; 1 p. – cu mai mult sprijin.				PT 9: Colaborarea în grup			
	P12: Jocuri de mișcare și ștafete			PT 9: Colaborarea în grup				
Elev	Describe regulile ștafetei, utilizând terminologia specifică.	Se implică în organizarea ștafetei.	Se încadrează în activitatea de joc conform regulilor.	Manifestă respect față de adversar.	Se implică.	Este receptiv la ideile colegilor.	Propune și arguminte calm propriile idei	

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

***

1. Codul Educației al Republicii Moldova, Chișinău 2014, nr.152 din 17.07.2014, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.319 – 324, art.nr.614 din 23.11.2014
2. Concepția Evaluării rezultatelor școlare. Pâslaru VI, Achiri I., coord., IȘE: Chișinău, 2006.
3. Curriculum național. Învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
4. Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
5. Evaluarea criterială în bază de descriptori în învățământul primar. Clasa 1. Ghid metodologic pentru cadrele didactice (aprobat la Consiliul național pentru curriculum, Ordinul 862 din 07 septembrie 2015).
6. Instrucțiune cu privire la implementarea Metodologiei evaluării criteriale prin descriptori în învățământul primar, clasa I (aprobată la Consiliul național pentru curriculum, Ordinul nr. 862 din 07.09.2015).
7. Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori în clasele I-II (Ordinul 623 din 28.06.2016).
8. Evaluarea criterială în bază de descriptori. Clasa a II-a Ghid metodologic (aprobat la Consiliul național pentru curriculum, Ordinul 256 din 28 aprilie 2017).
9. Evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar. Clasa a 3-a. Ghid metodologic. Institutul de Științe ale Educației, 2017.
10. Evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar. Clasa a 2-a. Ghid metodologic. Ediție revăzută și actualizată. Institutul de Științe ale Educației, 2017.
11. Evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar. Clasa 1. Ghid metodologic. Ediție revăzută și actualizată. Institutul de Științe ale Educației, 2017.
12. Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori. Clasa a 3-a. Institutul de Științe ale Educației, 2017.
13. Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori. Clasa a 2-a. Institutul de Științe ale Educației, 2017.
14. Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori. Clasa 1. Institutul de Științe ale Educației, 2017.
15. Metodologia de monitorizare externă a procesului de implementare a evaluării criteriale prin descriptori în învățământul primar. Aprobata în CNC și în CȘD (27.12.2017)
16. Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori. Clasa a 4-a. MECC, IȘE, 2018.
17. Evaluarea criterială în bază de descriptori. Clasa a 4-a Ghid metodologic. MECC, IȘE, 2018.

***

18. Houart, M. *Evaluer des compétences... Oui mais comment ?* - 2001 Département Éducation et technologie (UNamur). Versiune electronică. <https://pure.fundp.ac.be/ws/files/1029351/64322.pdf>
19. Manolescu, M. *Evaluarea școlară - un contract pedagogic*, București, 2002
20. Morrissette, J. *Manières de faire l'évaluation formative des apprentissages : analyse interactionniste du savoir-faire d'enseignantes du primaire*. Sarrebruck (CH): Les Éditions universitaires européennes, (2010).
21. Pogolșa, L., Bucun, N. (coord.). Chicu, V., et al. *Referențialul de evaluare a competențelor specifice formate elevilor prin disciplinele de studiu*. Chișinău: IȘE, 2014, 585 p.
22. Potolea, D., Neacșu, I., Manolescu, M. *Metodologia evaluării realizărilor școlare ale elevilor. Ghid metodologic general*. București, 2011.
23. Potolea, D., Manolescu, M. *Teoria și practica evaluării educaționale. Proiectul pentru Învățământul Rural*. București, 2005.
24. Ungureanu D., *Teroarea creionului roșu. Evaluarea educațională*, Editura Universității de Vest, 2001
25. (de) Vecchi, G. *Evaluer sans dévaluer et évaluer les compétences*. Paris, Editura Hachette Education, 2011.

***

26. Логвина, И., Рождественская Л. *Пособие для учителя Инструменты формирующего оценивания в деятельности учителя-предметника*. <http://www.narva.ut.ee/sites/default/files/nc/oppevahend.pdf> *accesat*
27. Цукерман, Г. А., Елизарова Н. В. *О детской самостоятельности* // [Вопр. психол. 1990. № 6. С. 37 – 44.](#)
28. Цукерман, Г.А. *Оценочная самостоятельность как цель школьного образования* // Материалы семинара «Система оценки качества знаний младших школьников в условиях безотметочного обучения» от 28.03.2003. <http://modern.ed.gov.ru/themes/basic/materials-document.asp?folder=1471&matID=1873>
29. Цукерман, Г.А. *Оценка без отметки* - М., Рига 1999, [tsukerman_g.a. otsenka bez otmetki.pdf](#)

Instituția de învățământ

TABELUL PERFORMANȚELOR ȘCOLARE

Clasele I - IV

Elev _____

Data nașterii _____

INFORMAȚIE DESPRE INSTITUȚIA DE ÎNVĂȚĂMÂNT

ADRESA: _____

SITE: _____

TELEFON: _____

E-MAIL: _____

Diriginte: _____

Părinți (tutore): _____

Anii de studii 2019 - 2023

CUPRINS

Notă pentru cadre didactice și părinți	
Copilul la școală	
Descrierea rezultatelor elevului la disciplinele școlare	
Recomandări/ arii de dezvoltare generale	
Recomandări/ arii de dezvoltare pe disciplinele școlare	
<i>Anexa 1. Extras curricular, clasa I</i>	
<i>Anexa 2. Extras curricular, clasa a II-a</i>	
<i>Anexa 3. Extras curricular, clasa a III-a</i>	
<i>Anexa 4. Extras curricular, clasa a IV-a</i>	

Notă pentru cadre didactice și părinți

TABELUL DE PERFORMANȚĂ ȘCOLARĂ:

- **Este un document obligatoriu** pentru toți elevii claselor primare din Republica Moldova.
- **Etalează performanțele individuale ale elevului** în fiecare dintre clasele I-IV, în corespundere cu finalitățile curriculare și descriptorii de performanță.
- **Se completează de către învățătorul-diriginte și cadrele didactice**, specialiști la disciplinele școlare (eventual: educația muzicală, educația plastică, educația fizică, educația tehnologică).
  - Dirigintele completează rubrica *Copilul la școală*, concepută în baza *Profilului absolventului nivelului primar de învățământ*, realizând o sinteză în baza observării comportamentului copilului în diverse contexte ale vieții școlare. Se completează cu indicatorii corespunzători, scriși cu litere mici de mână: *mm* – „de cele mai multe ori”; *d* – „deseori”; *u* – „uneori”.
  - Dirigintele și specialiștii completează rubrica *Descrierea rezultatelor elevului la disciplinele școlare*, indicând, în mod corespunzător, rezultatul anual pentru fiecare disciplină și clasă:
    - calificativul anual (cu majuscule de tipar):
      - ✓ *FB* – „foarte bine” (corect; complet; coerent; fără ezitări);
      - ✓ *B* – „bine” (cu greșeli mici; cu incompletitudini mici; cu incoerențe mici; cu ezitări mici, depășite ca rezultat al ghidării (întrebărilor orientative) oferite de învățător);
      - ✓ *S* – „suficient” (cu greșeli; cu incompletitudini; cu incoerențe; cu ezitări depășite ca rezultat al sprijinului (indicațiilor, explicațiilor) oferit de învățător);
    - sau descriptorul anual (cu litere mici de mână):
      - ✓ *i* – „independent” (corect; complet; coerent; fără ezitări);
      - ✓ *g* – „ghidat de învățător” (cu greșeli mici; cu incompletitudini mici; cu incoerențe mici; cu ezitări mici, depășite ca rezultat al ghidării (întrebărilor orientative) oferite de învățător);
      - ✓ *s* – „cu mai mult sprijin” (cu greșeli; cu incompletitudini; cu incoerențe; cu ezitări depășite ca rezultat al sprijinului (indicațiilor, explicațiilor) oferit de învățător).
  - La final, dirigintele poate propune recomandări/ arii de dezvoltare, pentru a orienta părinții în educarea propriilor copii pe parcursul vacanței de vară.
    - Rubrica *Recomandări / arii de dezvoltare generale* se completează la discreția dirigintelui în baza tabelului „Copilul la școală” și doar pentru manifestările comportamentale apreciate prin indicatorul „uneori”. Completările se vor realiza în formă liberă.
    - Rubrica *Recomandări/ arii de dezvoltare pe disciplinele școlare* se completează la discreția învățătorului și altor cadre didactice în baza tabelului „*Descrierea rezultatelor elevului la disciplinele școlare*” și doar pentru disciplinele, respectiv, clasele în care rezultatele elevilor au fost apreciate prin calificativele „Suficient” (și, eventual, „Bine”), sau descriptorul „cu mai mult sprijin” (și, eventual „ghidat de învățător”). Completările se vor realiza utilizând semnul convențional *F* corespunzător anexei „Extras curricular” (de exemplu, *F1, F7* etc.).
    - Pentru a crea o imagine mai amplă asupra formării elevului, în anexe se listează finalitățile curriculare pe clase. Aceste liste nu presupun operare (nu se fac sublinieri, bifări etc.)
  - În cazul în care elevul învață conform unui plan educațional individual (PEI), dirigintele are libertatea și responsabilitatea de a interveni cu modificări corespunzătoare în completarea prezentului document.
- **Constituie o informație veridică** pentru transferul elevului într-o altă instituție de învățământ. Într-un asemenea caz, nu se întocmește un nou tabel de performanță, dar se scrie denumirea noii instituții pe pagina de titlu, sub denumirea instituției precedente. La fel se scrie numele și prenumele noului diriginte.
- **Se prezintă părinților** (sau reprezentanților legali ai acestora) **și elevului**.
  - La începutul anului școlar, dirigintele familiarizează părinții cu prezentul document, pentru a le da posibilitatea să cunoască performanțele posibile de atins pe parcursul anului (de exemplu: la ședința cu părinții sau oferind o copie a tabelului (necompletat)).
  - La finele anului școlar (15-30 mai), părinților li se oferă tabelul completat, cu semnătura dirigintelui; părintele semnează tabelul și îl întoarce dirigintelui. Apoi, directorul instituției aplică ștampilă și semnează în spațiul rezervat. Documentul autentificat se păstrează în dosarul personal al elevului; părinții au dreptul să primească o copie a documentului autentificat.

Copilul la școală

Se completează cu indicatorii corespunzători, scriși cu litere mici de mână:
mm – „de cele mai multe ori”; *d* – „deseori”; *u* – „uneori”.

<i>Pe parcursul anului școlar:</i>	Clasa			
	I	II	III	IV
<i>Copilul ca subiect al învățării</i>				
1. Manifestă motivație pentru învățare.				
2. Este atent în realizarea sarcinilor.				
3. Este responsabil în efectuarea temelor.				
4. Este obiectiv în autoevaluare și evaluarea reciprocă a colegilor.				
5. Este perseverent în vederea îmbunătățirii rezultatelor personale.				
<i>Copilul în raport cu sine</i>				
6. Este responsabil față de înfățișarea, sănătatea și securitatea sa.				
7. Este grijuliu față de obiectele personale.				
8. Are încredere în forțele proprii.				
9. Își gestionează eficient emoțiile.				
10. Denotă capacități de autoeducație.				
<i>Copilul în interacțiune cu mediul</i>				
11. Îndeplinește regulile clasei și ale școlii.				
12. Are o atitudine protectoare față de mediul înconjurător.				
13. Colaborează cu ceilalți pe bază de respect și empatie.				
14. Manifestă inițiativă și abilități de decizie în activități și contacte cu colegii.				
15. Pare fericit la școală.				

Descrierea rezultatelor elevului la disciplinele școlare

Se completează, corespunzător, pentru fiecare disciplină și clasă, cu rezultatul anual:

- ✓ calificativul notat cu majuscule de tipar: *FB* – „foarte bine”; *B* – „bine”; *S* – „suficient”;
- ✓ sau descriptorul notat cu litere mici de mână: *i* – „independent”; *g* – „ghidat de învățător”; *s* – „cu mai mult sprijin”.

Disciplinele școlare	Clasa			
	I	II	III	IV
1. Limba și literatura română				
2. Limba străină (I)				
3. Matematică				
4. Științe				
5. Educația moral-spirituală				
6. Istoria românilor și universală				
7. Educația muzicală				
8. Educația plastică				
9. Educația fizică				
10. Educația tehnologică				
11. Dezvoltarea personală				

Recomandări/ arii de dezvoltare generale

Se completează la discreția dirigintelui, în baza tabelului „Copilul la școală” și cu preferință pentru manifestările comportamentale apreciate prin indicatorul „uneori”. Completările se vor realiza în formă liberă.

Clasa I _____
 _____
 _____
 _____

Clasa a II-a _____
 _____
 _____
 _____

Clasa a III-a _____
 _____
 _____
 _____

Clasa a IV-a _____
 _____
 _____
 _____

Recomandări/ arii de dezvoltare pe disciplinele școlare

Se completează la discreția cadrului didactic doar pentru disciplinele, respectiv, clasele în care rezultatele anuale ale elevului sunt apreciate prin calificativul „Suficient” (sau, eventual, „Bine”), sau descriptorul „cu mai mult sprijin” (sau, eventual, „ghidat de învățător”). Completările se vor realiza utilizând semnul convențional *F* în corespundere cu Anexa „Extras curricular” (de ex.: *F1, F7* etc.).

Disciplinele școlare	Clasa			
	I	II	III	IV
1. Limba și literatura română				
2. Limba străină (I)				
3. Matematică				
4. Științe				
5. Educație moral-spirituală				
6. Istoria românilor și universală				
7. Educație muzicală				
8. Educație plastică				
9. Educație fizică				
10. Educație tehnologică				
11. Dezvoltare personală				
Semnătura	Clasa I	Clasa a II-a	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<i>dirigintelui</i>				
<i>părintelui</i>				
<i>directorului</i>	L.Ș.	L.Ș.	L.Ș.	L.Ș.

Extras curricular, clasa I
La sfârșitul clasei I, elevul poate:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Finalitate (F)
F1. rosti cu claritate enunțuri identificând sunete, silabe și cuvinte;
F2. citi cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână;
F3. recita poezii propuse și poezii alese la dorință;
F4. recunoaște cele mai simple specii literare învățate (povestea, poezia, ghicitoarea, proverbul);
F5. reproduce/ povesti (ghidat) fragmente din poveștile/ textele ascultate;
F6. scrie lizibil, cu înclinație uniformă cuvinte, propoziții cu litere de mână și de tipar;
F7. transcrie și copia propoziții cu litere de mână și de tipar;
F8. scrie din punct de vedere ortografic cuvintele cu grupurile de litere învățate;
F9. scrie dictări de cuvinte, propoziții;
F10. desparte cuvintele în silabe, aplicând regulile elementare învățate;
F11. utiliza semne de punctuație (punctul, semnul întrebării) și scrie cu majusculă la începutul propoziției, la prenume și nume de persoane;
F12. scrie mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână și de tipar;
F13. alcătui oral propoziții cu cuvintele solicitate;
F14. participa la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare;
F15. exprima idei referitoare la identitatea proprie, demonstrând încredere în sine;
F16. expune și formula mesaje orale, pe teme accesibile și cunoscute;
F17. prezenta în mod consecutiv, ghidat unele informații;
F18. alege pentru lectură suplimentară texte simple, susținute de suport imagistic;

manifestând atitudini specifice predominante:

F19. atitudine pozitivă, atenție și concentrare;
F20. abordare eficientă în diferite contexte de comunicare;
F21. atenție și toleranță față de partenerii de dialog în diferite situații de comunicare;
F22. preferințe pentru lectura suplimentară a cărților și a presei periodice pentru copii;
F23. curiozitate pentru activitățile școlare;
F24. elemente de creativitate în domeniile de interes.

MATEMATICĂ

F1. identifica, citi și scrie, compara și ordona numere naturale până la 100;
F2. recunoaște forme geometrice (cerc, triunghi, pătrat, cub) și poziții relative ale unor obiecte în modele date și în mediul înconjurător;
F3. efectua operațiile de adunare și de scădere în centrul 0-100, fără trecere peste ordin;
F4. utiliza elemente de limbaj matematic aferent conceptelor de număr natural, adunare, scădere;
F5. aplica operațiile de adunare, scădere și proprietățile acestora pentru: compunerea și descompunerea numerelor 0-100; aflarea unor numere necunoscute în exerciții, șiruri date; schimb de bani;
F6. exprima și compara rezultatele unor măsurători, în unități standard de măsură: pentru lungime (cm, m); pentru masă (kg); pentru capacitate (l); pentru timp (ora, ziua, săptămâna, luna); monetare (banul, leul);
F7. rezolva probleme simple de adunare și de scădere, cu sprijin în schemă, rezolvare și răspuns;
F8. formula probleme simple de adunare și scădere, cu sprijin în: imagini; enunț incomplet; schemă; exercițiu;

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

F9. corectitudinea și coerența limbajului matematic;
F10. atenția și interesul pentru calcul corect, rațional, fluent;
F11. valorificarea gândirii critice în adoptarea unui plan pertinent în rezolvarea de probleme;
F12. curiozitatea și creativitatea în integrarea achizițiilor matematice cu cele din alte domenii.

EDUCAȚIE MORAL-SPIRITUALĂ

F1. identifica valori moral-spirituale în contexte legate de școală, familie, comunitate;
F2. exprima în cuvinte proprii morala pildelor biblice;
F3. aprecia valoric comportamentele copiilor la școală, în familie, în comunitate;

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

F4. atitudine pozitivă și responsabilă față de sine și cei din jur;
F5. atitudine critică și comunicare asertivă;
F6. tendință spre virtuți moral-spirituale.

EDUCAȚIE MUZICALĂ

F1. descrie în cuvinte proprii dispoziția și conținutul unor piese muzicale audiate și interpretate;
F2. interpretează cântece despre copilărie, natură, țară, cu și fără acompaniament, cu stări emoționale de veselie/ tristețe, solemnități/ glumă;
F3. improvizează formule ritmice (pe silabele pas, iu-te și melodii (pe sunetele și notele sol și mi) cu și fără text, la instrumente muzicale pentru copii;
F4. caracterizează expresivitatea pieselor muzicale vocale și instrumentale cu ajutorul unor elemente de limbaj muzical (melodie, ritm, tempo, nuanțe dinamice, timbru);
F5. reprezintă unele evenimente sonore din piese muzicale prin limbajul altor arte (mișcări ritmice corporale, linii și culori, gestul mâinii etc.),

manifestând ca atitudini specifice predominante:

F6. sensibilitate și interes pentru cunoașterea sinelui și a lumii prin arte;
F7. atitudine creativă în valorificarea mijloacelor limbajului muzical;
F8. respect pentru valorile culturii naționale și universale.

EDUCAȚIE PLASTICĂ

F1. identifică elemente de limbaj plastic (punct, linie, formă, culoare) în natură și într-o operă de artă propusă;
F2. utilizează materiale, instrumente și tehnici potrivite în realizarea unor lucrări/ compoziții plastice simple;
F3. apreciază ghidat (prin răspunsuri la întrebări) lucrări plastice (opere create de artiști plastici, lucrări personale și ale colegilor);

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

F4. curiozitate și admirație pentru frumosul din viață și artă;
F5. interes pentru creativitate și gust estetic în exprimarea sinelui;
F6. respect față de valorile naționale și cele ale altor culturi.

EDUCAȚIE FIZICĂ

F1. receptivă reguli de securitate și igienă specifice lecțiilor de educație fizică;
F2. identifică părțile și pozițiile de bază ale corpului;
F3. execută acțiuni motrice păstrând echilibrul și ritmicitatea;
F4. participă în jocuri de mișcare, activități motrice de grup;

implicând ca atitudini și valori specifice predominante:

F5. interes pentru cunoașterea și dezvoltarea propriului organism, practicarea unui mod sănătos de viață;
F6. interes pentru sporirea potențialului motric;
F7. implicare și dorință de a-și ajuta colegii.

EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

F1. recunoaște specificul formelor/ obiectelor plane și volumetrice realizate în materiale și tehnici diverse;
F2. efectuează prelucrări digitale elementare;
F3. realizează lucrări și decorațiuni cu materiale, instrumente și tehnici potrivite;
F4. apreciază în cuvinte proprii lucrări personale și ale colegilor

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

F5. manifestând interes și curiozitate pentru activități inovative;
F6. manifestând creativitate în domeniile de interes;
F7. demonstrând respect și grijă pentru cei din jur.

DEZVOLTARE PERSONALĂ

F1. descrie: caracteristici personale, comportamente corecte/adevrate în raport cu sine și cu ceilalți; activități/meserii preferate; reguli de securitate în condiții casnice și la școală;
F2. demonstrează: respectarea igienei personale; înțelegerea necesităților și dorințelor; respectarea regulilor de circulație rutieră;
F3. manifestă: relații pozitive cu ceilalți; dorință de a frecventa școala; interes pentru menținerea sănătății; implicare în activități cotidiene, asigurarea securității personale,

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

F4. încredere în forțele proprii și atitudine pozitivă;
F5. responsabilitatea față de reguli;
F6. aprecierea proprie și a celor din jur;
F7. mândria pentru statutul de elev;
F8. deschiderea pentru comunicare.

Extras curricular, clasa a II-a
La sfârșitul clasei a II-a, elevul poate:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Finalitate (F)
F1. citi corect, conștient, fluid texte scurte, cu adaptarea intonației impusă de semnele de punctuație;
F2. recita poezii propuse și poezii alese la dorință;
F3. reproduce/povesti fragmente din textele citite/ascultate;
F4. recunoaște speciile literare învățate, în baza celor mai simple trăsături de structură specifice;
F5. identifica ghidat trăsăturile fizice și morale ale personajelor principale dintr-un text literar citit;
F6. scrie propoziții și texte mici, cu litere de mână și de tipar, lizibil, îngrijit, aranjat estetic într-o anumită înclinație;
F7. aranja textul în pagina caietului: plasarea titlului, a autorului, folosirea alineatelor, respectarea spațiului dintre cuvinte;
F8. urma regulile de despărțire a cuvintelor în silabe și la capăt de rând;
F9. aplica regulile de ortografie și de punctuație învățate;
F10. redacta texte proprii cu și fără repere, pe baza tehnicilor de redactare învățate;
F11. folosi tipurile de propoziții și, respectiv, semnele de punctuație în diferite contexte;
F12. utiliza eficient dialogul în diferite situații cotidiene;
F13. prezenta succint informații selectate după preferințe din cărțile citite independent;
F14. respecta normele elementare de etichetă verbală și de comportament nonverbal asociat;
F15. formula mesaje pentru a primi informații/lămuriri în legătură cu un aspect/o problemă din spațiul familiar, școlar;
F16. construi texte orale scurte pe baza unor imagini;
F17. articula clar și corect enunțurile, cu intonația corespunzătoare intenției de comunicare;
F18. distinge informațiile esențiale dintr-un text citit/audiat;
F19. utiliza cuvinte și propoziții în discuțiile cotidiene și în reproducerea unor informații;
F20. deosebi cuvintele care desemnează obiecte, acțiuni, însușiri;
F21. exprima interesul și preferințele pentru lectura suplimentară a cărților și a presei periodice pentru copii,

manifestând atitudini specifice predominante:

F22. atenție și toleranță față de partenerii de dialog în diferite situații de comunicare;
F23. interes pentru valorile și opiniile altor persoane;
F24. preferințe pentru lectura suplimentară a cărților și a presei periodice pentru copii;
F25. curiozitate pentru activități specifice studierii limbii române;
F26. elemente de creativitate în domeniile de interes.
F27. atenție și toleranță față de partenerii de dialog în diferite situații de comunicare;

LIMBA STRĂINĂ I

F1. citi corect, conștient, fluid texte scurte, cu adaptarea intonației impusă de semnele de punctuație;
F2. să citească litere, grupuri de litere, silabe, cuvinte, aplicând norme lingvistice pentru a transmite corect un mesaj scris;
F3. să scrie lizibil și îngrijit, respectând forma și mărimea literelor, înclinația uniformă, spațiul dintre cuvinte, semnele de punctuație;
F4. să recepteze indicații scurte și simple, formule de salut și de adresare elementare, orale și scrise, în mesaje simple și scurte în situații de comunicare familiare;
F5. să reproducă rime, poezii, cântece, dialoguri scurte, care aparțin patrimoniului cultural al țării alofone;
F6. să deducă sensul global al mesajelor orale și scrise simple referitoare la informații de ordin personal;
F7. să recunoască și să adopte unele elemente, norme de comportament verbal și nonverbal, specifice culturii țării alofone,

manifestând atitudini specifice predominante:

F8. curiozitate pentru valorizarea limbii ca sistem;
F9. creativitate pentru funcționarea limbii în cadrul unui contact social;
F10. corectitudine și coerență în structurarea mesajului;
F11. interes și respect pentru valorile altei culturi.

MATEMATICĂ

F1. identifica, citi și scrie, compara și ordona numere naturale până la 100;
F2. utiliza elemente de limbaj matematic aferent conceptelor de număr natural, operație aritmetică;
F3. efectua operații aritmetice în centrul 0 – 100: adunarea și scăderea fără și cu trecere peste ordin; înmulțirea și împărțirea tabelară;

F4. explica modul de calcul și ordinea efectuării operațiilor în exerciții cu două operații, fără și cu paranteze;
F5. aplica operațiile aritmetice și proprietățile acestora pentru aflarea unor numere necunoscute în exerciții, șiruri date;
F6. recunoaște figuri geometrice (punct, linie dreaptă, segment de dreaptă, linie curbă, linie frântă, cerc, triunghi, pătrat), corpuri geometrice (sferă, cub), în modele date și în mediul înconjurător;
F7. exprima și compara rezultatele unor măsurători, în unități de măsură standard: pentru lungime (cm, m); pentru masă (kg); pentru capacitate (l); pentru timp (minutul, ora, ziua, săptămâna, luna); monedă (banul, leul);
F8. rezolva probleme cu, cel mult, două operații, cu plan sau cu justificări, prin exercițiu;

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

F9. corectitudinea și coerența limbajului matematic;
F10. atenția și interesul pentru calcul corect, rațional, fluent;
F11. valorificarea gândirii critice în adoptarea unui plan pertinent în rezolvarea de probleme;
F12. curiozitatea și creativitatea în integrarea achizițiilor matematice cu cele din alte domenii.

ȘTIINȚE

F1. descrie fenomene ale naturii specifice anotimpurilor;
F2. clasifica plante și animale după utilitate și loc de trai;
F3. determina rolul părților componente ale plantelor, ale animalelor;
F4. ordona etapele de viață ale unei plante, ale unui animal;
F5. completa fișe de observare;
F6. explica importanța plantelor și animalelor pentru mediul înconjurător;
F7. propune un plan propriu de odihnă și învățare, unele acțiuni de protecție a plantelor și animalelor,

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

F8. corectitudine și coerență în utilizarea terminologiei specifice;
F9. curiozitate și interes în valorificarea metodelor și instrumentelor specifice de colectare și organizare a rezultatelor;
F10. atitudine critică și creativă în demersuri de cunoaștere a mediului înconjurător;
F11. interes pentru promovarea activă a valorilor de mediu și a unui mod sănătos de viață.

EDUCAȚIE MORAL-SPIRITUALĂ

F1. recunoaște valori moral-spirituale în contexte legate de școală, familie, comunitate;
F2. descrie în cuvinte proprii sărbătorile calendaristice din comunitate;
F3. aprecia valoric: comportamentele elevilor la școală, în familie, în comunitate; faptele personajelor din texte biblice/artistice/folclorice,

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

F4. atitudine pozitivă și responsabilă față de sine și cei din jur;
F5. atitudine critică și comunicare asertivă;
F6. tendință spre virtuți moral-spirituale.

EDUCAȚIE MUZICALĂ

F1. deosebi după auz caracterul cantabil, dansant, de marș al muzicii din piese muzicale și creații de proporții audiate, interpretate;
F2. interpretează expresiv cântece în caracter cantabil, dansant și de marș, cu și fără acompaniament;
F3. improviza formule ritmice la măsură binară și ternară și melodii (pe sunete alăturate din scărița muzicală), cu și fără text, la instrumente muzicale pentru copii;
F4. caracteriza expresivitatea mersului melodic, tempoul și nuanțele dinamice în reprezentarea trăirilor, portretului, tabloului muzical;
F5. reprezenta unele evenimente sonore din piese muzicale prin limbajul altor arte,

manifestând ca atitudini specifice predominante:

F6. sensibilitate și interes pentru cunoașterea sinelui și a lumii prin arte;
F7. atitudine creativă în valorificarea mijloacelor limbajului muzical;
F8. respect pentru valorile culturii naționale și universale.

EDUCAȚIE PLASTICĂ

- F1. identifica elemente de limbaj plastic (punct, linie, pată, formă, culoare), materiale, instrumente și tehnici de artă valorificate într-o imagine plastică;
- F2. aplica tehnici grafice, picturale, sculpturale pentru valorificarea elementelor de limbaj plastic în lucrări și compoziții;
- F3. exprima în cuvinte proprii mesajul unei imagini plastice (opere create de artiști plastici, lucrări personale și ale colegilor),

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

- F4. curiozitate și admirație pentru frumosul din viață și artă;
- F5. interes pentru creativitate și gust estetic în exprimarea sinelui;
- F6. respect față de valorile naționale și cele ale altor culturi.

EDUCAȚIE FIZICĂ

- F1. specifica reguli de securitate și de igienă pentru lecțiile de educație fizică;
- F2. recunoaște influența practicării independente a exercițiilor fizice asupra ținutei corpului, dezvoltării propriului organism, fortificării sănătății;
- F3. îndeplini exerciții utilitar-aplicative (mers, alergări, sărituri, târări, cățărări, coborâri, escaladări), elemente acrobatic, ritmice, de dans;
- F4. să se încadreze în jocuri motrice și ștafete,

implicând ca atitudini și valori specifice predominante:

- F5. interes pentru cunoașterea și dezvoltarea propriului organism, practicarea unui mod sănătos de viață;
- F6. interes pentru sporirea potențialului motric;
- F7. implicare și dorință de a-și ajuta colegii.

EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

- F1. recunoaște specificul unui anumit proces tehnologic și materialele, ustensilele și tehnicile potrivite acestuia;
- F2. realiza activități/lucrări practice cu materiale, ustensile și tehnici potrivite;
- F3. crea conținuturi digitale elementare;
- F4. prezenta în cuvinte proprii succesiunea etapelor de realizare a unei lucrări (personale și ale colegilor),

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

- F5. curiozitate și interes pentru inovații;
- F6. motivație pentru creativitate și gust estetic;
- F7. corectitudine, adecvare și respect pentru etica mediilor virtuale;
- F8. grijă pentru mediul natural și cei din jur.

DEZVOLTARE PERSONALĂ

- F1. identifica: asemănări și deosebiri dintre sine și ceilalți, calitățile proprii și a celor din jur, semnele abuzului față de copii, profesii utile pentru societate, factori care contribuie la creșterea sănătoasă, reguli de comportament care asigură securitatea personală;
- F2. stabili relații între: exprimarea emoțiilor și limbajul nonverbal; reguli, calități și relațiile cu lumea din jur; acțiuni și menținerea sănătății; estimarea resurselor pentru achiziționarea unui produs; respectarea regulilor rutiere și securitate;
- F3. aprecia: susținerea reciprocă; buna gestionare a lucrurilor proprii; necesitatea respectării recomandărilor privind securitatea în mediu casnic, școlar și în natură,

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

- F4. încredere în forțele proprii și atitudine pozitivă;
- F5. încrederea în mediul familial și cel școlar;
- F6. aprecierea pozitivă a calităților;
- F7. gestionarea ordonată a lucrurilor personale;
- F8. grija față de sănătatea proprie;
- F9. respectarea recomandărilor.

Extras curricular, clasa a III-a
La sfârșitul clasei a III-a, elevul poate:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Finalitate (F)
F1. citi corect, conștient, fluid texte scurte, cu adaptarea intonației impusă de semnele de punctuație;
F2. recita poezii propuse și poezii alese la dorință;
F3. reproduce/povesti texte/fragmente din textele citite/audiate (cu/fără un plan simplu de idei);
F4. recunoaște speciile literare învățate, în baza celor mai simple trăsături de structură specifice;
F5. scrie lizibil, îngrijit, aranjat estetic într-o anumită înclinație;
F6. aranja textul în pagina caietului: plasarea titlului, a autorului, folosirea alineatelor, respectarea spațiului dintre cuvinte;
F7. aplica regulile de ortografie și de punctuație învățate;
F8. folosi tipurile de propoziții și, respectiv, semnele de punctuație în diferite contexte;
F9. redacta scrieri imaginative, texte nonliterare și/sau cu destinație specială (anunț, invitație, felicitare);
F10. articula clar și corect enunțuri, cu intonația corespunzătoare situației de comunicare;
F11. construi și utiliza dialoguri în baza a două-trei imagini și/sau în viața de toate zilele;
F12. utiliza adecvat cuvintele și propozițiile în discuțiile cotidiene și în reproducerea unor informații;
F13. ordona pe baza cuvintelor-cheie ideile principale într-un plan simplu de idei;
F14. identifica în diferite enunțuri părți de vorbire și de propoziție;
F15. încadra părțile de vorbire în enunțuri proprii, logic și corect din punct de vedere gramatical;
F16. explora texte literare și nonliterare;

manifestând atitudini specifice predominante:

F17. atenție și toleranță față de partenerii de dialog în diferite situații de comunicare;
F18. deschidere și acceptare a altor idei;
F19. interes pentru valorile și opiniile altor persoane;
F20. preferințe pentru lectura suplimentară a cărților și a presei periodice pentru copii;
F21. curiozitate pentru activități de explorare;
F22. creativitate în domeniile de interes.

LIMBA STRĂINĂ I

F1. să citească cuvinte, mesaje scurte și simple/online, aplicând normele lingvistice adecvate;
F2. să scrie lizibil și îngrijit, respectând forma și mărimea literelor, semnele de punctuație în mesaje simple și scurte/online;
F3. să recepteze indicații scurte și simple, formule de salut și de adresare elementare, orale și scrise, din texte non-literare scurte;
F4. să reproducă poezii, cântece, povești, scenete, care aparțin patrimoniului cultural al țării alofone;
F5. să deducă sensul global al mesajelor simple, orale și scrise/online, referitoare la informații de ordin personal și obiecte familiare;
F6. să descrie și să compare unele activități culturale uzuale, unele moduri de deplasare, referitor la situații de comunicare curente,

manifestând atitudini specifice predominante:

F7. curiozitate pentru valorizarea limbii ca sistem;
F8. creativitate pentru funcționarea limbii în cadrul unui contact social;
F9. corectitudine și coerență în structurarea mesajului;
F10. interes și respect pentru valorile altei culturi.

MATEMATICĂ

F1. identifica, citi și scrie, compara și ordona numere naturale până la 1000;
F2. utiliza elemente de limbaj matematic aferent conceptelor de număr natural, operație aritmetică;
F3. efectua operații aritmetice în concentrul 0 – 1 000: adunarea și scăderea fără și cu treceri peste ordin; înmulțirea și împărțirea la un număr de o cifră; înmulțirea la 10, 100, la numere formate din zeci sau sute întregi; împărțirea exactă la 10, 100, la numere formate din zeci sau sute întregi;
F4. explica modul de calcul și ordinea efectuării operațiilor în exerciții cu, cel mult, trei operații, fără și cu paranteze;
F5. aplica operațiile aritmetice și proprietățile acestora pentru aflarea unor numere necunoscute în exerciții, șiruri date;
F6. recunoaște figuri geometrice (punct, linie dreaptă, segment de dreaptă, linie frântă deschisă/închisă, linie curbă deschisă/închisă, cerc, triunghi, pătrat, dreptunghi), corpuri geometrice (sferă, cub, cuboid), elementele acestora (vârf, latură; vârf, muchie, față), în modele date și în mediul înconjurător;

F7. exprima și compara rezultatele unor măsurători, în unități standard de măsură: pentru lungime (cm, dm, m); pentru masă (kg); pentru capacitate (l); pentru timp (minutul, ora, ziua, săptămâna, luna, anul, deceniul, secolul); monetare (ban, leu);
F8. realiza transformări simple ale unităților standard de măsură: pentru lungime; pentru timp; monetare;
F9. rezolva probleme cu, cel mult, trei operații: cu plan sau cu justificări, prin exercițiu;
F10. formula probleme, cu sprijin în: enunț incomplet; schemă; operații aritmetice; exercițiu; tematică;
F11. explora modalități elementare de organizare și clasificare a datelor: scheme; tabele;
F12. investiga situații-problemă din cotidian, care solicită aplicarea operațiilor aritmetice, a metodelor de rezolvare învățate,
manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:
F13. corectitudinea și coerența limbajului matematic;
F14. atenția și interesul pentru calcul corect, rațional, fluent;
F15. valorificarea gândirii critice în adoptarea unui plan pertinent în rezolvarea de probleme;
F16. curiozitatea și creativitatea în integrarea achizițiilor matematice cu cele din alte domenii.

ȘTIINȚE

F1. descrie condiții și medii de viață ale lumii vii;
F2. relatează despre Republica Moldova: localizare pe hartă, relief, ape;
F3. aplică un demers investigativ după un plan dat;
F4. clasifică plante și animale din diverse grupuri, diverse zone naturale;
F5. indică pe hartă ape și forme de relief ale Republicii Moldova;
F6. explică circuitul apei în natură;
F7. argumentează influența condițiilor de viață asupra organismelor;
F8. proiectează acțiuni de protecție a mediului înconjurător,
manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:
F9. corectitudine și coerență în utilizarea terminologiei specifice;
F10. curiozitate și interes în valorificarea metodelor și instrumentelor specifice de colectare și organizare a rezultatelor;
F11. atitudine critică și creativă în demersuri de cunoaștere a mediului înconjurător;
F12. interes pentru promovarea activă a valorilor de mediu și a unui mod sănătos de viață.

EDUCAȚIE MORAL-SPIRITUALĂ

F1. raporta morala textelor biblice la situații din viață;
F2. apreciază situații de viață în baza normelor din sfera valorilor moral-spirituale;
F3. formulează judecăți de valoare referitoare la acțiuni și virtuți morale,
manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:
F4. atitudine pozitivă și responsabilă față de sine și cei din jur;
F5. atitudine critică și comunicare asertivă;
F6. tendință spre virtuți moral-spirituale.

EDUCAȚIE MUZICALĂ

F1. descrie în cuvinte proprii expresivitatea elementelor de limbaj în piesele muzicale audiate și interpretate;
F2. interpretează cântece pentru copii, cu și fără acompaniament, cu respectarea planului interpretativ (introducere, strofă, refren etc.);
F3. improvizează acompaniament simplu la instrumente muzicale pentru copii, pentru piesele interpretate/audiate;
F4. identifică după auz repetarea și apariția unor evenimente sonore în piese muzicale audiate;
F5. caracterizează expresivitatea melodiei pieselor muzicale vocale și instrumentale cu ajutorul elementelor de limbaj muzical,

manifestând ca atitudini specifice predominante:

F6. sensibilitate și interes pentru cunoașterea sinelui și a lumii prin arte;
F7. atitudine creativă în valorificarea mijloacelor limbajului muzical;
F8. respect pentru valorile culturii naționale și universale.

EDUCAȚIE PLASTICĂ

F1. recunoaște elemente de limbaj plastic, materiale, instrumente și tehnici de artă valorificate într-un peisaj și în alte imagini plastice;
F2. aplică elemente de limbaj plastic în realizarea compozițiilor figurative/nonfigurative;
F3. explică în cuvinte proprii caracteristici specifice creațiilor de artă universală și națională,

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

F4. curiozitate și admirație pentru frumosul din viață și artă;
F5. interes pentru creativitate și gust estetic în exprimarea sinelui;
F6. respect față de valorile naționale și cele ale altor culturi.

EDUCAȚIE FIZICĂ

F1. enumera regulile de igienă colectivă înainte, în timpul și după desfășurarea lecției de educație fizică;
F2. explica rolul alimentației corecte și a călirii în dezvoltarea propriului organism și fortificarea sănătății;
F3. practica acțiuni motrice utilitar-aplicative, individual și în grup, în condiții variabile de viteză, durată și grad de dificultate;
F4. demonstrează: un complex de 4-5 exerciții pentru dezvoltarea fizică armonioasă; procedee tehnice simple de control al mingii (inere, pasare, dribling) specifice jocurilor sportive; mișcări estetice din gimnastica ritmică și dans, cu și fără acompaniament,

implicând ca atitudini și valori specifice predominante:

F5. interes pentru cunoașterea și dezvoltarea propriului organism, practicarea unui mod sănătos de viață;
F6. interes pentru sporirea potențialului motric;
F7. implicare și dorință de a-și ajuta colegii.

EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

F1. realiza activități/lucrări practice cu materiale, ustensile și tehnici potrivite;
F2. prezenta în cuvinte proprii succesiunea etapelor de realizare a unei lucrări (personale și a colegilor);
F3. selecta informații din spațiile digitale;
F4. implementa algoritmi simpli în mediile vizuale,

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

F5. curiozitate și interes pentru inovații;
F6. motivație pentru creativitate și gust estetic;
F7. corectitudine, adevărate și respect pentru etica mediilor virtuale;
F8. grijă pentru mediul natural și cei din jur.

DEZVOLTARE PERSONALĂ

F1. descrie: caracteristicile unui comportament empatic, posibilitățile de utilizare a resurselor proprii, normele de menținere și fortificarea a sănătății, punctele forte și cele ce trebuie dezvoltate pentru evoluția proprie; abilități necesare pentru realizarea unor profesii;
F2. aplica: tehnici de gestionare a emoțiilor, autoapărare împotriva tachinării și intimidării; algoritmi recomandați pentru utilizarea eficientă a resurselor; norme de igienă pentru menținerea sănătății; modele comportamentale pentru asigurarea securității;
F3. aprecia: colaborarea, cooperarea și necesitatea înțelegerii celuilalt, precum și manifestarea grijii față de propria persoană; necesitatea ordonării activităților în timp; legătura dintre activitățile curente de învățare și viitorul profesional; prevenirea unor situații de risc,

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

F4. implicare activă;
F5. grijă pentru utilizarea resurselor;
F6. atitudine pozitivă față de sine și ceilalți;
F7. aprecierea muncii celor din jur;
F8. atenție în comunicare;
F9. interes pentru viitorul profesional.

Extras curricular, clasa a IV-a
La sfârșitul clasei a IV-a, elevul poate:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Finalitate (F)
F1. citi conștient, corect, fluent și expresiv (cu voce și în gând) texte literare/nonliterare (la prima vedere sau cunoscute), cu respectarea punctuației;
F2. recita poezii propuse și poezii selectate independent;
F3. reproduce/povesti texte/fragmente din textele citite/audiate (cu/fără un plan simplu de idei);
F4. scrie cu acuratețe, cu respectarea înclinației unice a cuvintelor și a mărimii unice a literelor;
F5. aranja textul scris în pagină, cu respectarea alineatelor după ideile de bază;
F6. elaborează texte, cu respectarea succesiunii logice și a numărului propus de enunțuri;
F7. construiește propoziții și le scrie lizibil, îngrijit, corect, cu respectarea regulilor și acordurilor gramaticale;
F8. formulează întrebări pentru a înțelege mai bine o informație, pentru a-și forma o opinie;
F9. inițiază, menține și încheie un schimb verbal, potrivit situației de comunicare;
F10. expune liber și cu încredere propriile opinii, cu folosirea vocabularului adecvat situației de comunicare;
F11. aplică regulile de comunicare corectă și eficientă în diverse contexte;
F12. prezintă coerent și corect din punct de vedere gramatical diverse situații de comunicare;
F13. ordonează pe baza cuvintelor-cheie ideile principale într-un plan simplu de idei;
F14. identifică secvențele narative, dialogate și descriptive dintr-un text;
F15. exprimă stările postlectorale și propria atitudine, cu sprijin în exemple și fragmente de text;
F16. caracterizează personaje literare, cu argumente relevante pentru atitudinea proprie;
F17. utilizează formele flexionare ale părților de vorbire pentru producerea mesajelor proprii în diferite contexte de comunicare orală și scrisă;
F18. integrează adecvat, în exprimarea orală proprie, elementele de construcție a comunicării studiate;

manifestând atitudini specifice predominante:

F19. atenție și toleranță față de partenerii de dialog în diferite situații de comunicare;
F20. interes pentru valorile și opiniile altor persoane;
F21. conduită autonomă în situații de comunicare (învățate sau spontane);
F22. preferințe pentru lectura suplimentară a cărților și a presei periodice pentru copii;
F23. curiozitate pentru activități inovative;
F24. atenție și toleranță față de partenerii de dialog în diferite situații de comunicare;

LIMBA STRĂINĂ I

F1. să folosească enunțuri, texte simple și scurte, în bază de modele de intonație specifice limbii străine, în contexte simple și familiare;
F2. să utilizeze corect structuri gramaticale specifice limbii străine, respectând modele de enunțuri scurte și simple în contexte familiare;
F3. să citească texte scurte și simple/online, aplicând norme lingvistice pentru a transmite adecvat un mesaj scris simplu și scurt;
F4. să scrie lizibil și îngrijit, corect din punct de vedere ortografic, cuvinte, enunțuri simple și texte scurte;
F5. să reproducă poezii, cântece, povești, povestiri, scenete, care aparțin patrimoniului cultural al țării alofone;
F6. să aplice formule de adresare și de politețe elementare, oficiale și neoficiale, orale/scrise/online, pentru a efectua o sarcină simplă;
F7. să deducă sensul global al mesajelor orale/scrise/online, al unor scurte texte autentice uzuale, pentru a se orienta și a se informa;
F8. să modeleze situații simple de comunicare orală/scrisă/online de ordin cotidian;
F9. să compare valori culturale ale patrimoniului alofon/autohton și să participe la dialog intercultural în calitate de mediator;

manifestând atitudini specifice predominante:

F10. curiozitate pentru valorizarea limbii ca sistem;
F11. creativitate pentru funcționarea limbii în cadrul unui contact social;
F12. corectitudine și coerență în structurarea mesajului;
F13. interes și respect pentru valorile altei culturi.

MATEMATICĂ

F1. identifică, citește și scrie, compară și ordonează numere naturale până la 1 000 000;
F2. identifică, citește și scrie, reprezintă fracții cu numitorul până la 20;
F3. utilizează elemente de limbaj matematic aferent conceptelor de număr natural, fracție, operație aritmetică;

F4. efectua operații aritmetice: cu numere naturale până la un milion (adunarea și scăderea fără și cu treceri peste ordin; înmulțirea la un număr de 1-2 cifre; împărțirea la un număr de o cifră; înmulțirea și împărțirea numerelor care se termină cu zerouri); cu fracții (adunarea și scăderea fracțiilor cu același numitor; aflarea unei fracții dintr-un număr);
F5. explica modul de calcul și ordinea efectuării operațiilor în exerciții cu, cel mult, trei operații, fără și cu paranteze;
F6. aplica operațiile aritmetice și proprietățile acestora pentru aflarea unor numere necunoscute în exerciții, șiruri date;
F7. recunoaște figuri geometrice (punct, linie dreaptă, segment de dreaptă, linie frântă deschisă/închisă, linie curbă deschisă/închisă, cerc, poligon: triunghi, pătrat, dreptunghi), corpuri geometrice (sferă, cub, cuboid, con, cilindru), elementele acestora (vârf, latură; vârf, muchie, față), în modele date și în mediul înconjurător;
F8. exprima și compara rezultatele unor măsurători, utilizând unități de măsură potrivite și transformări ale lor: pentru lungime (mm, cm, dm, m, km); pentru masă (g, kg, t); pentru capacitate (l); pentru timp (secunda, minutul, ora, ziua, săptămâna, luna, anul, deceniul, secolul); monetare (ban, leu);
F9. rezolva probleme cu, cel mult, trei operații: cu plan sau cu justificări, prin exercițiu;
F10. formula probleme, cu sprijin în: enunț incomplet; schemă; operații aritmetice; exercițiu; tematică;
F11. explora modalități elementare de organizare și clasificare a datelor: scheme; tabele;
F12. investiga situații-problemă din cotidian, care solicită aplicarea operațiilor aritmetice, a metodelor de rezolvare învățate,

manifestând atitudini specifice predominante:

F13. corectitudinea și coerența limbajului matematic;
F14. atenția și interesul pentru calcul corect, rațional, fluent;
F15. valorificarea gândirii critice pentru adoptarea unui plan pertinent în rezolvarea problemelor;
F16. curiozitatea și creativitatea în integrarea achizițiilor matematice cu cele din alte domenii.

ȘTIINȚE

F1. identifica componentele Sistemului Solar;
F2. clasifica corpurile din mediul înconjurător (corpuri vii/nevii, materiale naturale/prelucrate);
F3. descrie părțile componente ale corpului uman, etapele de viață ale omului, unele procese vitale specifice omului;
F4. desfășura un demers investigativ după un plan propus;
F5. aprecia influențele tehnologiilor moderne în viața omului;
F6. argumenta efectele mișcării Pământului;
F7. formula reguli de igienă pentru menținerea sănătății corpului uman;
F8. realiza proiecte pentru soluționarea unor probleme simple din mediul înconjurător local,

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

F9. corectitudine și coerență în utilizarea terminologiei specifice;
F10. curiozitate și interes în valorificarea metodelor și instrumentelor specifice de colectare și organizare a rezultatelor;
F11. atitudine critică și creativă în demersuri de cunoaștere a mediului înconjurător;
F12. interes pentru promovarea activă a valorilor de mediu și a unui mod sănătos de viață.

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

F1. identifica și utiliza adecvat limbajul istoric;
F2. descrie în timp și spațiu evenimentele și personalitățile istorice din mediul local, național și universal;
F3. aprecia contribuția predecesorilor în perpetuarea istoriei,

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

F4. interes și atitudine pozitivă pentru cunoașterea lumii și a sinelui prin istorie;
F5. deschidere pentru explorarea surselor istorice;
F6. respect față de tradițiile, obiceiurile, valorile neamului și ale popoarelor lumii.

EDUCAȚIE MORAL-SPIRITUALĂ

F1. argumenta atitudinea responsabilă față de păstrarea și promovarea valorilor spirituale ale comunității;
F2. aprecia situații de viață: în baza normelor din sfera valorilor moral-spirituale; cu raportare la morala textelor biblice;
F3. formula judecăți de valoare referitor la acțiuni și virtuți morale,

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

F4. atitudine pozitivă și responsabilă față de sine și cei din jur;
F5. atitudine critică și comunicare asertivă;
F6. tendință spre virtuți moral-spirituale.

EDUCAȚIE MUZICALĂ

F1. deosebi expresivitatea creațiilor folclorului muzical de cea a creațiilor muzicii academice audiate și interpretate
F2. interpreta cântece folclorice și create de compozitori pentru copii, cu și fără acompaniament;
F3. utiliza vocabularul muzical în caracterizarea creațiilor de muzică academică și populară;
F4. improviza la instrumente muzicale pentru copii un acompaniament simplu pentru piesele interpretate/audiate;
F5. exprima opinia proprie despre creațiile folclorului muzical și muzica academică, manifestând ca atitudini specifice predominante:
F6. sensibilitate și interes pentru cunoașterea sinelui și a lumii prin arte;
F7. atitudine creativă în valorificarea mijloacelor limbajului muzical;
F8. respect pentru valorile culturii naționale și universale.

EDUCAȚIE PLASTICĂ

F1. descrie în cuvinte proprii expresivitatea elementelor de limbaj plastic valorificate într-o imagine plastică;
F2. realiza compoziții figurative, decorative cu un subiect dat, în baza expresivității elementelor de limbaj plastic;
F3. aprecia în limbaj specific disciplinei creații de artă populară, manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:
F4. curiozitate și admirație pentru frumosul din viață și artă;
F5. interes pentru creativitate și gust estetic în exprimarea sinelui;
F6. respect față de valorile naționale și cele ale altor culturi.

EDUCAȚIE FIZICĂ

F1. explica importanța regulilor pentru securitatea și protecția sănătății în timpul jocurilor sportive;
F2. explica importanța calităților motrice pentru dezvoltarea propriului organism;
F3. aplica: variante optime de depășire a obstacolelor în parcursuri aplicative; tehnica posesiei mingii în jocurile sportive; elemente din gimnastică și dans;
F4. utiliza mijloace turistice în excursii, marșuri turistice;
F5. demonstrează calități și capacități motrice de bază în conformitate cu standardele de eficiență a învățării la nivelul primar de învățământ, implicând ca atitudini și valori specifice predominante:
F6. interes pentru cunoașterea și dezvoltarea propriului organism, practicarea unui mod sănătos de viață;
F7. interes pentru sporirea potențialului motric;
F8. implicare și dorință de a-și ajuta colegii.

EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

F1. recunoaște specificul unui anumit proces tehnologic și a materiale, ustensilelor și tehnicilor potrivite;
F2. realiza activități/lucrări practice cu materiale, ustensile și tehnici potrivite activității selectate;
F3. prezenta în cuvinte proprii succesiunea etapelor de realizare a unei lucrări (personale și ale colegilor);
F4. elaborează și implementează în medii vizuale algoritmi de comandă cu executanții;
F5. respecta regulile de securitate digitală, manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:
F6. curiozitate și interes pentru inovații;
F7. motivație pentru creativitate și gust estetic;
F8. corectitudine, adevăr și respect pentru etica mediilor virtuale;
F9. grijă pentru mediul natural și cei din jur.

DEZVOLTARE PERSONALĂ

F1. analiza, în baza unui algoritm: modalitățile de influență a comportamentului propriu asupra relației cu cei din jur; posibilitățile de învățare pentru satisfacerea necesităților și dorințelor; legătura dintre abilitățile proprii și domeniul ocupațional preferat; recomandările privind securitatea personală în activități casnice, la școală, odihnă; modalități de manifestare a unui mod sănătos de viață;
F2. aprecia: importanța resurselor de învățare; beneficiile muncii pentru dezvoltarea personală și socială, participarea activă în asigurarea unui mediu sănătos și sigur;
F3. adopta decizii privind: securitatea personală; implicarea în activități de voluntariat; selectarea alimentelor folositoare/sănătoase; traseul școlar în clasele de gimnaziu, manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:
F4. implicarea activă;
F5. tendința relaționării în baza comunicării asertive;
F6. aprecierea învățării și studiilor ca oportunitate de dezvoltare personală;
F7. onestitate, demnitate, aprecierea muncii și oamenilor care realizează diverse profesii;
F8. alimentația sănătoasă.

100 DE CUVINTE ÎNCURAJATOARE PENTRU UN COPIL

---

1. Ai meritat! 2. Acum am înțeles! 3. Adevărată operă! 4. Admirabil! 5. Ai ajuns la culmea potențialului tău! 6. Ai atins noi performanțe! 7. Ai făcut un lucru unic! 8. Ai parcurs kilometrul în plus! 9. Ai pornit spre succes! 10. Azi te prezinți la nivel internațional! 11. Bine făcut! 12. Bine gândit! 13. Bine organizat! 14. Buna alegere! 15. Ce îmbunătățire! 16. Ce încurajator! 17. Celui care muncește nu-i este niciodată rușine! 18. Convingător! 19. Creativ! 20. Crede în forțele tale! Ai curaj! 21. Dai dovadă de multă înțelepciune! 22. Dai dovada de o gândire profundă! 23. Data viitoare va fi mai ușor! 24. De apreciat! 25. De neuitat! 26. De văzut! 27. Deosebit! 28. Din ce în ce mai bine! 29. E cazul să aplaudăm! 30. Emoționant! 31. Este o plăcere când tu te descurci așa de bine! 32. Ești în frunte! 33. Ești bine pregătit! 34. Ești grozav și rezultatul e pe măsură! 35. Ești hotărât să ajungi la perfecțiune! 36. Ești mult mai bun astăzi! 37. Ești pe drumul cel bun! 38. Ești și tu surprins, nu-i așa? 39. Remarcabil! 40. Eu te știu luptător! 41. Excelent! 42. Exceptional! 43. Extraordinar! 44. Extrem de bine! 45. Fabulos! 46. Fantastic! 47. Fascinant! 48. Fenomenal! 49. Fermecător! 50. Foarte drăguț! 51. Foarte plăcut! 52. Formidabil! 53. Genial! 54. Grea treaba, dar bine făcută! 55. Grozav! 56. Îmi faci meseria mai plăcută! 57. Impecabil! 58. Impresionant! 59. Încântător! 60. Încrede-te în tine și vei reuși! 61. Incredibil! 62. Inteligent! 63. Interesant! 64. Îți merge mintea! 65. La fix! 66. Lăudabil! 67. Lucru de excepție! 68. Mă bucur! 69. Mai bine ca oricând! 70. Marcant! 71. Matur răspuns! 72. Merita discutat! 73. Minunat! 74. N-am cuvinte! 75. Nemaipomenit! 76. Nu iuta că ești o ființă deosebită, că ești unică/unic! 77. Nu-i rău! 78. Onorată de răspuns! 79. Părinții tai vor fi mândri de tine! 80. Perfect! 81. Performant! 82. Performanță olimpică! 83. Plăcut! 84. S-a născut o stea! 85. Se întrevede rezultatul! 86. Senzațional! 87. Serioasă treaba! 88. Sigur că vei reuși ce ți-ai propus! 89. Splendid! 90. Știam ca poți să o faci! 91. Sunt mândru de tine! 92. Sunt mulțumit! 93. Super! 94. Tare de tot! 95. Te susțin! 96. Te descurci bine! 97. Te-ai depășit pe tine însuși! 98. Te-ai străduit! 99. Uimitor! 100. Unicat!